

Kristiansand
kommune

2. tertialrapport 2025

Kristiansand kommune – sterkere sammen

Om tertialrapporten

Tertialrapporten er en rapport til bystyret som skal vise i hvilken grad budsjettvedtaket realiseres. I henhold til kommunelovens §14-5 om årsbudsjettets bindende virkning er kommunedirektøren pliktig til å fremme forslag om budsjettendringer dersom det skjer endringer i grunnlaget for budsjettet. Endret aktivitetsnivå skal først og fremst vurderes i økonomiplansammenheng da det langsiktige beslutningsgrunnlaget er langt bedre.

I 2. tertialrapport foretas en gjennomgang av hele budsjettet. Tertialrapporten inneholder både driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Status på områdene pr. 31. august, samt andre overordnede forhold (utenomsektorielle), danner grunnlaget for den samlede vurderingen.

Rapportering på fokusområder innenfor arbeidsgiversiden, internkontroll, status på økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen og status på verbalvedtak inngår også i denne rapporten.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Bystyret tar 2. tertialrapport 2025 orientering.
2. Budsjettendringer på drift og investering vedtas.
3. Budsjettendringer på bruk av disposisjonsfond og bundne fond vedtas.
4. Det settes av 67,7 mill. kr fra ordinær drift til sentralt disposisjonsfond.
5. Det settes av 87,6 mill. kr ubrukte midler integrering til fond for integreringstilskudd.
6. Det overføres 2,075 mill. kr fra Organisasjon og teknologi til sentralt disposisjonsfond.
7. Det overføres samlet 29,1 mill. kr fra By- og stedsutvikling (ulike fond) til sentralt disposisjonsfond.
8. Investeringsbudsjettet reduseres med 136 mill. kr.
9. Investeringsbudsjettet: Forsinket fremdrift på investeringsprosjekter medfører redusert momskompensasjon med 10 mill. kr.
10. Investeringsbudsjettet: Salgsinntekter/tilskudd reduseres med 41 mill. kr.
11. Investeringsbudsjettet: Avvikling og overføring av midler fra Kristiansand Boligstiftelse og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger innarbeides i investeringsbudsjettet med 440 mill. kr.
12. Kristiansand kommune tar i 2025 opp til sammen inntil 644,5 mill. kr i lån til finansiering av investeringer jf. kommunelovens § 14-15 første ledd.
13. Samlede låneopptak (inkl. Startlån) i 2025 blir inntil 884,5 mill. kr.

Sammendrag

DRIFT

Økonomisk prognose 2025

Totalt forventer kommunedirektøren et positivt korrigert resultat på 159,9 mill. kr i 2025. Dette er en forbedring på 195,3 mill. kr sammenlignet med prognosen i 1. tertialrapport 2025 som var negativ med -44 mill. kr. Prognosen er 45 mill. kr dårligere enn revidert budsjett i 2. tertial som skyldes at områdene samlet forventer et merforbruk i forhold til rammene på 45 mill. kr før bruk av disposisjonsfond.

Den positive endringen i prognosen skyldes i hovedsak økt rammetilskudd, redusert pensjonspremie, reduserte renteutgifter, økte inntekter og mindreforbruk på integrering og særskilte fondsavsetninger på By- og stedsutvikling (se flere detaljer under avsnittet revidert budsjett).

Områdene bruker 42,3 mill. kr av egne disposisjonsfond og det forventes et merforbruk på områdene på om lag 2,9 mill. kr etter bruk av disposisjonsfond.

Forventet korrigert netto driftsresultat:

Tall i 1000 kr (minus betyr merforbruk)	Budsjett 2025	Rev. bud. 1. tertiar 2025	Rev. bud. 2. tertiar 2025	Prognose 2025
Netto driftsresultat	122 017	-3 296*	196 436	151 273
Netto premieavvik (avsetning premieavviksfond)	-170 714	-112 579	-87 269	-87 269
Netto avsetning til eller bruk av bundne fond	0	65 379	95 905	95 905
Korrigert netto driftsresultat	-48 697	-50 495	205 072	159 909

*Differanse på 497 000 kr i forhold til opprinnelig 1. tertialrapport 2025 som skyldes budsjettendring bundet fond Interkommunalt utvalg for akutt forurensing (Årsbudsjett IUA 2025, sak 3/24).

Kommunedirektøren foreslår i 2. tertialrapport 2025 å sette av 67,7 mill. kr mer på sentralt disposisjonsfond enn i 1. tertialrapport. Det blir i tillegg overført 31,2 mill. kr fra ulike fond i By- og stedsutvikling og Organisasjon og teknologi.

Kommunedirektøren foreslår å sette av 87,6 mill. kr til fond for integreringstilskudd. Dette er ubrukte midler som er satt av til tiltak i 2025, etterbetaling fra IMDI fra 2024 til enslige mindreårige flyktninger, ubrukte midler i Helse og mestring og rest av opprinnelig avsetning i område 9. Midlene settes av på eget fond til framtidig bruk.

Sentralt disposisjonsfond var 01.01.25 på 205 mill. kr. Prognosen for det sentrale disposisjonsfondet ved årsslutt er på om lag 255 mill. kr pr. 31.12.25. Dette under forutsetning av at merforbruk på områdene finansieres av områdefond og andre fond.

Områdene hadde et samlet disposisjonsfond på 36,877 mill. kr 01.01.25 og prognosen pr. 31.12.25 er samlet på -12,6 mill. kr. Områdene planlegger å bruke 42,3 mill. kr i disposisjonsfond i 2. tertialrapport 2025. Helse og mestring (-61 mill. kr) og Oppvekst (-47,3 mill. kr) har negative disposisjonsfond, mens de andre områdene forventer positive disposisjonsfond.

Områdene melder om følgende prognoser pr. 31.12.2025 etter foreslåtte rammeendringer og bruk av bundne fond i denne saken:

Sammendrag

Tall i 1000 kr

Område	Mer/mindre-forbruk før bruk av disposisjonsfond 2025	Bruk av disposisjonsfond 2025	Mer/mindre-forbruk etter bruk av disposisjonsfond 2025
10 Kommunedirektøren, næringsavdeling og kommuneadvokat	810	990	1 800
11 Organisasjon og teknologi	-9 104	9 104	0
12 Økonomi og virksomhetsstyring	-3 011	6 011	3 000
2 Oppvekst	-27 584	8 584	-19 000
3 Helse og mestring	-1 608	1 608	0
4 Kultur og innbyggerdialog	-2 805	5 805	3 000
5 By- og stedsutvikling	-1 861	10 161	8 300
Sum	-45 163	42 263	-2 900

Etter bruk av disposisjonsfond er reelt merforbruk 2,9 mill. kr i områdene.

Oppvekst er eneste område som melder om et merforbruk. Dette skyldes i hovedsak grunnskoledriften (-8 mill. kr) institusjons- og akutt plasseringer og avlastning i barnevernet (-16 mill. kr). Oppvekst stab har 2 mill. kr i mindreforbruk og Barnehage 3 mill. kr i mindreforbruk.

Helse og- mestring melder om balanse totalt sett. Men det er på enkelte tjenesteområder fortsatt store underliggende driftsutfordringer. Dette gjelder særlig innen habiliteringsfeltet, på omsorgssentertjenestene og sosiale tjenester som sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet.

By og stedsutvikling melder om et overskudd etter bruk av fond på 8,3 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak økte parkeringsinntekter og ubrukte midler knyttet til tilskuddsordninger. Særskilte forhold gjelder avsetning til vedlikehold til kommunale boliger/eiendom (53,2 mill. kr) og avsetning til tiltak i byveksttalen (10 mill. kr).

Det er vanskelig å gi en god prognose for hele bykassen. Resultatet er avhengig av utviklingen innen netto finans, skatteinntekter og spesielt pensjonsutgifter framover.

Kommunedirektøren er fortsatt bekymret for den økonomiske situasjonen i Helse og mestring og i Oppvekst.

Revidert budsjett 2025

Kommunedirektøren foreslår enkelte budsjettendringer i 2. tertialrapport 2025.

Korrigert resultat er i revidert budsjett forbedret med 255,6 mill. kr i forhold til 1. tertial 2025. Korrigert resultat er nå positivt med 205,1 mill. kr som utgjør 1,81 % i forhold til brutto driftsinntekter.

Endringene vises i tabellen under. I tabellen er det imidlertid flyttinger mellom områdene og område 9 som har ingen resultateffekt.

Det bedrede resultatet på 255,6 mill. kr forklares derfor mer i detalj og skyldes følgende:

- Innlemming av Boligstiftelsene (47 mill. kr)
- Bevilgninger knyttet til byveksttalen som ikke er brukt og avsettes (10 mill. kr)
- Økning bruk av bunde fond VAR område (30,5 mill. kr)
- Ubrukte vedlikeholdsmidler som avsettes til senere år (6 mill. kr)
- Reduserte rammer områdene knyttet til integrering som avsettes senere år (30,9 mill. kr)
- Reduserte rammer område 9 knyttet til integrering som avsettes senere år (34,7 mill. kr)
- Økt integreringstilskudd enslige mindreårige område 9 (22 mill. kr)
- Netto redusert pensjonspremie område 9 (13 mill. kr)

Sammendrag

- Reduserte renteutgifter område 9 (10 mill. kr)
- Økning i frie inntekter over rammetilskuddet på område 9 (36,7 mill.kr)
- Økt prognose på eiendomsskatt område 9 (4,7 mill. kr)
- Rest sentral pris og lønnpott område 9 som avsettes sentralt disposisjonsfond (10 mill. kr)

Endringer i korrigert netto driftsresultat:

Tall i mill. kr	Budsjettendringer
Redusert ramme samlet netto på områdene korrigert for bruk/avsetning av bundne fond	-101,20
Område 9:	
Økt rammetilskudd (inkl. kompensasjon makspris barnehage)	-60,24
Økte inntekter eiendomsskatt	-4,70
Reduksjon ny AFP i forhold til 1. tertial	-27,86
Økt pensjonspremie KLP	15,35
Redusert pensjonspremie KKP	-0,57
Redusert renteutgift	-10,00
Redusert rentekompensasjon Husbanken	0,40
Integreringstilskudd område 9 avsettes senere år	-34,74
Økt integreringstilskudd enslige mindreårige	-22,00
Rest sentral pris og lønnpott avsettes sentralt disposisjonsfond	-10,00
Sum	-255,57

Minus betyr økte inntekter eller reduserte utgifter.

Forvaltningsrevisjon Brukerstyrt personlig assistanse - BPA

I formannskapet møte 17. september ble forvaltningsrevisjonens rapport knyttet til BPA i Kristiansand kommune presentert for representantene fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Helseutvalget og Formannskapet. Revisjonsrapporten skal videre til behandling i Kontrollutvalget og Bystyret. Etter Bystyrets behandling av revisjonsrapporten vil kommunedirektøren følge opp med en sak som redegjør for arbeidet med å følge opp rapporten, samt hvordan evt. vedtak fra Bystyret vil bli fulgt opp.

Direktør for helse og mestring har satt i gang arbeidet med å følge opp forbedringsområdene som kommer frem i revisjonsrapporten. Forvaltning og koordineringer har vært i kontakt med Bergen kommune for å innhente erfaringer knyttet til brukerdiallog og hvordan de har jobbet med denne, jfr. gjennomført revisjon knyttet til BPA i Bergen.

Opphevelse av Kristiansand Boligstiftelse og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger.

De to kommunale boligstiftelsene er opphevet med virkning fra 1. mars i år. Netto eiendeler på tidspunkt for opphevelse overføres til kommunen som en overføringsinntekt i kommunens driftsregnskap. Det utgjør 52,6 mill. kr. Kommunedirektøren foreslår å styrke årets vedlikeholdsbudsjett til kommunale boliger med 6 mill. kr. Det er behov for å styrke budsjettet for å gjennomføre vedlikehold i habiliteringsboligene, det henger sammen med prosjekt som pågår i Helse og mestring for å effektivisere habiliteringstjenesten. Resterende midler fra stiftelsen settes av på et vedlikeholdsfond for framtidig vedlikehold av den kommunale boligmassen, som er i tråd med bystyrets vedtak.

Mottak av flyktninger

Kristiansand kommune vedtok opprinnelig å bosette 385 personer i 2025, hvorav 20 er forbeholdt enslige mindreårige i alder 0-18 år i kommunens egne omsorgsboliger. I juni ble anmodningen justert ned til 290 personer i 2025. I tillegg har kommunen 375 aktive plasser på asylmottak. Det er pr.2 tertial bosatt 139 personer i Kristiansand. Det har blitt bosatt flyktninger fra 12 ulike land. Ukrainere var den største gruppen med 99 flyktninger.

Det har skjedd en endring i ankomstene til Norge etter at Ukraina i august åpnet opp for at menn mellom 18 og 22 år fritt kan reise ut og inn av landet. Økningen i denne aldersgruppen vil først treffe asylmottakene i Norge før kommunene vil merke det på bosettingen. UDI er usikre på om økningen vil være kortsiktig eller langsiktig.

Sykefravær

Sykefraværet pr 31.07.25 for Kristiansand kommune er 9,8 %. Dette er en reduksjon fra samme periode i fjor, da det var 10,1 %. 8,1 % av fraværet hittil i år er knyttet til langtidsfravær, mens 1,8 % skyldes korttidsfravær.

Kristiansand kommune har som mål å ligge under 8,3 % i totalt sykefravær innen 2025. Dette målet er et vektet snitt av hver enhets måltall.

Ansettelses- og vikarstopp

På grunn av den økonomiske situasjonen og behovet for bedre kostnadskontroll, innførte kommunedirektøren ansettelses- og vikarstopp fra 21. oktober 2024. Virksomhetskritiske funksjoner er unntatt (eks. Helsepersonell og undervisningspersonell). Totalt ble det utlyst 334 stillinger (herav 304 i helse og mestring og oppvekst) i pr. 2. tertial 2025, tilsvarende i 2024 var 371 stillinger (herav 336 i helse og mestring og oppvekst).

Antall faste årsverk pr. 31. august var på 6 664, tilsvarende pr. 31. august 2024 var 6 650. Det er en økning på totalt 18 årsverk innenfor Helse og mestring og Oppvekst, mens det i resten av kommunen er en nedgang. Den største veksten er i Helse og mestring, og er i tråd med planlagt aktivitetsvekst på grunn av demografiutviklingen.

Kommunedirektøren viser til kapitlet "Attraktiv arbeidsgiver og inkluderende arbeidsplass" for å få oversikt over utlyste stillinger, faste årsverk og midlertidige årsverk fordelt pr. område.

Status bystyrets vedtak om redusert innkjøp og overtid

Generelt så melder områdene om økt fokus på redusert bruk av overtid og innkjøp. Tallene viser en nedgang fra samme periode i fjor, men mye av dette skyldes også periodisering. Det er en nøkternhet i organisasjonen, og på investeringsprosjekter er det et mål å redusere innkjøp av inventar med 5 % i kommende økonomiplanperiode.

Kommunen har etablert et system for ombruksmarked av møbler og utstyr, og reglementet for innkjøp av mobiltelefoner er revidert med en forventet lengre levetid. Dette også for å ivareta miljøhensyn.

Status økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen

Kommunedirektøren har samlet for kommunen og under hvert område gitt en status på de politiske økonomiske tiltakene som ble vedtatt for 2025 i økonomiplan 2025-2028.

INVESTERING

Det er på investering lagt vekt på avvik, dvs. overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye investeringsprosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

Det er budsjettet med investeringsutgifter på ca. 1.211 mill. kr i 2025 inkludert etterslep fra tidligere år, men ekskludert startlån. Ved utgangen av august er det investert for ca. 626 mill. kr mot ca. 742 mill. kr i periodisert budsjett.

Totalt sett foreslås det å redusere bevilgningene til ordinære investeringsprosjekter i 2. tertial 2025 med 136 mill. kr. Låneopptak kan reduseres med totalt 91,4 mill. kr. Overføring fra drift til investering økes med kr 5,7 mill. kr. Salgsinntekter/tilskudd reduseres med 41,6 mill. kr. Dette skyldes forsinket fremdrift med enkelte salgsobjekter.

Den store reduksjonen i investeringsutgiftene skyldes i stor grad at mange store prosjekter har forsinket fremdrift og skyves til senere i økonomiplanperioden. Forsinket fremdrift gir også redusert mva.-kompensasjon, anslått til ca. 10 mill. kr.

Avvikling og overføring av midler fra Kristiansand Boligstiftelse og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger innarbeides i investeringsbudsjettet med 440 mill. kr.

Oppsummering	Beløp i tusen kr
Netto reduserte bevilgninger	-136 064
Overførte anlegg fra boligstiftelsene	437 025
Sum	300 961
Reduserte tilskudd og salgsinntekter	41 655
Netto avsetning til investeringsfond	2 670
Overførte midler fra boligstiftelsene	-440 460
Overført fra drift	-5 780
Bruk av kapitalfondet	-274
Redusert momskomp	9 839
Endret låneopptak redusert	91 390
Sum	-300 961

Status økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen

Bevilgninger med særlig tett oppfølging:

Beløp i 1000 kr

Område	Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Kommunedirektør	Flate kutt innkjøpsstopp og redusert bruk av overtid SI	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-300
Kommunedirektør	OU prosess	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-1 100
Organisasjon og teknologi	Arendalsuka	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-100
Organisasjon og teknologi	Flate kutt innkjøpsstopp og redusert overtid	Innsparingskravet er fordelt ut på enhetene, og følges opp.	-550
Organisasjon og teknologi	Formannskapets tilleggsbevilgningskonto	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-200
Organisasjon og teknologi	Kutt i lisenser (IT)	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-500
Organisasjon og teknologi	Mer effektiv politisk organisering/struktur	Er innarbeidet i budsjettet fra 2027	0
Økonomi og virksomhetsstyring	Flate kutt innkjøpsstopp og redusert bruk av overtid - økonomi	Innsparingskravet er fordelt ut på enhetene, og følges opp. Det er nøktern bruk av drift, og som hovedregel ingen overtid med mindre det er strengt nødvendig. Regnskap er fritatt på grunn av større arbeidsbelastning knyttet til ERP-prosjektet.	-450
Oppvekst	Alternative opplæringsarenaer søkbar pott	Søkbare pott ble lyst ut ved begynnelsen av nytt skoleår. Søknader fra skolene er nå under behandling og det vil bli delt ut 1 mill. kr i løpet av høsten.	1 000
Oppvekst	Foreldreressurs barnehage	Ordningen med foreldreressurs i barnehage er utvidet med en 100% stilling. Innsatsen gjøres mot foreldre i barnehager som ligger i de særlig levekårsutsatte områdene, Øvre Slettheia og Grim/Suldalen. Teamet vil også kunne dekke noe bredere ved behov.	1 000
Oppvekst	Homestart (frelsesarmeen)	Tilskuddet er utbetalt	494
Oppvekst	Inn på tunet	Inn på tunet sender månedlige fakturaer	1 000
Oppvekst	Innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid Oppvekst, stab	Se kommentar neste avsnitt.	-250
Oppvekst	KUP - tjenesteleveranse	Tilskuddet er utbetalt	1 000
Oppvekst	Redningsselskapet	Redningsselskapet fakturerte beløpet i juni	500
Oppvekst	Sosialagenter - erfaringskonsulenter	Sosialagenten er benyttet til å utvide miljøtemaet og supplere vår oppsøkende innsats på dag og ettermiddag i gatepuls.	500
Helse og mestring	Åpent hus	Tilskuddet er utbetalt	275
Helse og mestring	Hopeful	Tilskuddet er utbetalt	1 000
Helse og mestring	Husassistent (omprioritering fra Tørn)	Det er husassistent/avdelingsvert på alle hus i ulik stillingsstørrelse. Dette utgjør samlet ca. 9,5 årsverk. Oppgavene varierer ut fra behov. Midlene benyttes til videreføring i tråd med vedtatt økonomiplan	3 000
Helse og mestring	Husassistent (omprioritering fra Tørn)	Det er husassistent/avdelingsvert på alle hus i ulik stillingsstørrelse. Dette utgjør samlet ca. 9,5 årsverk. Oppgavene varierer ut fra behov. Midlene benyttes til videreføring i tråd med vedtatt økonomiplan	-3 000
Helse og mestring	Innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid HM stab	Reduksjon er innarbeidet i budsjettet på Helse og mestring stab og felles overordnet ansvar.	-250
Helse og mestring	Opprettholde kjøkken og cafe på Songdalstunet	Midlene er tilført rammen til enhet Kjøkkenservice	3 100
Helse og mestring	Støttekontakter	Midlene er tilført Forvaltning og koordinerings rammer knyttet til støttekontakt.	200
Helse og mestring	Videre opptapping av hjemmetjenesten	Midlene overføres til Hjemmetjenester og rehabilitering og benyttes til å redusere presset på de avdelingene med stor arbeidsbelastning basert på brukersammensetningen i år.	2 000
Kultur og innbyggerdialog	Demenskor	Bevilgning til demenskor er overført til Kulturskolens budsjetttramme, som fra 2025 vil finansiere og sette 2 demenskor i fast drift i samarbeid med Kilden teater- og konserthus og UIA	300
Kultur og innbyggerdialog	Ferietilbud	Bevilgning til ferietilbud er tilført Fritidsenheten, som vil gi ulike ferietilbud for mange barn og unge i vinter-, sommer- og høstferier.	750
Kultur og innbyggerdialog	Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, Kultur og innbyggerdialog	Kuttene ble fordelt av kultur- og idrettsutvalget 13. feb. Innkjøpskuttet på 1,0 mill. kr ble fordelt likt på alle enheter, mens overtidskuttet på 150 000 kr ble fordelt på de enheter med mest overtid i 2024.	-1 150

Status økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen

Område	Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Kultur og innbyggerdialog	Fritidsfondet	Fritidsfondet er tilført 1 mill. kr, som administreres av Innbyggertorg. Fra 2025 kan det fordeles 1,0 mill. kr mer fra fritidsfondet, et tiltak for å sikre at barn fra lavinntektsfamilier kan være med på minst én fritidsaktivitet uavhengig av foreldrenes økonomi.	1 000
Kultur og innbyggerdialog	Kutt i konferanser og temauker i egen regi	Samlet innsparing/kutt ble plassert på kultur og innbyggerdialog. Formannskapet vedtok følgende i oppfølging saken 19.03.2025: "For 2025 nedskaleres «Miljøuka» med 250 000 kr. 550 000 kr dekkes av disposisjonsfondet. For 2026 kuttes 1.2 mill. kr ved at Europakonferansen ikke arrangeres. Formannskapet understreker at Kristiansand kan være vertskap for lignende arrangementer med tilsvarende samarbeidspartnere som i dag, men at det må ligge til grunn annen fordeling av økonomiske og administrative kostnader. «Miljøuka» og «En by for alle» nedskaleres med 350 000 kr. Kommunedirektøren bes finne rom for innsparing av øvrige 150 000 kr". Det er i etterkant av dette vedtatt at Europakonferansen skal arrangeres i 2026 finansiert med eksterne midler.	-800
Kultur og innbyggerdialog	Norsk-jødisk minnesmerke	I forbindelse med kulturdirektørens oppfølgingssak av bystyrets budsjettvedtak ble bevilgning til et norsk-jødisk minnesmerke tatt opp i kultur- og idrettsutvalget (møte 13.02.2025), slik at vedtaket blir fulgt opp som forventet av styret. Kultur- og idrettsutvalget har bestemt å slutte seg til et planlagt jødisk minnesmerke på Arkivets nye uteområde, som kommer etter veiprosjektet ved Gartnerløkka.	250
Kultur og innbyggerdialog	Tilskudd justeres til kommunal deflator	Bevilgning til «tilskudd justert til kommunal deflator» er økt i tråd med vedtaket. Følgende tilskuddsordninger er styrket: Kommunens satsing på rytmisk musikk 890 000 kr (+20 000 kr), tilskudd til kunst- og kulturformål 1 960 000 kr (+40 000 kr), tilskudd til skolekorps 1 000 000 kr (+20 000 kr), satsingsmidler toppidrett 614 000 kr (+14 000 kr), tilskudd til barn og unge med funksjonshemninger 147 000 kr (+3 000 kr), løyperydding 339 000 kr (+5 000 kr) og tilskudd festivaler 1 843 000 kr (+43 000 kr), totalt 145 000 kr.	145
Kultur og innbyggerdialog	Tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner	Tilskuddspott til barne- og ungdomsorganisasjoner er tilført budsjettrammen til Frivillighetsenheten, som innebærer økte tilskudd til disse organisasjonene i 2025.	750
By- og stedsutvikling	Flate kutt - innkjøpsstopp Klima og arealutvikling	Miljøvernens del av redusert innkjøp tas i prosjektet Marin forsøpling gjennom redusert kjøp av tjenester fra private. Resterende reduksjon tas i enhetene gjennom reduserte rammer for innkjøp av varer og tjenester. Forbruket så langt er i henhold til budsjett.	-250
By- og stedsutvikling	Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, BS Parkvesenet	Kuttet knyttet til innkjøpsstopp er innarbeidet som generelle kutt i budsjettrammen. Rammen for overtid i årsbudsjettet er redusert. Men det ventes noe merforbruk da planlagte vakter og beredskap ikke var mulig å kansellere i kontraktsfestet periode. Overtiden fordeler seg primært på Isbane Torvet, løypekjøring og graving gravplasser.	-500
By- og stedsutvikling	Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, BS, ingeniørvesenet	Ingeniørvesenet har lagt kutt i innkjøp på velferd, kurs, konferanser, reiser, mm. Kutt i overtid er fordelt med 700 000 kr på vinterdrift, 100 000 kr på Vei adm. og 100 000 kr på Parkering. Det ser ut til at Vei klarer å holde den justerte rammen for året, mens Parkering ser ut til å få merforbruk ved årets slutt. Skyldes sykmeldinger som gir større arbeidsbelastning på andre.	-1 150
By- og stedsutvikling	Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, eiendom	Kuttet knyttet til innkjøpsstopp er innarbeidet som generelle kutt i budsjettrammen. Hovedfokus på reduksjon i administrative kostnader. Rammene i årsbudsjettet for overtid er redusert og fordelt med 100 000 kr til Bolig, 200 000 kr til Byggservice drift og 100 000 kr til Byggservice renhold. Budsjettert overtid skyldes i hovedsak vaktordninger som ivaretar hendelser utenom ordinær arbeidstid relatert til bygg, boliger og energistyring. Så langt i år er påløpt overtid i henhold til budsjett.	-650
By- og stedsutvikling	Flate kutt - innkjøpsstopp BS Plan og bygg	Kutt i innkjøp er lagt inn i rammen og det forventes at rammen holder.	-250
By- og stedsutvikling	Flate kutt - innkjøpsstopp, BS stab	Reduksjon i budsjett er lagt på flere poster - konsulenter, mobiltelefon og IT utstyr. Det forventes at rammen for innkjøp holder.	-150
By- og stedsutvikling	Innsparingskrav	Blir gjennomført ved å redusere stillinger. Det er redusert 2 lederstillinger som vil ha full effekt i løpet av 2026. I tillegg er det redusert en stilling i Parkvesenet.	-2 000
By- og stedsutvikling	Klima og omstillingsfondet	Den årlige søknadspotten er økt til 3 mill. kr, og midlene skal tildeles søkere i løpet av året.	438
By- og stedsutvikling	Kommunale boliger vedlikehold	Innarbeides i budsjettet for 2026	0
By- og stedsutvikling	Kommunale boliger vedlikehold - øremerket habilitering	Innarbeides i budsjettet for 2026	0

Status økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen

Område	Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
By- og stedsutvikling	Kutt i konferanser og temauker i egen regi Miljøuka reduseres til 3 dager	Kuttet er innarbeidet og Miljøuka er redusert til 3 dager.	-200
By- og stedsutvikling	Legge til grunn et "godt nok" prinsipp for investeringer		0
By- og stedsutvikling	Mulighetsstudie/Tiltaksmidler Slettheia	Mulighetsstudie, sosioøkonomisk analyse av levekår, forslag for å ivareta området best mulig for fremtiden. Arbeidet med mulighetsstudie er godt i gang. Mulighetsstudie vil ta for seg hele Slettheia, med særlig fokus i området fra Slettheia skole og opp til øvre Slettheia. Viktige avklaringer i planleggingsfasen er knyttet til hvordan samhandle med innbyggerne på Slettheia og hvilke kartlegginger som må gjøres i arbeidet med mulighetsstudie. Det har vært bred medvirkning. Beboerne ønsker bl.a. møteplasser, bedre friområder og lekeplasser, bedre belysning, badeplasser, kriminalforebyggende tiltak. Fokus på "krateret" - tomta på Øvre Slettheia der det tidligere var barnehage. Har søkt og fått tildelt midler (500 000,- eks mva.) fra Fylkeskommunen for å tilrettelegge for lek på tomta.	1 000
By- og stedsutvikling	Naturfondet	Det har ikke kommet opp aktuelle tiltak så langt i år. Midlene blir i 2. tertial foreslått overført til 2026.	250
By- og stedsutvikling	Nedsalg eiendom - Investering		0
By- og stedsutvikling	Netto inntektsbortfall ved salg av eiendom	Ikke aktuelt i 2025	0
By- og stedsutvikling	Økt asfaltering kommunale boligveier	Asfaltering av boligveier er gått i gang og hele den økte bevilgingen på 2 mill. kr vil være brukt i løpet av høsten.	2 000
By- og stedsutvikling	Urbant landbruk/skolehage	Parkvesenet har god fremdrift på flere tiltak som nytteveksthage, skolehage, barnehage, parselldyrking, såkurs og markedshage i samarbeid med Jegersberg gård. I tillegg arbeider Bybonden med å koordinere ulike mat initiativ på tvers i kommunen og med eksterne samarbeidspartnere.	1 000
Utenomsektorielt	Avdrag på lån		0
Utenomsektorielt	Bruk av disposisjonsfond	Dette er innarbeidet i årsbudsjettet for 2025	-18 352
Utenomsektorielt	Bruk av lån - Investering	Dette er innarbeidet i årsbudsjettet for 2025.	130 000
Utenomsektorielt	Eiendomsskatt	Gjennomført ved at promillesatsen ble nedjustert.	10 000
Utenomsektorielt	Kompensasjon for merverdiavgift - Investering		0
Utenomsektorielt	Korrigerende kapitalkostnader		0
Utenomsektorielt	Renteutgifter		0
Utenomsektorielt	Salg av varige driftsmidler - Investering	Det er lagt inn totalt 130 mill. kr i salgsinntekter av bystyret i budsjettet for 2025. Det forventes at det blir realisert 54 mill. kr i forbindelse med tilhørende objekter. Det ligger et uspesifiserte nedslag på 36 mill. kr i budsjettet og det legges til grunn at denne posten ikke kan realiseres før i 2026. Videre er det en rekke mindre salgsobjekter som ikke kan realiseres i inneværende år grunnet avklaringer med tanke på regulering mm. Det inntektsføres salgsinntekter fra objekter tilhørende tidligere budsjettår i 2025, noe som trekker ned avviket. Det legges opp til at 54,3 mill. kr av inneværende års salgsbudsjett må forskyves til 2026.	-130 000

Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Generelt melder områdene om økt fokus på redusert bruk av overtid og innkjøp. Tallene viser en nedgang fra samme periode i fjor, men mye av dette skyldes også periodisering. Det er en nøkternhet i organisasjonen, og på investeringsprosjekter er det et mål å redusere med å redusere innkjøp av inventar med 5 % i kommende økonomiplanperiode.

Kommunen har etablert et system for ombruksmarked av møbler og utstyr, og reglementet for innkjøp av mobiltelefoner er revidert med en forventet lengre levetid. Dette også for å ivareta miljøhensyn.

Innhold

Om tertialrapporten	
Kommunedirektørens forslag til vedtak	
Sammendrag	
Status økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen	
Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen	
1 Innledning	1
2 Økonomiske rammebetingelser	1
2.1 Årsresultat 2024	1
2.2 Økonomiplan 2025-2028	4
2.3 Områdenes netto driftsbudsjett 2025	4
2.4 Innsparingskrav	4
3 Sentrale økonomiske forhold	5
3.1 Skatt, eiendomsskatt og rammetilskudd	5
3.2 Netto finans	7
3.3 Andre overordnede forhold	8
3.4 Sentralt disposisjonsfond	12
3.5 Oppsummering budsjettendringer	13
4 Økonomiske måltall og handlingsregler	14
5 Kommunens tjenesteområder	15
5.1 Kommunedirektøren, Næringsavdelingen og Kommuneadvokatkontoret	15
5.2 Organisasjon og teknologi	18
5.3 Økonomi og virksomhetsstyring	21
5.4 Oppvekst	24
5.5 Helse og mestring	31
5.6 Kultur og innbyggerdialog	48
5.7 By- og stedsutvikling	52
6 Budsjettendringer drift	67
7 En attraktiv arbeidsgiver og inkluderende arbeidsplass	69
8 Finansforvaltning	73
9 Flyktningssituasjonen ifm. krigen i Ukraina	80
10 Internkontroll, avvik og tilsyn	81
11 Klimatiltak	83
12 Investeringer	84

1 Innledning

Tertialrapporten er en rapport til bystyret som skal vise i hvilken grad budsjettvedtaket realiseres. I henhold til kommunelovens §14-5 om årsbudsjettets bindende virkning er kommunedirektøren pliktig til å fremme forslag om budsjettendringer dersom det skjer endringer i grunnlaget for budsjettet. Endret aktivitetsnivå skal først og fremst vurderes i økonomiplansammenheng da det langsiktige beslutningsgrunnlaget er langt bedre.

I 2. tertialrapport foretas en gjennomgang av hele budsjettet. Tertialrapporten inneholder både driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Status på områdene pr. 31. august, samt andre overordnede forhold (utenomsektorielle), danner grunnlaget for den samlede vurderingen.

Rapportering på fokusområder innenfor arbeidsgiversiden, internkontroll, status på økonomiske tiltak fra bystyrebehandlingen, status redusert innkjøp, overtid og ansettelsesstopp og status på verbalvedtak inngår også i denne rapporten.

2 Økonomiske rammebetingelser

I dette kapittelet gir kommunedirektøren en liten oppsummering av resultatet for 2024 og vedtatt økonomiplan for 2025-2028. Dette er viktig bakgrunnsinformasjon for å kunne foreta beslutninger i 1. tertialrapport 2025.

2.1 Årsresultat 2024

Resultatet for 2024 viser et negativt korrigert netto driftsresultat (korrigert for bruk/avsetning bundne fond) på -67 mill. kr. Dette utgjør -0,6 % mot måltall på 2,5 %. Korrigert netto driftsresultat er 136 mill. kr høyere enn revidert budsjett som skyldes:

- økning av skatt og rammetilskudd med 21 mill. kr
- netto finansutgifter med 85,6 mill. kr
- merutgifter på pensjon med -2,3 mill. kr
- merutgift på kalkulatoriske renter -6,5 mill. kr
- statstilskudd mottak av flyktninger 18 mill. kr
- områdene samlet mindreforbruk (uten selvkost) med 34,4 mill. kr

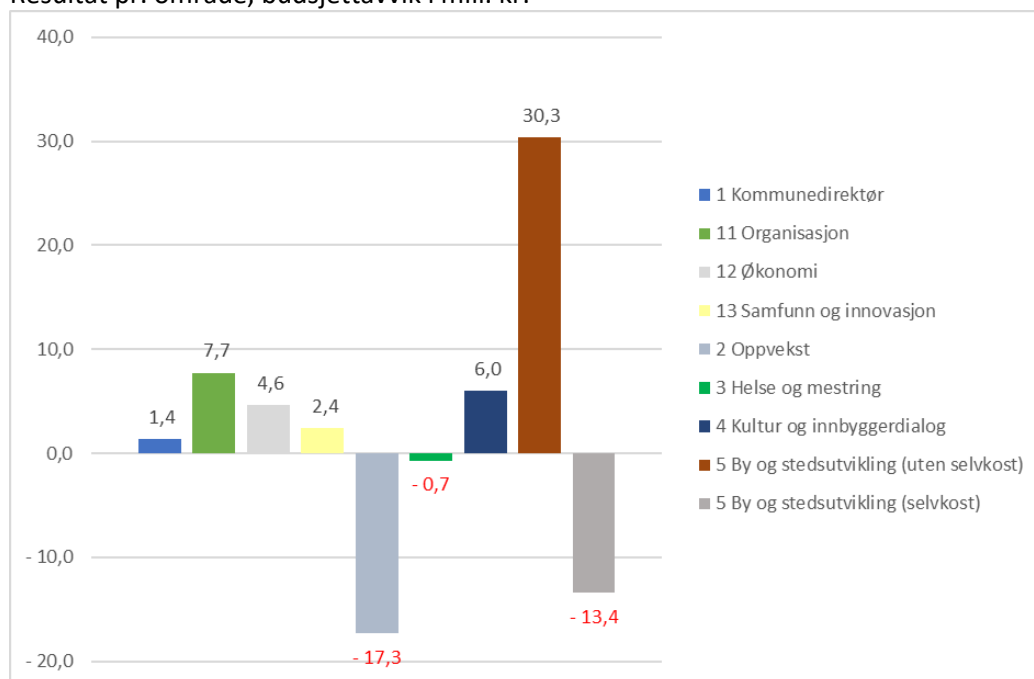
Områdenes resultat 2024

Områdenes drift viser et samlet mindreforbruk på 34,4 mill. kr som utgjør 0,4% etter avsetning til og bruk av bundne fond.

Alle områdene utenom Oppvekst og Helse- og mestring hadde et mindreforbruk i forhold til budsjett. Oppvekst hadde et merforbruk på 17,3 mill. kr (-0,5%).

I budsjettet til Helse og mestring lå kostnader på 7 mill. kr til oppstart av boliger i Harald Gilles vei. Disse midlene foreslås levert tilbake til bykassa i denne tertialrapporten. Dette betyr at resultatet til Helse og mestring egentlig er 7 mill. kr dårligere i 2024.

Resultat pr. område, budsjettavvik i mill. kr:

Områdene har hatt en tøff periode, men gjort tiltak og omstillinger i 2024. Både Oppvekst og Helse- og mestring har satt i gang omfattende innsparingstiltak i 2024 og videre for økonomiplan 2026-2029 for å tilstrebe budsjettbalance.

Det samlede regnskapsmessige resultatet er kr 0 etter bruk av og avsetninger til sentralt disposisjonsfond.

Områdenes egne disposisjonsfond

Områdene hadde pr. 1.1.24 24,071 mill. kr i disposisjonsfond. Resultatet pr. 1.1.2025 er 36,9 mill. kr. Helse og mestring har et negativt fond på -52,5 mill. kr og Oppvekst har et negativt fond på 21,7 mill. kr. De andre områdene har positive disposisjonsfond. Kommunedirektøren vil i denne tertialrapporten foreslå justeringer av enkelte fond.

Sentralt disposisjonsfond

Det sentrale disposisjonsfondet er redusert fra 460 mill. kr til 205 mill. kr i 2024. Fondet utgjør nå 1,8 % av brutto driftsinntekter som er under bystyrets målsetting på 4 %. I 1. tertialrapport 2024 ble ca. 90 mill. kr flyttet over til eget fond som var knyttet til integrering. Det var budsjettet brukt ca. 260 mill. kr ihht. økonomiplan og tertialrapporter slik at prognosen på det sentrale disposisjonsfondet i 2. tertial var 109 mill. kr. Netto bruk ble ca. 165 mill. kr når årsoppgjøret 2024 ble gjort opp og sentralt disposisjonsfond er ved utgangen av 2024 på 205 mill. kr.

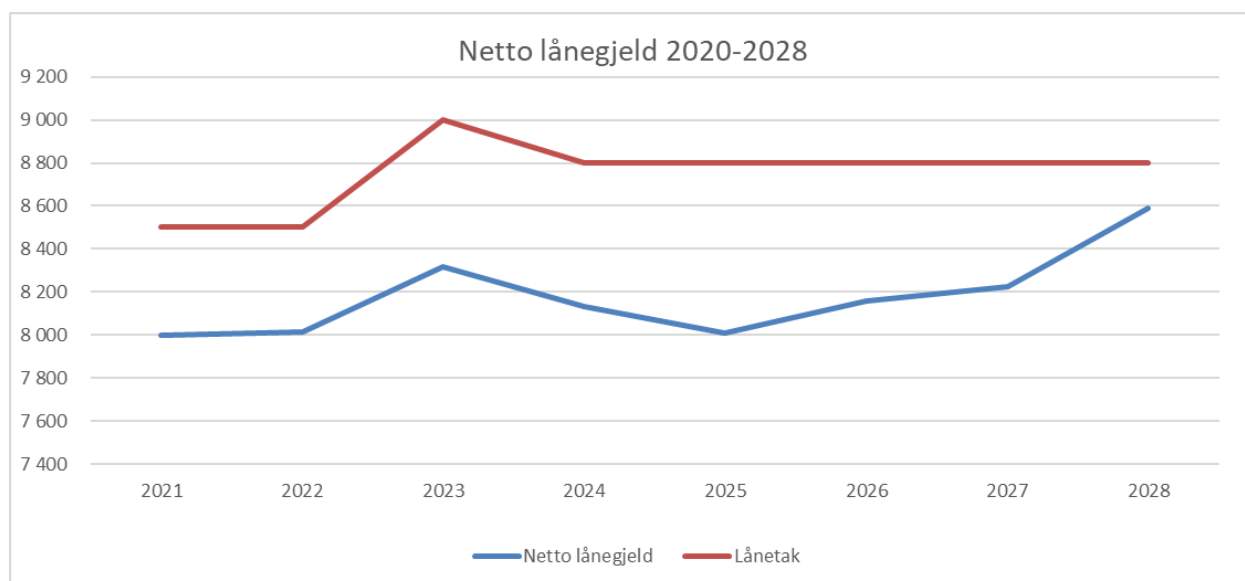
Netto lånegjeld

Bystyret har vedtatt et tak på netto lånegjeld på 8,8 milliarder kr i 2024. Netto lånegjeld er pr. 31.12.2024 8,133 mrd. kr.

Det er tatt opp to nye lån til investeringer på til sammen 545,4 mill. kr. Det ene er et grønt lån i Kommunalbanken (Wilds Minne skole og Vågsbygd skole) på 138,4 mill. kr som har 0,1 prosentenheter lavere rente enn ordinære rentebetingelser i banken. Det andre er et obligasjonslån på 407 mill. kr tatt opp i kapitalmarkedet. Samlet lånegjeld knyttet til investeringer har blitt redusert med 1,6 mill. kr. Det

er også tatt opp nye startlån i Husbanken med 300 mill. kr. Løpende betaling av avdrag har redusert total lånegjeld med 601,4 mill. kr.

Netto lånegjeld 2020-2028 sett opp mot lånetaket i økonomiplanen:

Bystyrets måltall om korrigert netto driftsresultat og nivå på sentralt disposisjonsfond ble ikke nådd i 2024. Av handlingsreglene ble netto lånegjeld opp mot lånetak og avsetning av netto premieavvik til fond for dekning av premieavvik nådd i 2024.

Viser til [årsrapport 2024](#) som ble behandlet i bystyret 21. mai 2025.

Sammenligninger med andre store kommuner (ASSS-nettverk)

KOSTRA tall viser at Kristiansand hadde et netto driftsresultat i 2024 på 0,4 %. Snittet for ASSS (aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner)-kommunene uten Oslo var i 2024 på 0 %, og seks av de ti sammenligningskommunene har et svakere resultat enn Kristiansand. Trondheim hadde høyest driftsresultat med 3,2%, mens Lillestrøm hadde lavest med -4,2%.

Hovedbildet er at Kristiansand ligger noe under snittet for ASSS kommunene på frie inntekter og nedgang fra 2023. Dette skyldes i hovedsak reduserte skatteinntekter. Kristiansand har også høyere gjeld (90 916 kr pr. innbygger) enn snittet for ASSS kommunene (89 316 kr pr. innbygger). Netto lånegjeld i 2024 er tilnærmet lik som for 2023.

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring har gått ned i Kristiansand også i 2024 i forhold til 2023. Feilføring av en betydelig engangsinntekt på funksjon 120 i forbindelse med et konkursoppgjør, medfører imidlertid at nedgangen fra 2023 til 2024 fremstår som større enn den i realiteten er. Justerer det for dette, så er den reelle endringen fra 2023 til 2024 på ca. -2,5 %

Kristiansand hadde i 2024 netto driftsutgifter per innbygger til administrasjon og styring justert for utgiftsbehov (kommunekasse) på 4726 kr mot 5 052 kr i 2023. Av ASSS-kommunene hadde Bærum høyest utgift per innbygger med 6 289 kr, mens Lillestrøm hadde lavest utgift med 4 426 kr. Snittet for ASSS-kommunen ekskl. Oslo var i 2024 på 5 291 kr, noe som er en reduksjon på 375 kr i forhold til 2023 (5 666 kr). Alle kommuner har fokus på reduserte administrasjonskostnader, og dette gir resultater ved at de fleste har reduserte utgifter på funksjon 120.

Det vises til [årsrapport 2024](#) legg inn lenke for å lese mer om de ulike nøkkeltallene og tall fra de største tjenesteområdene.

2.2 Økonomiplan 2025-2028

Netto driftsresultat

I økonomiplan 2025-2028 er det lagt opp til følgende korrigerte netto driftsresultat:

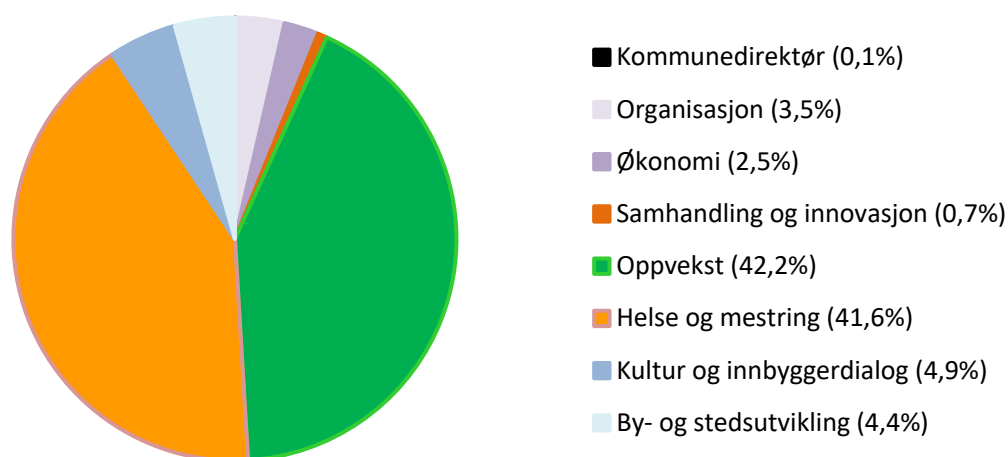
I mill. kr.	2025	2026	2027	2028	Sum
Korrigert netto driftsresultat*	-48,7	47,8	53,0	65,5	117,4

*Korrigert for netto premieavvik og bruk/avsetning bundne fond.

Det økonomiske opplegget er stramt, og det er forutsatt innsparingskrav i områdene. Økt press på omsorgstjenesten som følge av endret demografi, kompenseres ikke fullt ut i perioden.

2.3 Områdenes netto driftsbudsjett 2025

Kommunen har et netto driftsbudsjett på 8,521 milliarder kr (opprinnelig budsjett 1.1.25) fordelt på områdene slik:

Budsjettet til Kultur og innbyggerdialog inneholder mange tilskudd blant annet driftstilskudd til Kirkelig fellestilsråd (73,6 mill. kr) og tilskudd til Kilden teater og konserthus (36,3 mill. kr). Budsjettet til By- og stedsutvikling er netto inkl. VAR området. Budsjettet til Økonomi inneholder tilskudd til Kristiansandsregionens brann og redning IKS (KBR) med 105,8 mill. kr.

Det er i 2025 gjort en rekke omorganiseringer. Blant annet er Samhandling og innovasjon lagt ned og oppgaver overført til Økonomi og Organisasjon fra 1. mars. Disse områdene heter nå Økonomi og virksomhetsstyring og Organisasjon og teknologi. Det er også gjort endringer internt i By- og stedsutvikling og i Kultur og innbyggerdialog. Budsjettet fordelt pr. område i dette kakediagrammet er opprinnelig budsjett pr. 1.1.2025.

2.4 Innsparingskrav

Kommunen arbeider kontinuerlig med å effektivisere driften. Områdene har spesifisert kravene på konkrete tiltak.

Generelt er den økonomiske situasjonen til Kristiansand krevende. Tjenesteområdene har store utfordringer med å omprioritere ressurser for å gå i balanse i løpet av 2025. Kommunedirektøren foreslo derfor ingen økte innsparingskrav utover økningen på administrasjon.

Bystyret økte innsparingskravene i budsjettbehandlingen i forhold til kommunedirektørens forslag med 9 mill. kr i 2025 og 10 mill. kr fra 2026. Dette er fordelt på kommunalsjefområdene hvorav 5 mill. kr skal tas ved redusert innkjøp og 2 mill. kr ved redusert bruk av overtid. By- og stedsutvikling har i tillegg fått et generelt innsparingskrav med 2 mill. kr i 2025 og 3 mill. kr fra 2026.

Totalt innsparingskrav for områdene utgjør 23,9 mill. kr i 2025 stigende til 45,2 mill. kr fra 2028. Alle tall er i forhold til 2024 og er fordelt slik pr. område (avrundet):

Tall i 1000 kr	2025	2026	2027	2028
Organisasjon	-5 100	-6 300	-6 900	-6 900
Økonomi	-1 500	-2 600	-3 200	-3 200
Samhandling og innovasjon	-3 400	-5 400	-5 900	-5 900
Oppvekst	-300	-300	-300	-300
Helse og mestring	-1 600	-2 900	-2 900	-2 900
Kultur og innbyggerdialog	-4 600	-5 800	-6 600	-6 600
By- og stedsutvikling	-7 400	-10 400	-11 400	-11 400
Reduserte leiekostnader administrasjonsbygg		-3 000	-8 000	-8 000
Sum	-23 900	-36 700	-45 200	-45 200

Bystyret har i tillegg vedtatt reduksjon av konferanser og temauker i egen regi på -800 000 kr i 2025 økende til 1,7 mill. kr fra 2028. Fordeling av dette ble vedtatt i egen sak i formannskapet 9. april og budsjettendringer blir gjort i denne tertialrapporten (se Kultur og innbyggerdialog).

Både Helse og mestring og Oppvekst har i tillegg til dette store omprioriteringstiltak for å komme i budsjettbalanse i løpet av 2025. Den økonomiske situasjonen for disse tjenesteområdene er fortsatt krevende.

3 Sentrale økonomiske forhold

Sentrale økonomiske forhold omhandler frie inntekter som skatt og rammetilskudd, netto finans, pensjon og andre overordnede økonomiske forhold som ikke omhandler tjenesteområdene.

3.1 Skatt, eiendomsskatt og rammetilskudd

Skatteinntekter

Skatteinntekten må ses i sammenheng med inntektsutjevningen i rammeoverføringene.

Skatteinntekten for kommunesektoren i årets åtte første måneder var om lag 176 mrd. kr, hvor kommunene har fått inn 147,6 mrd. kroner og fylkeskommunene 28,5 mrd. i skatt på inntekt og formue. Dette er for kommunesektoren 14,3 mrd. høyere enn tilsvarende periode i fjor. For kommunene utgjør dette 12,1 mrd. som tilsvarer en økning på 8,9 prosent sammenlignet med 2024.

Kommunesektorens samlede skatteinntekter i august måned var 6,2% lavere enn 2024. August er en liten skattemåned og nedgangen sammenlignet med 2024 skyldes i hovedsak lavere innbetaling av restskatter som må ses i sammenheng med at flere enn tidligere har innbetalt forventet restskatt på forskudd (tilleggsforskudd).

I forbindelse med Kommuneproposisjonen og revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble anslaget for årets skatteinntekter justert til henholdsvis 234,095 mrd. kr. Dette vil si en nedjustering på om lag 0,3%. Skattevekst for kommunene er i RNB 2025 anslått til å bli 9,73% sammenlignet med 2024. I forbindelse med nasjonalbudsjettet 2026 kommer det også nye anslag for skatteveksten for 2025. Nasjonalbudsjettet kommer 15. oktober 2025 som er ca. 1 uke senere enn vanlig grunnet at det har vært stortingsvalg.

Per august for Kristiansand kommune er skatteveksten 6,4% som er noe lavere enn landet, og noe lavere enn snittet til ASSS kommunene (inkl. Oslo) som er på 7,8%. Så lenge Kristiansand er en minsteinntektskommune (under 90 % av landssnittet) er det aller viktigste at landet totalt opprettholder planlagt skatteinngang. Skatteveksten til kommunene ligger per august godt an til å nå anslaget i RNB på 9,73%. Så lenge Kristiansand kommune ligger under 90 % av landssnittet vil inntektsutjevningen dekke 95 % av eventuell skattesvikt. Per august ligger Kristiansand på 83% av landsgjennomsnittet. Kommunedirektøren foreslår ingen endring i skatteinntektene nå i 2. tertial 2025.

Rammetilskudd

Kommunenes frie inntekter ble i Stortingsbehandlingen av RNB styrket med 1,1 mrd. kr. Stortinget bad også regjeringen legge til grunn at vekst i frie inntekter til kommunesektoren for 2026 skal regnes fra vedtatt nivå i revidert budsjett for 2025. Styrkingen kommer i 2025 som økt rammetilskudd fordelt etter den enkelte kommunenes nivå på anslåtte frie inntekter. For Kristiansand kommune utgjør dette ca. 21,8 mill. kr.

Redusert foreldrebetaling fra 1. august 2025. Stortingets vedtak innebærer at maksimalsatsen for foreldrebetaling i barnehagene skal reduseres med 800 kr fra og med 1. august 2025. For å kompensere kommunene for inntektsbortfallet er rammetilskuddet økt med 1,0 mrd. kr. Økningen er fordelt mellom kommunene etter delkostnadsnøkkel for barnehage. For Kristiansand kommune utgjør dette ca. 22 mill. kr.

Økt basistilskudd fastleger. Forhandlingsresultatet mellom Den norske legeforening og staten, KS og de regionale helseforetakene innebærer at det kommunale basistilskuddet til fastlegene vil utgjøre en større andel av fastlegenes finansiering fra 1. juli 2025. Kommunene kompenseres for sine økte utgifter med 236,7 mill. kroner gjennom rammetilskuddet. For Kristiansand kommune utgjør dette ca. 4,6 mill. kr.

Regjeringen foreslo i RNB at de økte pensjonskostnadene for kommunene i 2025 kompenseres med en tilsvarende økning i kommunenes rammetilskudd. Hvordan kompensasjonen på 3,7 mrd. kr skulle fordeles var i 1. tertial 2025 ikke kjent. Fordelingsnøkkel er nå klar og viser at Kristiansand blir kompensert med 76,1 mill. kr i rammetilskuddet som er ca. 1,7 mill. kr lavere enn hva som ble lagt til grunn i 1. tertial 2025.

Måten kommunen har valgt å håndtere pensjon og premieavvik på, hvor Bystyret har vedtatt en handlingsregel der netto premieavvik avsettes til fond for inndekning av premieavviket for å ikke tappe likviditeten. Samt at vi korrigerer netto driftsresultat for bruk/avsetning til bundne fond og netto premieavvik, da dette gir et riktigere bilde av den underliggende driften. Dette viser seg å ha vært god økonomisk styring og medfører nå at handlingsrommet til kommunen øker sammenlignet med andre kommuner som ikke har håndtert pensjon og premieavvik på denne måten.

I statsbudsjettet for 2026 er det forventet at veksten i pensjonskostnader vil bli høyere enn forventet årslønnsvekst og at denne forskjellen vi bli kompensert gjennom rammetilskuddet og inngå som en del av deflatoren fra 2026. Kristiansand kommune er tildelt fra statforvalteren i Agder 10,7 mill. kr i ordinære skjønnsmidler for 2025 og 2,8 mill. kr i prosjektskjønnsmidler. Kommunedirektøren foreslår i 2. tertial å øke rammetilskuddet med totalt 60,24 mill. kr.

Eiendomsskatt

Bystyret vedtok i økonomiplan 2025-2028 en reduksjon av eiendomsskatten. I 2025 en reduksjon fra 2,07 promille til 2,01 promille som utgjør et budsjett på 333,9 mill.kr.

Basert på årets innkreving av eiendomsskatt hvor 3 av 4 terminer er fakturert ser anslaget på 333,9 mill. kr til å være ca. 4,7 mill. kr for lavt. Kommunedirektøren foreslår derfor å justere opp anslaget med 4,7 mill. kr i 2. tertial 2025.

3.2 Netto finans

Her gis en kort omtale av finansområdet og finansforvaltningen. Mer utfyllende informasjon gis i kapittel om finansforvaltning, hvor det også gis en kort beskrivelse av de bestemmelser som gjelder innenfor temaet ansvarlige investeringer og ESG rapportering.

Utbytte, gjeld, renter og avdrag

Det foreslås ingen budsjettendringer for utbytte fra kommunalt eide selskaper.

Bykassens lånegjeld utgjør 12.040,2 mill. kr per 31.08.2025. Dette er en økning på 13,1 mill. kr sammenlignet med 31.12.2024. Det er så langt i år ikke tatt opp nye lån til investeringer, men det er tatt opp startlån på 240 mill. kr i Husbanken. I forbindelse med avviklingen av stiftelsene Kristiansand Boligstiftelse og Stiftelsen for utleieboliger, har kommunen overtatt 65 mill. kr i gjeld. Betaling av avdrag i henhold til avdragsplanene har redusert lånegjelden med 291,9 mill. kr.

Budsjetterte avdrag, som skal betales på investeringslån, må ikke være lavere enn lovpålagt minimumsavdrag. Avdragene ble økt med 6 mill. kr i 1. tertialrapport, og det foreslås ingen ytterligere endringer i 2. tertial. Det kan imidlertid komme endringer i årsoppgjøret knyttet til endrede avskrivninger på VAR anlegg. Både selvkostforskriften og budsjett- og regnskapsforskriften ble vedtatt endret 19. september 2025. Dette kan medføre at anleggsmidlene i regnskapet må skrives opp allerede i 2025. Dette vil en komme tilbake til i årsoppgjøret for 2025.

Den flytende renten på lån i Kommunalbanken har blitt redusert fra 5,35 % til 5,1 % i løpet av tertialet. Styringsrenten fra Norges Bank ble senket fra 4,5 % til 4,25 % i juni, og videre til 4,0 % i september. Signalene fra Norges Bank er at det kan komme ytterligere ett kutt i løpet av de neste 12 månedene. Gjennomsnittlig rente for gjeldsporteføljen for investeringslån, inkludert rentebinding, ventes å bli 4,02 % i 2025 sett under ett. Dette er uendret fra 1. tertial 2025.

I forhold til vedtatt budsjett reduseres låneopptaket med 91,4 mill. kr, som i hovedsak skyldes forskyvninger. Kommunedirektøren foreslår å redusere renteutgiftene med 10 mill. kr i 2. tertial 2025, noe som også påvirkes av at låneopptaket skjer senere på året enn budsjettert.

Renteinntektene på likviditeten foreslås ikke endret. Kapitalinntektene knyttet til VAR investeringer er ventet å øke grunnet økt selvkostrente, som gjør at rentebelastningen samlet for kommunen blir mindre.

Kortsiktig likviditet

Likviditeten i kommunen er god, men rentenivået er blitt noe lavere gjennom tertialet. Renteinntektene foreslås likevel ikke endret. Det at likviditeten er god sammenlignet med andre kommuner, skyldes blant annet måten kommunen har valgt å håndtere pensjon og premieavvik på.

Energiverksfondet – langsiktig forvaltning

Totalporteføljen har i årets åtte første måneder gitt en avkastning på 5,8 %. I kroner utgjør avkastningen 70,5 mill. Avkastningen er god etter sterk utvikling i aksjemarkedene gjennom sommeren. Avkastningen i kommunens renteportefølje er spesielt bra.

Avkastningen er 4,5 mill. kr høyere enn årsbudsjettet, som er på 66 mill. kr. Det budsjetterte kronebeløpet tilsvarer en forventet langsiktig årlig avkastning på 5,5 %. I forslaget forutsettes avkastningen å bli som budsjettet.

Nytt finansreglement

Bystyret vedtok nytt finansreglement den 18. juni d.å. (sak 53/25). De viktigste endringer i forhold til forrige reglement er økning av strategisk aksjeandel fra 25 % til 35 % og endring i sammensetning av aktiva. Dette forventes å gi bedre avkastning med en akseptabel økning av risikoen. Med en aksjeandel på 35 %, er det forventet at porteføljen vil gi en langsiktig årlig nominell avkastning på 4,5 %. Med forventet prisvekst på 2 %, tilsvarer dette en realavkastning på 2,5 % p.a. I gjeldende økonomiplan er forventet langsiktig årlig avkastning 5,5 %. Dette er høyere enn i finansreglementet, som følge av et mer kortsiktig perspektiv, hvor nivået på markedsrentene spiller en større rolle.

Økningen i aksjeandel er planlagt å skje gradvis, for å redusere risikoen for dårlig inngang («timing»). Innfasingsplanen strekker seg over en periode på ca. 1 år. Norske aksjer er i nytt finansreglement fjernet (tidligere 4 %), og er blitt solgt i første steg av planen, som er i juli. Andelen aksjer i fremvoksende markeder er uendret på 4 % i nytt reglement. Globale aksjer økes fra 17 % til 31 % ved utgangen av innfasingsperioden. De to aktivaklassene utgjør til sammen 35 %.

3.3 Andre overordnede forhold

Pensjonskostnader

Regjeringen foreslo i RNB at de økte pensjonskostnadene for kommunene i 2025 kompenseres med en tilsvarende økning i kommunenes rammetilskudd. Hvordan kompensasjonen på 3,7 mrd. kr skulle fordeles var i 1. tertial 2025 ikke kjent. Fordelingsnøkkelen er nå klar og viser at Kristiansand blir kompensert med 76,1 mill. kr i rammetilskuddet som er ca. 1,7 mill. kr lavere enn hva som ble lagt til grunn i 1. tertial 2025. Hovedårsaken til denne sterke veksten som utgjorde 3,7 mrd. kr økning i rammetilskuddet er at det legges opp til at ny offentlig AFP skal inkluderes i regnskapsført pensjonskostnad for 2025.

Måten kommunen har valgt å håndtere pensjon og premieavvik på, hvor Bystyret har vedtatt en handlingsregel der netto premieavvik avsettes til fond for inndekning av premieavviket for å ikke tappe likviditeten. Samt at vi korrigerer netto driftsresultat for bruk/avsetning til bundne fond og netto premieavvik, da dette gir et riktigere bilde av den underliggende driften. Dette viser seg å ha vært god økonomisk styring og medfører nå at handlingsrommet til kommunen øker sammenlignet med andre kommuner som ikke har håndtert pensjon og premieavvik på denne måten.

I statsbudsjettet for 2026 er det forventet at veksten i pensjonskostnader vil bli høyere enn forventet årslønnsvekst og at denne forskjellen vi bli kompensert gjennom rammetilskuddet og inngå som en del av deflatoren fra 2026.

Reguleringspremie

Reguleringspremien estimeres basert på de seneste prognoser om lønnsvekst fra Statistisk sentralbyrå og Norges Bank. Regjeringen la 15. mai ut revidert nasjonalbudsjett og i kommuneproposisjonen står det at planendring for ny offentlig AFP og nye særaldersgrenser innarbeides allerede i 2025.

Inkluderingen av ny offentlig AFP og nye regler for særaldersgrenser fra og med i år gir isolert sett høyere pensjonsforpliktelse og premie enn tidligere, fra og med i år.

Siste anslag for årslønnsvekst er i nye beregninger fra KLP er estimert til henholdsvis 4,4 %. G-regulering (regulering av grunnbeløpet) for 2024 ble 4,94% og regulering av alderspensjon er estimert til 3,71%.

Premiefond

Det at avkastningen i 2024 ble bedre har også ført til at premiefondene i KKP og KLP er tilført mer midler

enn antatt. Saldo ved inngangen av året var for KLP 75 mill. kr. Det er tilført 106 mill. kr og budsjettert brukt 44 mill. kr av premiefondet slik at saldo vil være rundt 137 mill. kr ved årsslutt.

Saldo ved inngangen av året var for KKP 515 mill. kr og det er budsjettert brukt 237 mill. kr. Etter årets tilførsel vil saldo være rundt 462 mill. kr. I SPK har er det ikke premiefond.

Avtalefestet pensjon (AFP)

Det ble i 1. tertial flyttet AFP utgiftene fra områdene til område 9 (fellesområde). Det er i 2. tertial budsjettert totalt 99,8 mill. kr inkl. arbeidsgiveravgift på område 9 knyttet til gammel AFP ordning i KKP.

Ny offentlig AFP vil inngå som en del av premiesatsen. Siste prognoser viser at budsjettet kan reduseres med 27,8 mill. kr i forhold til hva som ble lagt inn i 1. tertial, hvor kommunedirektøren på daværende tidspunkt ikke hadde prognoser på hvordan ny offentlig AFP ville slå ut. Dette styrker resultatet med 27,8 mill. kr.

Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

Det foreligger nye prognoser fra KLP når det gjelder årets premie og premieavvik.

KLP oppnådde god avkastning i 2024, som gjorde at premiefondet til Kristiansand kommune ble tilført 106 mill. kr. Kommunedirektøren foreslår å redusere bruken av premiefondet med 6 mill. kr i forhold til revidert budsjett til totalt 44 mill. kr.

Det forventes at beregnet arbeidsgivers andel på 15 %, hovedsakelig budsjettert på området helse og mestring, vil medføre en underdekning på om lag 22,4 mill. kr som er 15,3 mill. kr høyere underdekning enn revidert budsjett (1. tertial 2025).

Premieavviket medregnet arbeidsgiveravgift knyttet til KLP ventes å bli 15,9 mill. kr høyere enn budsjettert, som igjen henger sammen med økt premie i forhold til 1. tertial og 6 mill. kr mindre bruk av premiefond enn 1. tertial 2025. Rest premiefond i KLP vil etter dette være ca. 137 mill. kr ved utgangen av året.

Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP)

I vedtatt budsjett for 2025 var det forutsatt å finansiere premie (ekskl. AFP-kostnader) ut over 13 % fra opparbeidet premiefond i KKP. Tjenestemånadene belastes som tidligere med 15 % premie, mens differansen på 2 %-poeng føres som en inntekt på område 9. Denne inntekten justeres opp med 0,57 mill. kr til totalt 81,7 mill. kr nå i 2. tertial.

Bruk av premiefond utgjør totalt 237 mill. kr i 2025 som er en økning på 10 mill. kr i forhold til 1. tertial 2025. Saldo på premiefondet i KKP ventes å være rundt 462 mill. kr ved utgangen av året. Det er forventet at premieavviket i KKP bli 41 mill.kr lavere enn revidert budsjett.

Statens pensjonskasse (SPK)

Når det gjelder Statens pensjonskasse SPK, viser ny prognose at det budsjetterte premieavviket er for høyt og må nedjusteres med ca. 200 000 kr.

Premieavvik

Oversikt over premieavviket og inndekning av tidligere premieavvik (med arbeidsgiveravgift):

I hele 1000 kr	Beløp økonomiplan 2025	Beløp 1. tertial 2025	Beløp 2. tertial 2025
Kristiansand kommunale pensjonskasse KKP	-373 927	-338 927	-298 012
Kommunal Landspensjonskasse KLP	-62 766	-44 421	-60 310
Statens Pensjonskasse SPK	-8 788	-4 423	-4 196
Inndekning av tidligere premieavvik	274 768	275 192	275 249
Netto avsetning til premieavviksfond	-170 714	-112 579	-87 269

Tabellen viser at årets premieavvik er høyere enn årets inndekning av tidligere premieavvik som gjør at det totalt må avsettes ca. 87,3 mill. kr til premieavviksfondet i 2025. Dette er 83,4 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjett, noe som viser at den beregnede pensjonskostnaden er blitt høyere som skyldes at ny offentlig AFP skal inkluderes i regnskapsført pensjonskostnad for 2025.

Pensjon oppsummert

Samlet viser pensjonspremie, ny AFP og premieavviksordningen en svekkelse av ordinært netto driftsresultat med ca. 12,2 mill. kr i forhold til 1. tertial 2025. Men dette må sees i sammenheng med økt rammetilskudd hvor økte pensjonskostnader inkl. ny offentlig AFP utgjør for kommunen 76,1 mill. kr. Premieavvik isolert viser samlet merutgift på ca. 25,3 mill. kr i forhold til 1. tertial 2025, mens inndekning av tidligere premieavvik viser en økt utgift på 0,056 mill. kr. Reduksjon i ny AFP og økt premie som føres på område 9 er beregnet til samlet til en inntekt på 13 mill. kr som forbedrer kommunens korrigerte resultat.

I disse beregningene ligger det til grunn at bruken av premiefond for KLP reduseres med 6 mill. kr, mens det for KKP er en økning på 10 mill. kr.

Den budsjetterte avsetningen til fond for inndekning av premieavvik foreslås redusert med ca. 25,3 mill. kr til totalt 87,3 mill. kr. Underbalansen på premieavviksfondet var pr 01.01.2025 (akkumulert premieavvik minus fond) på 143,5 mill. kr som forutsatt i økonomiplanen for 2025-2028. I neste års ØP 2026-2029 legges det opp til i kommunedirektørens forslag å redusere denne underdekningen mot 0.

Prosjektskjønnsmidler 2025

Kristiansand kommune er tildelt 2,8 mill. kr i prosjekt skjønnsmidler i 2025. Disse er tildelt følgende prosjekt:

Tall i 1000 kr

Område	Prosjekt	Beløp
Næring og NAV	Ung Start - Fleksible kvalifiseringsløp i bedrifter (Flere i arbeid)	500
Oppvekst	Koordinert oppfølging i saker med vold og seksuelle overgrep mot barn og unge	900
Organisasjon og teknologi, beredskap	Samarbeid for klimatilpasning – Evakuering	500
Helse og mestring	Digitalisering av innbyggerrettede tjenester i helse	400
Forskning og utvikling	Etablering av Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) i Agder	500

Overføring fra drift til investering

På enkelte områder er det forutsatt at investeringer skal dekkes av disposisjonsfond. Rent budsjett-teknisk må dette føres som bruk av disposisjonsfond i driften med tilsvarende utgiftspost - overføring til investering. Økt overføring fra drift til investering utgjør 25,3 mill. kr.

Tilskudd til renter og avdrag

Regjeringen har gjennom statsbudsjettet satt av midler gjennom Husbanken til rentekompensasjon til kommunale investeringer i helse og omsorgsboliger, renovering av skole og kirkebygg. Nye prognoser viser at beløpet knyttet til dette er noe lavere enn opprinnelig budsjett. Kommunedirektøren foreslår derfor å justere ned anslaget med 0,4 mill. kr. til totalt 21,08 mill. kr i 2025.

Integreringstilskudd

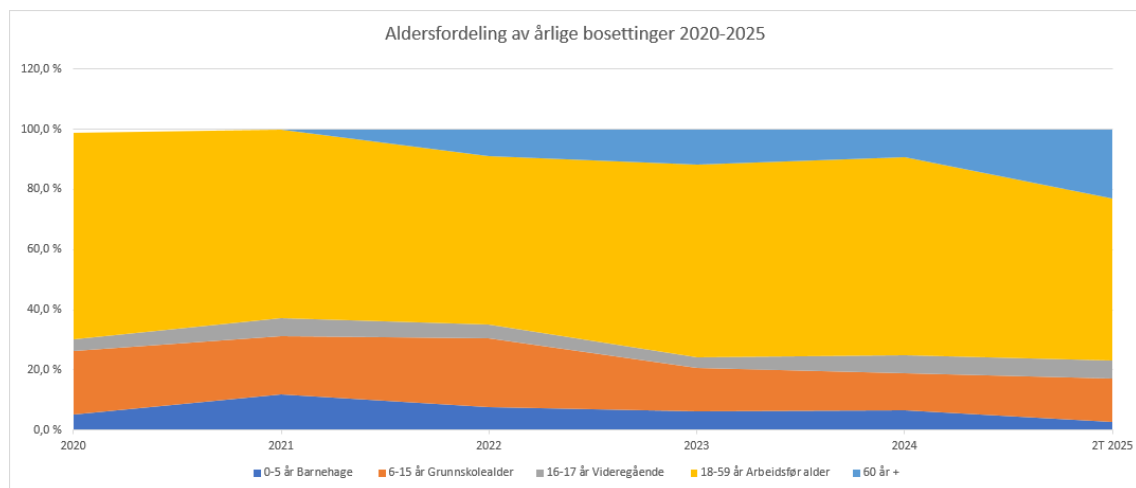
Kristiansand kommune vedtok opprinnelig å bosette 385 personer i 2025, hvorav 20 er forbeholdt enslige mindreårige i alder 0-18 år i kommunens egne omsorgsboliger. I juni ble

anmodningen justert ned til 290 personer i 2025. I tillegg har kommunen 375 aktive plasser på asylmottak.

Det er pr. 2. tertial bosatt 139 personer i Kristiansand. Det har blitt bosatt flyktninger fra 12 ulike land. Ukrainere var den største gruppen med 99 flyktninger.

Det har skjedd en endring i ankomstene til Norge etter at Ukraina i august åpnet opp for at menn mellom 18 og 22 år fritt kan reise ut og inn av landet. Økningen i denne aldersgruppen vil først treffe asylmottakene i Norge før kommunene vil merke det på bosettingen. UDI er usikre på om økningen vil være kortsiktig eller langsiktig.

Under vises aldersfordelingen av ny-bosatte flyktninger pr år fra 2020 til 2. tertial 2025:

De ulike tjenesteområdene samarbeider kontinuerlig for felles mål og koordinering av arbeid inn mot målgruppen.

Sak 15/25 vedtatt i Bystyret, oppjusterte inntekt fra integreringstilskudd 20,5 mill. kr. Disse ble fordelt til Oppvekst med 2,7 mill. kr og Helse og mestring med 17,8 mill. kr. Endringen er gjennomført og inkludert i de vedtatte budsjetttrammene for 2. tertial 2025.

Det ble i tillegg overført i 1. tertialrapport 7,6 mill. kr til Oppvekst, 200 000 kr til Kultur og innbyggerdialog og 69,3 mill. kr til Helse og mestring for å håndtere rapporterte merkostnader, styrking av tjenestetilbud og iverksettelse av nye tiltak i 2025. Bevilgningen ble fordelt fra avsetning på ufordelt tilskudd på 108 mill. kr. Det gjensvarte da 31,17 mill. kr etter denne tildelingen.

Konkrete tiltak er beskrevet under hvert område i 1. tertialrapport 2025.

På bakgrunn av endrede behov på særskilte tiltak så foreslår kommunedirektøren nå i 2. tertial at 11,2 mill. kr trekkes tilbake til bykassa og at 300 000 kr tildeles Helse og mestring til arbeidsledermodell til maleryrket.

Utviklingen av situasjonen i Ukraina er fortsatt usikker, og kommunen forholder seg til statlige prognoser for ankomst av flyktninger. Kommunedirektøren vil komme tilbake til oppdaterte bosettingstall i årsrapporten for 2025.

Tilskudd til enslige mindreårige

Helse og mestring mottar tilskudd til enslige mindreårige flyktninger. Kommunedirektøren anbefaler at årets overskudd overføres til bykassa for å håndtere fremtidig risiko, samt for å utvikle en felles

samarbeidsarena for denne målgruppen på tvers av direktørområder, tilsvarende praksis for integreringstilskudd. Kommunedirektøren vil komme tilbake til forslag en endring som innarbeides i rullering av økonomiplanen, og at det igangsettes en tydeligere, strategisk prosess for bosetting og oppfølging av denne målgruppen.

Estimert års avvik for 2025 tilsier et mindreforbruk på 42 mill. kr. Av dette overføres 20 mill. kr fra Helse og mestring til bykassa i tillegg til at 22 mill. kr budsjetteres i økte inntekter som følge av en større etterbetaling fra IMDI gjeldene flere barn og unge, tilbake til 2022 (i område 9). Midlene settes av til fond for integreringstilskudd for senere bruk.

Totalt så settes av 87,6 mill. kr til fond for integreringstilskudd. Dette er inkludert opprinnelig budsjettert avsetning i område 9 på omlag 34 mill. kr.

Statens dekningsgrad

Foreløpig rapport fra beregningsutvalgets kartlegging av regnskapsåret 2024 viser en ytterligere reduksjon av statens dekningsgrad på tilskuddsordningene.

Tilskudd	2022	2023	2024
Integreringstilskudd	97,3 %	91,8 %	90,4 %
Norsktilskudd	77,1 %	80,1 %	83,1 %

Dette er spilt inn til Statsforvalteren i møte om skjønnsfordelingen i statsbudsjettet for 2026.

3.4 Sentralt disposisjonsfond

Kommunedirektøren foreslår at 67,7 mill. kr settes av til sentralt disposisjonsfond i 2. tertialrapport 2025. I tillegg overføres fondsplasseringer fra By- og stedsutvikling og Organisasjon og teknologi på totalt 31,2 mill. kr.

Kommunedirektøren anslår at sentralt disposisjonsfond blir om lag 255 mill. kr ved årsslutt:

Tall i 1000 kr

Område	Tiltak	Beløp
9	1.1.2024 sentralt disposisjonsfond	205 000
10	Tilbakelevering til bykassa fra Kommunedirektør	1 261
11	Tilbakelevering til bykassa fra Organisasjon	1 150
12	Tilbakelevering til bykassa fra Økonomi	1 061
13	Tilbakelevering til bykassa fra Samhandling og innovasjon	1 002
2	Tilførsel fra sentralt disposisjonsfond til Oppvekst	-1 964
3	Tilførsel fra sentralt disposisjonsfond til Helse og mestring	-14 904
3	Tilbakelevering til bykassa fra Helse og mestring (utsatt oppstart bolig)	7 000
4	Tilbakelevering til bykassa fra Kultur og innbyggerdialog	808
5	Tilbakelevering til bykassa fra By- og stedsutvikling (strøm m.m.)	12 076
5	Tilførsel fra sentralt disposisjonsfond til By- og stedsutvikling	-4 400
11	Overføring av ubrukte midler "bunde fond" lærlinger Organisasjon og teknologi	2 075
5	Overføring ubrukte midler plan for dyrevelferd Parkvesenet	154
5	Korrigerer renter byggesak finansieres av sentralt disposisjonsfond, Plan	-426
5	Bidrag fra utbyggere avsetning overføres til bykassa	3 360
5	Rest ATP restmidler overføres til bykassa	2 910
5	Tilbakebetale det sentrale disp. fondet avløp til bykassa	20 503
5	Redusere fremførbart underskudd slam overføres til sentralt disposisjonsfond	1 112
	Overføring fra Solcellefondet til bykassa	1 500
9	Vedtatt bruk av disposisjonsfond i 2025 økonomiplan 2025-2028	-54 097
9	Avsetning til disposisjonsfond 1. tertialrapport 2025	1 719
9	Avsetning til disposisjonsfond 2. tertialrapport 2025	67 693
	Sum prognose sentralt disposisjonsfond pr. 31.12.2025	254 593

Det forutsettes her at eventuelt merforbruk i de områdene dekkes inn av områdefond og av andre fond.

3.5 Oppsummering budsjettendringer

Område 9 - Frie inntekter, netto finans m.m.	Endring 2. tertial
Amortisering økning	49
Amortisering økning AGA	7
Økt premieavvik KLP	-13 926
Økt premieavvik KLP AGA	-1 964
Redusert premieavvik SPK	200
Redusert premieavvik SPK AGA	28
Redusert premieavvik KKP	35 859
Redusert premieavvik KKP AGA	5 056
Økt inntekt på premie KKP (sektor 9) utover 13 %	-498
Økt inntekt AGA premie KKP. Utover 13 %	-70
Økt premie KLP (sektor 9) utover 15 %	13 457
Økt premie KLP AGA Utover 15 %	1 897
Redusert avsetning til fond premieavvik	-25 309
Rammetilskudd	-46 738
Rammetilskudd ordinært skjønn	-10 700
Rammetilskudd prosjektskjønn	-2 800
Eiendomsskatt	-4 700
Redusert renteutgifter	-10 000
Ny offentlig AFP til område 9 fjernes da den er inkl. i premiesatsen KKP	-40 195
AGA AFP	12 338
Redusert rentekomp. Husbanken	141
Redusert rentekomp. Husbanken	180
Redusert rentekomp. Husbanken	77
Enslige mindreårige flyktninger økte inntekter fra IMDI etterbetaling fra 2022	-22 000
Avsetning til fond for integreringstilskudd	53 200
Rest lønnsnett ikke tildelt områdene	-10 000
Integreringstilskudd tiltak tilbakeført fra Helse og mestring til avsetning integrering	-300
Avsetning til fond for integreringstilskudd	34 740
Avsetning i område 9 tiltak integrering settes av på fond	-34 740
Avsetning sentralt disposisjonsfond 2. tertial 2025	67 693
Sum område 9	982

4 Økonomiske måltall og handlingsregler

Økonomisk handlefrihet sikres gjennom effektiv ressursbruk

En grunnleggende forutsetning i kommuneplanen er at kommunens økonomiske handlefrihet skal sikres gjennom effektiv ressursbruk. Kommunens innbyggere skal gis et så godt tjenestetilbud som mulig innenfor de økonomiske rammene.

Bystyret har vedtatt 2 måltall og 6 handlingsregler for kommunens økonomistyring:

Mål for økonomistyring:

Driftsmål	Indikator	Siste måling 2024	Mål 2025	Mål 2028
1. Korrigert netto resultatgrad bør være minimum 1,0 %	Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,9 %	1,0 %	1,0 %
2. Sentralt disposisjonsfond bør utgjøre minimum 4,0 %	Sentralt disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	1,0 %	4,0 %	4,0 %

Handlingsregler for økonomistyring:

1. Korrigert netto lånegjeld skal være maksimalt 8,8 mrd. kr nominelt.
2. Netto premieavvik skal hvert år avsettes til fond for dekning av premieavvik.
3. Energiverksfondet skal prisjusteres hvert år.
4. Utbytteinntekter skal kun benyttes til å finansiere varige driftsutgifter dersom utbyttet er stabilt over tid.
5. Skattesats for 2024 skal betraktes som et maksimalt nivå for eiendomsskatt. Volumveksten som følge av nye boliger i kommunen skal uavkortet benyttes til å redusere eiendomsskatten.
6. Salgsinntekter fra salg av utleieboliger avsettes i sin helhet til rehabilitering av boliger eller kjøp av boliger for utleie til vanskeligstilte på boligmarkedet (ny).

Økonomiplanen for 2025-2028 er basert på disse måltallene og handlingsreglene-

Handlingsregel 4 følges ikke opp i 2025. Det legges til grunn at utbyttet fra Å Energi vil ligge betydelig over et normalnivå dette året, mens man forventer et nytt «normalnivå» fra 2026. Ellers er de andre handlingsreglene fulgt opp.

Måltallet om korrigert netto driftsresultat er innfridd i justert budsjett for 2025. Justert budsjett i 2. tertial 2025 viser et korrigert netto driftsresultat på 1,81 % målt opp mot inntektene. Prognosen pr. 31.12.25 er på 1,41 %.

Måltallet om sentralt disposisjonsfond er ikke innfridd, prognosen på dette pr. 31.12.25 er 2,24 % hvor måltallet i økonomiplanen er 4 %.

5 Kommunens tjenestoområder

5.1 Kommunedirektøren, Næringsavdelingen og Kommuneadvokatkontoret

Endringer i organisasjonsstruktur

Høsten 2024 gjennomførte kommunen en omfattende organisasjonsutviklingsprosess. Denne prosessen førte til flere strukturelle endringer innen stabsområdene Organisasjon, Økonomi, Samhandling og innovasjon, samt hos Kommunedirektøren. Som en del av omorganiseringen ble enhetene Kommuneadvokaten og Næringsavdelingen flyttet til Kommunedirektøren.

5.1.1 Årsprognose

Kommunedirektør, inkludert Kommuneadvokaten og Næring, melder om et forventet mindreforbruk på 1,8 mill. kr i 2025 etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond. Området brukte 990 000 kr av disposisjonsfondet og 1,497 mill. kr fra bundne fond i 1. tertial. Det foreslås ikke bruk av fond nå i 2. tertial.

Prognose pr. enhet etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond vises i tabellen under.

Tall i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Regnskap pr. 31.08.25	Budsjett pr. 31.08.25	Avvik pr. 31.08.25	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjett avvik 2025
1000 Kommunedirektør	3 167	4 118	952	6 438	700
1101 Kommuneadvokaten	8 350	6 928	-1 423	11 236	0
1302 Næringsavdelingen	8 666	14 026	5 360	25 351	1 100
Sum	20 183	25 072	4 889	43 025	1 800

Kommunedirektøren har per 2. tertial et mindreforbruk på 952 000 kr og det forventes et mindreforbruk på 700 000 kr ved året slutt. Mindreforbruket knytter seg til driftskostnader deriblant mindreforbruk på konsulenttjenester.

Kommuneadvokaten har per 2. tertial et merforbruk på 1,423 mill. kr som i hovedsak knytter seg til kompensasjon av frikjøp som ikke er effektivert enda. Det forventes balanse ved årets slutt.

For Næringsavdelingen og den gamle stabsenheten i Samhandling og innovasjon forventes det et mindreforbruk på 1,1 mill. kr ved årets slutt. Av dette er hele avviket knyttet til gamle SI stab, fordelt med 900 000 kr til egenandeler prosjekter og 200 000 kr i generelt mindre kjøp av varer og tjenester. Denne enheten har hatt lav aktivitet i påvente av nytt direktørområde Næring og Nav som ble etablert 15. september. Budsjettmidler i gamle SI stab inngår nå i det nye området som for øvrig ikke er blitt tilført nye midler i forbindelse med etableringen.

Næringsavdelingen forventer isolert sett balanse, forutsatt at man klarer å starte opp "Welcome Hub Agder" før årsskiftet. Dette tilbudet utfyller Relocation Agder og retter seg mot tilflyttede arbeidstakere og deres familier. Næringsforeningen og Næringsavdelingen skal samarbeide om prosjektet som forventes å koste Næringsavdelingen 500 000 kr. Juridiske og praktiske spørsmål har tatt lengre tid å avklare enn først antatt. Ved ytterligere forsinkelser, slik at oppstart først skjer i 2026, foreslås det å avsette midlene til disposisjonsfondet for uttesting av tjenesten neste år.

Næringsavdelingen har forøvrig et regnskapsmessig avvik pr 2. tertial på 5,36 mill. kr. Dette skyldes forskjell mellom regnskapsførte utgifter og periodisering av budsjett, spesielt knyttet til SI stab og programmet Flere i arbeid, men Næringsavdelingens prosjekter bidrar også.

Prosjekt Relocation Agder ligger under Næringsavdelingen og bistår bedrifter i Agder som er avhengig av å rekruttere internasjonal kompetanse. I år forventes det at inntekten fra dette arbeidet blir noe lavere enn budsjettet. Samtidig havnet en stor kreditnota knyttet til Morrow Batteries i årets regnskap i stedet for i 2024. Samlet sett forventes det dermed et merforbruk i år på ca. 975 000 kr. Dette dekkes imidlertid i årsoppgjøret av tidligere års mindreforbruk avsatt på bundne fond.

Programmet "Flere i arbeid" er inne i sitt siste driftsår, men det planlegges for aktivitet også i 2026. Programmet har bl.a. søkt om og fått tilskudd fra Bufdir til en satsing på ungdomsveiledere på noen Kristiansand-skoler i 2025 og 2026. Kommunens egenkapital til satsingen kommer fra programmets budsjetter i 2025. Kommunedirektøren foreslår derfor å trekke inn 1,4 mill. kr av årets budsjett og overføre det til budsjett for 2026 for å dekke tiltak som skal fortsette i 2026.

5.1.2 Status politiske økonomiske tiltak

Beløp i 1000 kr

Område	Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Kommunedirektør	Flate kutt innkjøpsstopp og redusert bruk av overtid SI	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-300
Kommunedirektør	Kutt i konferanser og temauker i egen regi		0
Kommunedirektør	OU prosess	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-1 100

5.1.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Tabellen under viser samlet forbruk på overtid og innkjøp for Kommunedirektørområdet, per 2. tertial 2024 og 2025.

Tall i 1000 kr	Regnskap pr. 31.08.24 prisjustert	Regnskap pr. 31.08.25	Avvik
Overtid	60	42	-18
Innkjøp	3 881	3 449	-432
Sum	3 941	3 491	-450

Overtid

Overtidsutbetalingene per august 2025 er redusert med 18 000 kr sammenlignet med august i fjor. Utbetalingene er hovedsakelig knyttet til faste overtidskompensasjoner.

Innkjøp

Per utgangen av august 2025 er det brukt 432 000 kr mindre til innkjøp sammenlignet med samme periode i fjor. Det er justert for 157 000 kr for finansiering av en trainee som kommunedirektøren har dekket i 2025, samt juster for leie av lokale i 2024 som ikke er videreført i 2025.

5.1.4 Budsjettendringer

Programmet "Flere i arbeid"

Det planlegges for videre drift i 2026 selv om programmet avsluttes i år. For å finansiere aktivitet i 2026, bl.a. egenandel av satsing på ungdomsveiledere i noen Kristiansand-skoler sammen med Bufdir foreslås det å trekke inn 1,4 mill. kr av årets budsjett og overføre det til budsjett for 2026.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer:*Beløp i 1000 kr*

Enhet	Tiltak	Beløp
Næringsavdelingen	Flere i arbeid overføring til 2026	-1 400
Næringsavdelingen	Prosjektskjønn 2025 Ung start	500
Totalsum		-900

5.1.5 Bundne fond

Bundne fond er midler som kommunen har mottatt fra andre og som kommunen ikke kan disponere fritt. Dette innebærer at det i lov, forskrift, eller i instruks fra giveren, er gitt klare føringer hva midlene kan anvendes til.

Kommunedirektør området hadde samlet sett bundne driftsfond på 16,9 mill. kr ved årets start. Alt dette er knyttet til Næringsavdelingen. Det ble hentet ut 1,497 mill. kr fra bundne fond i 1. tertial og det foreslås ikke uttak av bundne fond i 2. tertial.

Næring har totalt 15,2 mill. kr på bundne driftsfond. Ca. 9 mill. kr av dette er relatert til Relocation Agder, Studenttrivsel Agder og Regionalt næringsfond. Evt. korrigering mot prosjektene gjøres i årsoppgjøret, herunder merforbruket på Relocation Agder.

5.1.6 Disposisjonsfond - prognose pr. 31.12.25

Tabellen under viser en samlet oversikt på disposisjonsfond for Kommunedirektør, Kommuneadvokat, Næring og gamle SI stab. Områdets totale disposisjonsfond pr. 1.1.25 var på 10,537 mill. kr. Kommunedirektøren leverte 1,26 mill. kr tilbake til bykassen. Det ble brukt 990 000 kr fra disposisjonsfondet til Næring for å dekke aksjekjøp som i 2024 ble feilpostert i drift og i årsoppgjøret flyttet til investering i 1. tertialrapport 2025. Det foreslås ikke bruk av disposisjonsfond i 2. tertial.

Det forventes mindreforbruk på 1,8 mill. kr i 2025. Prognosen på disposisjonsfondet pr. 31.12.25 blir dermed 10, 086 mill. kr.

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond	Beløp
Disposisjonsfond Kommunedirektør pr 1.1.2025	1 761
Disposisjonsfond Kommuneadvokaten pr 1.1.2025	532
Disposisjonsfond Næring og gamle SI stab pr 1.1.2025	8 243
Sum disposisjonsfond pr 1.1.2025	10 537
Tilbakelevering bykassen fra Kommunedirektør	-1 261
Bruk 1. tertial til aksjekjøp fra Næring	-990
Forventet årsprognose Kommunedirektør område	1 800
Sum prognose disposisjonsfond pr. 31.12.2025	10 086

Fordeling av midler på disposisjonsfondet ved årsskiftet vil være slik at det er 1,2 mill. hos Kommunedirektøren, 532 000 kr hos Kommuneadvokaten og 8,354 mill. kr hos Næring og gamle Si stab. Disse midlene er blant annet tenkt brukt til programmet "Flere i arbeid" og "Jobbes", samt næringsprosjekter og en overføring til det nye direktørområdet NAV og Næring. Midler vil bli tilbakeført til bykassen om planer for bruk ikke blir realisert.

5.2 Organisasjon og teknologi

5.2.1 Årsprognose

Organisasjon og teknologi melder om forventet balanse etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond.

Området vil ikke bruke av disposisjonsfondet i 2. tertial, men brukte 9,104 mill. kr av disposisjonsfondet i 1. tertial. I 1. tertial 2025 brukte området 870 000 kr av bundne fond. Området vil bruke 5,198 mill. kr av bundne fond i 2. tertial, hvor 2,075 mill. kr foreslås levert tilbake til bykassen, og 3,123 mill. kr brukes. Totalt utgjør dette 6,068 mill. kr av bundne fond i 2025.

Prognose pr. kommunalsjefområde etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond:

Tall i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Regnskap pr. 31.08.25	Budsjett pr. 31.08.25	Avvik pr. 31.08.25	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjettavvik 2025
1100 Organisasjonsdirektør	35 607	35 350	-257	41 385	0
1102 HR	51 650	54 667	3 017	82 643	-1 000
1103 IT og digitalisering	56 200	56 615	414	78 372	1 000
1106 Bedriftshelsetjenesten	7 083	6 573	-509	9 854	-350
1107 Politikk og administrasjon	51 450	51 336	-114	83 528	0
1204 Lønn	6 629	6 991	362	11 863	350
Sum	208 629	211 532	2 913	307 645	208 629

Organisasjon og teknologi har per 31.08.2025 et mindreforbruk på 2,9 mill. kr, men forventer balanse ved årets slutt.

HR har per 2. tertial et avvik på 3 mill. kr. Avviket skyldes primært at Læringer har et mindreforbruk på 3,6 mill. kr. Antall læringer var i vår lavt, men i høst er antallet høyt og over normalen. Det er dermed forventet omtrent balanse i forhold til læringer ved årets slutt. Prosjektet "5 læringer med høyere utdanning" har ikke kommet ordentlig i gang i løpet av året, og det forventes nå kun utgifter på 400 000 kr inneværende år. Resterende 800 000 kr leveres dermed tilbake til bykassa. Samlet prognose for HR settes til et merforbruk på 1 mill. kr.

Bedriftshelsetjenesten forventer et merforbruk på 350 000 kr ved årets slutt. Merforbruket skyldes utfordringer med å få justert driften etter rammen.

IT og Digitalisering melder om et mindreforbruk på 1 mill. kr ved årets slutt. Det hentes inn 3,1 mill. kr fra bundne fond fra Kompetanseprosjektet Digi Agder. Videre rapporterer Lønn også om et mindreforbruk ved årets slutt på 350 000 kr. Resultatet skyldes vakante stillinger.

Organisasjonsdirektør og Politikk og administrasjon melder samlet sett om balanse ved årets slutt. Prognosen til Politikk og administrasjon knytter det seg noe usikkerhet til per d.d. i forhold til valgavvikling.

5.2.2 Status politiske økonomiske tiltak

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Arendalsuka	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-100
Flate kutt innkjøpsstopp og redusert overtid	Innsparingskravet er fordelt ut på enhetene, og følges opp.	-550
Formannskapetets tilleggsbevilgningskonto	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-200
Kutt i lisenser (IT)	Er innarbeidet i budsjettet for 2025	-500
Mer effektiv politisk organisering/struktur	Er innarbeidet i budsjettet fra 2027	0

5.2.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Tabellen under viser samlet forbruk på overtid og innkjøp for Organisasjon og teknologi, per 2. tertial 2024 og 2025.

Tall i 1000 kr	Regnskap pr. 31.08.24 prisjustert	Regnskap pr. 31.08.25	Avvik
Overtid	778	673	-105
Innkjøp	16 005	15 035	-970
Sum	16 783	15 708	-1 075

Overtid

Overtidsutbetalingene per august 2025 er redusert med 105 000 kr sammenlignet med august i fjor. Utbetalingene er hovedsakelig knyttet til faste overtidskompensasjoner.

Innkjøp

Per utgangen av august 2025 er det brukt 970 000 kr mindre på innkjøp enn i samme periode i fjor. For å få sammenlignbare tall har en sammenlignet driftsarter som begynner på 11 og 12, men en har trukket ut frikjøp, forsikringer, lisenser, prosjekter som Bredbånd i distriktene og utgifter til traineeordningen.

5.2.4 Budsjettendringer

Kompensasjon 10% stilling HVO fra Oppvekst og HM

Fra 2025 skal alle hovedverneombudene frikjøpes fullstendig fra sin opprinnelige arbeidsplass for å sikre mer tilgjengelige hovedverneombud i organisasjonen. Det foreslår nå at Helse og mestring og Oppvekst dekker 10% stilling samlet for å finansiere dette.

Forsikring

Forsikringspremiene for 2025 blir ca. 500 000 kr høyere enn budsjettet og kommunedirektøren foreslår at dette finansieres av bykassa.

5 lærlinger med høyere utdanning

I økonomiplan 2025-2028 ble det lagt inn midler til å ansette 5 innvandrere med høyere utdanning som traineer i 2025 og 2026. På grunn av kapasitet er ikke midlene brukt opp i 2025, og det foreslås tilbakelevering på 800 000 kr til bykassen.

Omstillingsmidler til Organisasjon og teknologi i forbindelse med nærværarbeid

Helse og mestring og Organisasjon og teknologi ser behov for å videreutvikle metoder for å jobbe for å øke nærværet i helse og mestringstjenestene, og omprioriterer 1,5 mill. kr av disse midlene til å styrke arbeidet med inkludering i jobb, IA arbeid og nærværarbeid i tjenestene. Helse og mestring og Organisasjon og teknologi vil gjennom kommunens fagopplæring fortsette arbeidet med å kvalifisere

hus assistenter i forhold til behov i omsorgssentrene. Midlene overføres fra Helse og mestring til Organisasjon og teknologi.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Beløp
«Bunde fond» ubrukte midler lærlinger spesialpedagogiske tiltak leveres tilbake til bykassa	-2 075
Forsinket oppstart trainee-program integrering leveres tilbake til bykassa	-800
Kompensasjon 10% stiling HVO fra Oppvekst og Helse og mestring	82
Økte kostnader forsikring	500
Omstillingsmidler til Organisasjon og teknologi i forbindelse med nærværarbeid	1 500
Prosjektskjønn 2025 Samarbeid for klimatilpasning – Evakuering	500
Totalsum	-293

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av disposisjonsfond:

Det foreslås ikke bruk av disposisjonsfond i 2. tertialrapport.

5.2.5 Bundne fond

Bundne fond er midler som kommunen har mottatt fra andre og som kommunen ikke kan disponere fritt. Dette innebærer at det i lov, forskrift, eller i instruks fra giveren, er gitt klare føringer hva midlene kan anvendes til.

Kompetanseprogram Digi Agder

Kompetanseprogrammet Digi Agder er et felles rådgivende organ for strategiske og operativ samordning av digitalisering i Agder. Midlene som er bruk i 2025 ble tildelt i 2024. Det foreslås å hente ut 3,123 mill. kr til drift.

Lærlinger

Det er satt av 2,075 mill. kr på bundne fond til Lærling – Spesialpedagogiske tiltak . Dette gjelder midler til lærlinger med vedtak fra Fylkeskommunen som er satt av over flere år. Det vurderes ikke videre som riktig å sette av midler på bundne fond til dette da det alltid vil være noen vedtak som er under oppfølging og kommunen ikke har planer om å slutte å ta inn lærlinger. Midlene leveres tilbake til bykassa.

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av bundne fond:

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Beløp
2. tertial 2025 bruk av bunde fond Digi Agder	3 123
2. tertial 2025 leveres tilbake til bykassa (ubrukte midler lærlinger)	2 075
Totalsum	5 198

5.2.6 Disposisjonsfond - prognose pr. 31.12.25

Organisasjon og teknologi sitt disposisjonsfond pr. 01.01.2025 var positivt med 18,847 mill. kr. Området leverte tilbake 1,184 mill. kr til bykassa i 1. tertial 2025. Det foreslås ingen bruk av områdets disposisjonsfond i 2. tertial. Det forventes balanse ved årets slutt.

Prognosen på disposisjonsfondet pr. 31.12.25 blir 9,218 mill. kr:

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond	Beløp
Disposisjonsfond pr. 1.1.2025	18 847
Tilbakelevering til bykassen	-1 185
Overføring fond fra SI, Digitalisering	660
Bruk 1. tertial AFP	-2 200
Bruk 1. tertial ERP	-2 700
Bruk 1. tertial overføring til Helse og mestring, mentorordning	-421
Bruk i 1. tertial Bredbånd i distriktene	-3 783
Sum disposisjonsfond etter 1. tertial 2025	9 254
Årsprognose budsjettavvik 31.12.2025	0
Sum prognose disp. fond 31.12.2025	9 218

Etter foreslåtte disponeringer vil Organisasjonsdirektøren ha 900 000 kr på disp. fond. HR vil ha 3,6 mill. kr, IT og digitalisering vil ha 2,2 mill. kr og Politikk og administrasjon vil ha 2,5 mill. kr. Bedriftshelsetjenesten og Lønn har ingen disposisjonsfond.

Planlagt bruk av områdets disposisjonsfond i 2025

Det ses på som en fordel at de fleste stabsenhetene har positive disposisjonsfond som for eksempel kan dekke uforutsette utgifter. Området har stort press på levering av tjenester og opplever blant annet stor økning i utgiftene til lisenser.

5.3 Økonomi og virksomhetsstyring

5.3.1 Årsprognose

Økonomi og virksomhetsstyring melder om et forventet mindreforbruk på 3 mill. kr i 2025 etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond. Økonomi og virksomhetsstyring planlegger totalt å bruke 6 mill. kr av disposisjonsfond (1. tertialrapport) og 2,7 mill. kr av bundne fond i 2025.

Prognose per stabsenhet etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond:

Tall i 1000 kr

Stabsenhet	Regnskap pr. 31.08.25	Budsjett pr. 31.08.25	Avvik pr. 31.08.25	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjettavvik 2025
Økonomistyring	111 196	111 794	598	163 170	300
Anskaffelser	6 816	7 328	512	10 951	200
Regnskap	11 199	11 058	-141	20 205	0
Strategi, analyse og styring	14 321	14 706	385	24 208	1 500
Forskning og utvikling	6 173	6 086	-87	7 425	1 000
Sum	149 705	150 972	1 267	225 959	3 000

Det er per 2. tertial ingen vesentlige avvik. Avvikene som foreligger skyldes i hovedsak periodisering, og kostnader forventes å påløpe i senere perioder. Årsakene bak årsprognosen på 3 mill. kr skyldes avslutning av et forskningsrådsprosjekt, forlenget frikjøp til Europakontoret som ikke er budsjettet, samt en midlertidig økonomisk reserve for inneværende år hos Strategi, analyse og styring. Forskning og utvikling sitt mindreforbruk kommer hovedsakelig som følge av stillingsstopp, innsparinger og permisjoner.

Anskaffelser forventer et mindreforbruk på 200 000 kr, primært som følge av sykefravær. Hittil i år er det registrert et samlet mindreforbruk på 512 000 kr. På grunn av sykefravær, permisjoner og høy arbeidsbelastning i enheten benyttes deler av mindreforbruket til å kjøpe inn ekstra bistand fra Kommuneadvokaten, som gjør at forventet årsresultat vil være noe lavere enn hva resultatet viser mot periodisert budsjett pr. 2. tertial.

Økonomistyring rapporterer om et mindreforbruk på 300 000 kr etter bruk av disposisjonsfond. Rammereduksjonen knyttet til AFP-ordningen er plassert her, og denne finansieres med disposisjonsfond. Mindreforbruket knyttes direkte til langtidssykefravær, samt midler satt av til uforutsette hendelser. Økonomistyring har også ansvar for ERP-prosjektet. I 1. tertialrapport skrives at kommunedirektøren kommer tilbake til uavklarte kostnader knyttet til integrasjoner med forsystemer på tvers av kommunen. Dette beløper seg til 3,6 mill. kr, og kommunedirektøren foreslår at dette dekkes av bykassa i denne tertialrapporten.

Regnskap rapporterer samlet sett om balanse ved årets slutt. Det forventes et merforbruk i ordinær drift, men dette dekkes gjennom bruk av disposisjonsfond.

5.3.2 Status politiske økonomiske tiltak

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Status	2025
Flate kutt innkjøpsstopp og redusert bruk av overtid - økonomi	Innsparingskravet er fordelt ut på enhetene, og følges opp. Det er nøktern bruk av drift, og som hovedregel ingen overtid med mindre det er strengt nødvendig. Regnskap er fritatt på grunn av større arbeidsbelastning knyttet til ERP-prosjektet.	-450
Totalsum		-450

5.3.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Tabellen under viser samlet forbruk på overtid og innkjøp for området Økonomi og virksomhetsstyring, per 2. tertial 2024 og 2025.

Tall i 1000 kr	Regnskap pr. 31.08.24 prisjustert	Regnskap pr. 31.08.25	Avvik
Overtid	618	596	22
Innkjøp	13 288	12 222	1066
Sum	13 906	12 818	1 088

Tallene for 2024 er prisjustert slik at de er sammenlignbare med tallene for 2025, og er justert for faktorer som forstyrrer sammenligningsgrunnlaget. Dette er eksempelvis eksternfinansierte prosjekter, kommunens forsikringskostnader (som ble flyttet til Organisasjon og teknologi fra medio 2024), samt tilskudd til KBR (som er overført fra By- og stedsutvikling fra og med 2025).

Overtid

Omtrentlig 200 000 kr av forbruket på overtid er knyttet til kompensasjon for arbeid utenfor ordinær arbeidstid for noen få ansatte. De ansatte blir trukket 60 avspaseringsstimer årlig for dette. Resterende forbruk er utelukkende knyttet til ERP-prosjektet.

Innkjøp

Mindreforbruket på 1 mill. kr gjenspeiler nøktern bruk av drift hos alle stabsenhetene.

5.3.4 Budsjettendringer

Medlemskap KS

Det tilbakeføres 500 000 kr til bykassa som følge av reduserte kostnader knyttet til medlemskap i KS.

Kristiansandsregionen brann og redning IKS (KBR)

KBR har vedtatt å bruke mer av eget disposisjonsfond enn hva som opprinnelig var budsjettet.

Eierkommunene har derfor fått tilbakeført deler av tilskuddet, og kommunedirektøren foreslår å levere dette tilbake til bykassa. Det beløper seg til 2,5 mill. kr.

Enterprise resource planning (ERP) system

I ERP-prosjektet er det avdekket at nødvendige integrasjoner som må settes opp på nytt, ekstra lisenser og mulig innløsning av opsjoner. I tillegg er det avdekket behov for en testleder som leder og koordinerer all kvalitetssikring og testing av IT-delen av prosjektet. Kommunedirektøren foreslår at disse engangskostnadene finansieres av bykassa. Det beløper seg til 3,62 mill. kr totalt. Mindreforbruk i tilknytning til prosjektet vil leveres tilbake i sin helhet.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjetendringer:

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Beløp
Prosjektskjønn 2025 KSF i Agder	500
ERP system kostnader	3 620
Tilbakelevering til bykassa KBR tilskudd	-2 500
Tilbakelevering til bykassa OU kontingent, KS	-500
Totalsum	1 120

5.3.5 Bundne fond

Bundne fond er midler som kommunen har mottatt fra andre og som ikke kan disponeres fritt. Dette innebærer at det i lov, forskrift, eller i instruks fra giveren, er gitt klare føringer hva midlene kan anvendes til. Det ble brukt 778 000 kr av bundne fond i 1. tertial, og kommunedirektøren foreslår å bruke ytterligere 1,9 mill. kr av bundne fond i 2. tertial. Samlet bruk av bundne fond for Økonomi og virksomhetsstyring i 2025 er dermed på 2,7 mill. kr.

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av bundne fond:

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Beløp
2. tertial 2025 Bruk av bundne fond JA-Prevent trainee	320
2. tertial 2025 Bruk av bundne fond, simuleringer – og ferdighetssenter	500
2. tertial 2025 Bruk av bundne fond, KSF sør	1 080
Totalsum	1 900

5.3.6 Disposisjonsfond - prognose pr. 31.12.25

Økonomi og virksomhetsstyrings disposisjonsfond pr. 01.01.2025 var på 12,09 mill. kr. Området leverte tilbake 2 mill. kr i 1. tertial, og det ble vedtatt at 6 mill. kr av områdets disposisjonsfond brukes i 2025.

Med et årsresultat på 3 mill. kr, blir prognosen på disposisjonsfondet pr. 31.12.25 på 7 mill. kr.

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond Økonomi og virksomhetsstyring	Beløp
--	-------

Disposisjonsfond pr. 01.01.25	12 091
Tilbakelevering til bykassa 1. tertial 25	-2 063
Bruk av disposisjonsfond til ERP-prosjekt	-2 753
AFP	-800
Overtid og innleie hos Regnskap ifm. ERP-prosjektet	-1 400
Bruk av disp.fond til Europakonferansen	-1 058
Årsprognose budsjettavvik pr. 31.12.25	3 000
Sum prognose disposisjonsfond pr. 31.12.25	7 017

Planlagt bruk av områdets disposisjonsfond i 2025

I år benyttes fondsmidlene til flere sentrale formål som støtter opp under både pågående prosjekter og nødvendige tilpasninger i organisasjonen. En betydelig andel av midlene er allokert til ERP-prosjektet, hvor det er behov for både internt frikjøp og innleie av konsulenter for å sikre fremdrift og kvalitet i implementeringsarbeidet. Fondet bidrar også til å dekke rammereduksjonen knyttet til endringer i AFP-ordningen, samt til å finansiere gjennomføringen av årets Europakonferanse.

Videre er det planlagt at resterende midler skal benyttes til eventuell ekstra bistand hos Anskaffelser, dersom det skulle bli nødvendig for å håndtere arbeidspress og sikre at produksjonsnivået opprettholdes. I tillegg holdes en andel av fondet tilbake som økonomisk reserve, for å kunne håndtere uforutsette hendelser som måtte oppstå.

Disse prioriteringene er gjort med mål om å sikre stabil drift, støtte opp under strategiske satsinger og samtidig ivareta nødvendig fleksibilitet i en tid preget av høy endringstakt og usikkerhet.

Oversikt over hvor mye hver stabsenhet har disponibelt etter planlagt bruk og forventet årsprognose:

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond pr. stabsenhet	Beløp
Økonomistyring	1 300
Økonomistyring diverse	200
Anskaffelser	700
Regnskap	600
Strategi, analyse og styring	2 700
Forskning og utvikling	1 517
Sum	7 017

5.4 Oppvekst

5.4.1 Årsprognose

Oppvekst melder om et forventet merforbruk på ca. 19 mill. kr i 2025 etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond.

I henhold til 1. tertialrapport vil Oppvekst bruke 23,7 mill. kr av bundne fond og 8,6 mill. kr av disposisjonsfond i 2025. All bruk av disposisjonsfond gjelder overføring til investering. Det foreslås ikke ny bruk i 2. tertial.

Merforbruket er i all hovedsak knyttet til grunnskolevirksomheten og institusjons- og akutt plasseringer, samt avlastning i Barnevernet.

Prognose pr. kommunalsjefområde etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond:

Tall i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Regnskap pr. 31.08.25	Budsjett pr. 31.08.25	Avvik pr. 31.08.25	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjettavvik 2025
20 Oppvekst stab	18 702	22 457	3 755	34 889	2 000
21 Skole	1 130 885	1 098 591	-32 294	1 757 610	-8 000
22 Barnehage	880 853	890 570	9 717	1 285 830	3 000
23 Barne- og familietjenester	311 239	316 637	5 398	542 283	-16 000
Sum	2 341 679	2 328 254	-13 425	3 620 612	-19 000

Oppvekststab

For Oppvekst stab forventes det et lite mindreforbruk ved årets slutt, blant annet på grunn av sykefravær og at noe lønn blir belastet prosjekter med egen finansiering.

Skole

Kommunalsjefområdet Skole forventer et merforbruk på om lag 8 mill. kr ved utgangen av 2025. De sentrale ansvarsområdene, voksenopplæringen og SFO, ligger an til å gå i tilnærmet balanse, mens det er skolene som står for det forventede merforbruket.

Flere skoler befinner seg i en krevende økonomisk situasjon. Dette skyldes i hovedsak at store ressurser må prioriteres til lovpålagte tiltak knyttet til enkeltelever med behov for særskilt oppfølging og tilrettelegging. Innskjerpningen av Opplæringslovens § 12 har medført flere inngripende tiltak som krever økt bemanning. I tillegg ser kommunedirektøren en økning i antall elever med medisinske behov og elever innenfor autismespekteret. Kompetanseavdelingene er fulle, og flere elever som tidligere ville fått sitt tilbud der, må nå få tilrettelegging på nærskolen.

Skoleområdet står også overfor en betydelig nedgang i elevtallet i grunnskolen de kommende årene. Dette medfører reduserte økonomiske rammer, som igjen krever justeringer i bemanningen ved skolene for å oppnå økonomisk balanse. Ved oppstart av skoleåret høsten 2025 er det registrert en nedgang på 225 elever i grunnskolene. Denne endringen krever en betydelig reduksjon i bemanning, og flere skoler har allerede igangsatt denne prosessen.

Det er avgjørende å sikre riktig bemanning og vurdere tiltak som kan bedre den økonomiske situasjonen, eksempelvis bruk av fådelte klasser (der flere klassetrinn undervises samlet).

De ovennevnte faktorene gjør at den økonomiske situasjonen for kommunalsjefområdet Skole blir stadig mer krevende.

Barnehage

Kommunalsjefområdet Barnehage forventer et samlet mindreforbruk på 3 mill. kr i 2025.

For de sentrale ansvarene, med unntak av området *Styrket tilbud*, forventes det balanse ved årets slutt. *Styrket tilbud* har et estimert merforbruk på 2 mill. kr, hovedsakelig knyttet til økt antall barn med vedtak i vårhalvåret. Det er per nå ingen indikasjoner på ytterligere merforbruk i høsthalvåret. Det forventes et mindreforbruk på 3 mill. kr knyttet til tilskudd til private barnehager. Dette skyldes lavere utbetalinger enn budsjettet, og det er ikke identifisert forhold som tilsier vesentlige endringer i prognosen.

For de kommunale barnehagene påvirkes resultatet av flere faktorer. Det mangler refusjon for barn med vedtak for august, og det gjenstår noe sykepengerefusjoner. Dette innebærer at det reelle resultatet per utgangen av august er bedre enn det regnskapet viser. Det skal også gjennomføres justeringer basert på faktisk barnetall senere i høst. Det er noe usikkerhet knyttet til prognosen for årets slutt, men per nå forventes et mindreforbruk på 2 mill. kr.

Samlet sett utgjør dette et forventet mindreforbruk på 3 mill. kr i 2025.

Barne- og familietjenester

Kommunalsjefområdet Barne- og familietjenester forventer et merforbruk på om lag 16 mill. kr ved utgangen av 2025. Hovedårsaken til avviket er økte kostnader knyttet til institusjonsplasseringer og avlastningstiltak i barnevernet.

De sentrale ansvarsområdene i Barne- og familietjenester forventer et mindreforbruk på om lag 1 mill. kr, og Helse barn og unge ligger an til balanse ved årets slutt. Pedagogiske og psykologiske tjenester ble i 1. tertial styrket med 2,2 mill. kr fra integreringstilskuddet, øremerket ICDP-veiledning og fagmiljø for tospråklige assistenter. Det vil ta noe tid før disse tilbudene er i full drift, og enheten forventer derfor et mindreforbruk på om lag 3 mill. kr ved årets slutt.

Ved utgangen av 2. tertial forventer Barnevernet et samlet merforbruk på 20 mill. kr. De største avvikene gjelder institusjonsplasseringer, beredskapshjem og statlige beredskapshjem. I 2025 har det i gjennomsnitt vært 25,4 barn plassert i institusjon, fire flere enn i 2024, og betydelig flere enn det budsjettet har tatt høyde for. Prognosen for disse postene tilsier et merforbruk på om lag 29 mill. kr. Barnevernet har også utgifter knyttet til barn med rettigheter etter både barnevernloven og helselovgivningen. Selv om antallet barn ikke har økt, har døgnprisene steget, og enkelte saker har helårskonsekvenser i 2025 som hadde oppstart høsten 2024. Kostnadene for disse plassene er nå estimert til 11,5 mill. kr, 5 mill. kr mer enn budsjettet.

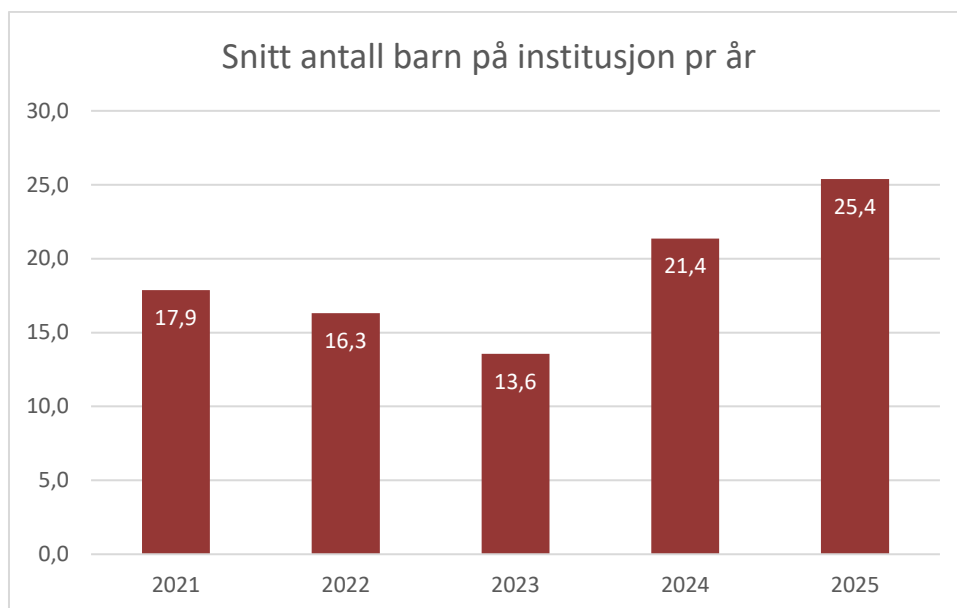
I 2024 hadde barnevernet et mindreforbruk på lønn, blant annet som følge av vakante stillinger og høyt sykefravær. Det var utfordrende å rekruttere kvalifisert personell. I 2025 er flere av de vakante stillingene besatt, og sykefraværet har gått ned. Redusert sykefravær fører til mer stabilitet i tiltaksarbeidet og det forventes at kvaliteten går opp. Det er likevel fortsatt noe usikkerhet knyttet til lønnskostnadene ved årets slutt og hvordan dette vil salderer det øvrige overforbruket.

Noen nøkkeltall fra barnevernet som viser endringen fra 2024 til 2025:

	2024	2025	Endring/økt kostnad
Antall årsverk på jobb	135	140	5
Sykefravær januar-august	13,0 %	9,3 %	-3,7 %
Antall ungdom på institusjon (snitt for året)	21,4	25,4	4,3
Kostnad institusjon (prognose for 2025)	46,8 mill. kr	58,4 mill. kr	11,6 mill. kr
Antall barn/unge på avlastning	6	6	-
Kostnad barn/unge på avlastning (prognose 2025)	6,8 mill. kr	11,5 mill. kr	4,7 mill. kr
Kostnad statlige beredskapshjem og familiehjem (prognose for 2025).	11,2 mill. kr	14,9 mill. kr	3,7 mill. kr
Budsjettavviket for 2025 er -6 mill. kr			

På bakgrunn av det samlede merforbruket er alle enheter innen Barne- og familietjenester bedt om å gjennomgå sine prioriteringer nøye for å redusere kostnadene der det er mulig.

I løpet av 2025 vurderer Barn og familie organiseringen av tjenestene, med mål om å styrke tilbudene til barn, unge og deres familier, slik at flere familier får god støtte og hjelp uten at barnevernet må inn for å vurdere barnets omsorgssituasjon.

Økning i institusjonsplasseringer

Veksten i institusjonsplasseringer har sammensatte årsaker. Det har vært utfordringer knyttet til Bufetats bistandsplikt om å skaffe fosterhjem og begrenset tilgang på spesialiserte fosterhjem over tid. Når Bufetat ikke klarer å skaffe fosterhjem eller spesialiserte fosterhjem, ber de ofte barneverntjenesten om å søke institusjonsplass i stedet. Dette skjer ikke fordi det er barnets beste, men fordi det ikke finnes andre tilgjengelige tiltak. For mange barn, særlig de yngste, er institusjon en lite egnet løsning. De mister muligheten for stabil tilknytning og trygge relasjoner, noe som kan gi alvorlige og varige konsekvenser for utvikling, psykisk helse og senere livsmestring. Mangelen på tiltak fører til at barn blir værende i omsorgssvikt lenger enn de burde, og vi ser at dette kan ha negativ innvirkning på barnets utvikling.

Det er ikke mulig å tallfeste hvor mange av barna vi har på institusjon nå som skyldes brudd på bistandsplikten, fordi den store negative konsekvensen av å ikke få fosterhjem eller annen nødvendig hjelp, kommer ikke alltid frem før det har gått en stund (noen ganger flere år). Det er helt klart at brudd på bistandsplikten har påvirket de kostnadene vi ser i dag, men vi kan ikke sette et konkret beløp. Et ordinært fosterhjem (uten frikjøp) koster i snitt kommunen 20 000 kr i måneden, mens en plass på institusjon koster 190 000 kr i måneden.

Av de 26 barna vi nå har på institusjon, er kun 8 tilfeller knyttet til brudd i fosterhjem. 17 av barna har rusproblematikk og av dem er 6 stk. under 16 år. For kommunen er det krevende at aktørene/tjenestene med ansvar for helsetilbudet til barn og unge er såpass lite omforent med hensyn til hvem som sitter med ansvar for de ulike helseutfordringer barnepopulasjonen presenterer. Det er særlig på psykisk helse og rus slike uklarheter blir synlig. Dessverre er det mange familier og barn som betaler en høy pris for manglende sammenheng mellom aktørene/tjenestene og for flere blir helse-/rusutfordringene såpass krevende at det blir nødvendig å bruke rammene en barnevernsinstitusjon kan gi dem. Spesialisthelsetjenesten har et lite tilgjengelig tilbud om utredning, avrusning og behandling for rus avhengighet før barnet blir voksen og myndig.

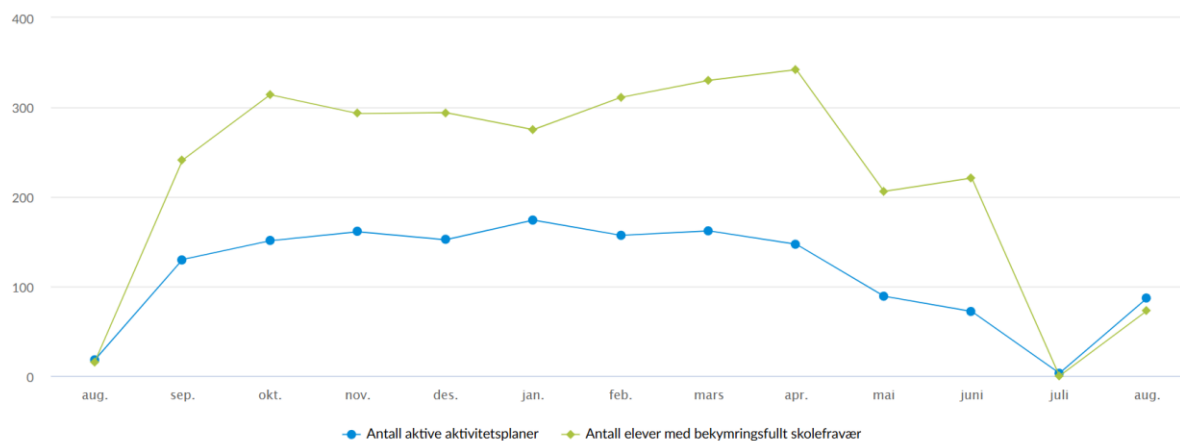
I oppvekst arbeides det aktivt med å videreutvikle kvaliteten på den tverrfaglige samhandlingen mellom ulike kommunale tjenester og forvaltningsnivåer. Målet er å finne bedre og mer treffsikre måter å forebygge på, slik at behovet for institusjonsplasseringene blir redusert noe over tid.

Rapporteringsrutiner knyttet til bekymringsfullt fravær og læringsmiljøsaker i skolen

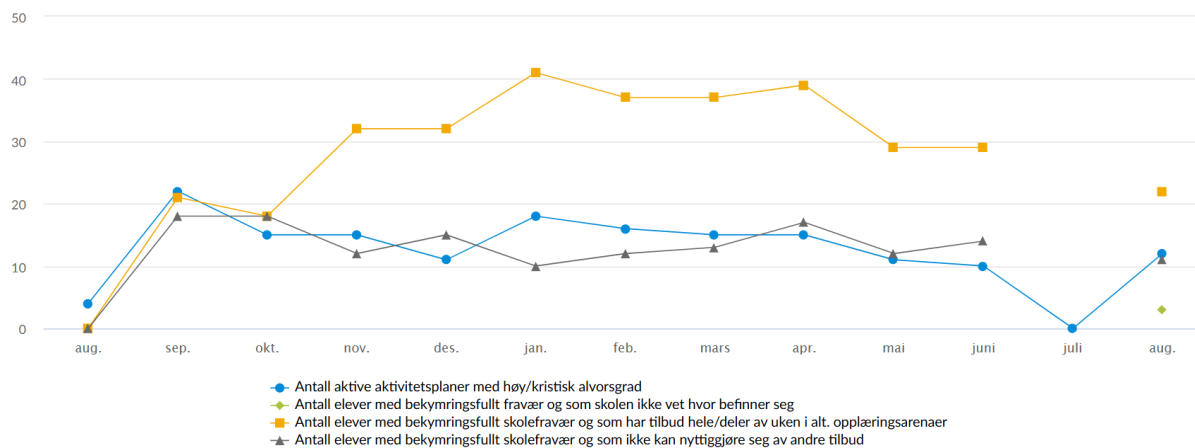
På bakgrunn av vedtak i Bystyret ble det innført månedlig rapportering til oppvekstutvalget av omfang av bekymringsfullt fravær og læringsmiljøsaker i skolen.

Rapporteringen i september som gjelder august vurderes å være sammenlignbar med september i 2024. Omfanget i august 2025 ser ut til å ligge noe lavere enn tilsvarende periode forrige skoleår. Som historikken viser, er det grunn til å forvente at omfanget øker noe utover høsten, mens det er nedgang utover våren. Oppvekst prioriterer innsatser for å redusere omfanget og følger utviklingen nøye opp mot situasjonen forrige år.

TOTALT ANTALL AKTIVE AKTIVITETSPLANER OG ELEVER MED BEKYMRRINGSFULLT FRAVÆR - UTVIKLING OVER TID

DETALJER - UTVIKLING OVER TID

5.4.2 Status politiske økonomiske tiltak

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Alternative opplæringsarenaer søkbar pott	Søkbar pott ble lyst ut ved begynnelsen av nytt skoleår. Søknader fra skolene er nå under behandling og det vil bli delt ut 1 mill. kr i løpet av høsten.	1 000
Foreldreressurs barnehage	Ordningen med foreldreressurs i barnehage er utvidet med en 100% stilling. Innsatsen gjøres mot foreldre i barnehager som ligger i de særlig levekårsutsatte områdene, Øvre Slettheia og Grim/Suldalen. Teamet vil også kunne dekke noe bredere ved behov.	1 000
Homestart (frelsesarmeen)	Tilskuddet er utbetalt	494
Inn på tunet	Inn på tunet sender månedlige fakturaer	1 000
Innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid Oppvekst, stab	Se kommentar neste avsnitt.	-250
KUP - tjenesteleveranse	Tilskuddet er utbetalt	1 000
Redningsselskapet	Redningsselskapet fakturerte beløpet i juni	500
Sosialagenter - erfaringskonsulenter	Sosialagenten er benyttet til å utvide miljøtemaet og supplere vår oppsøkende innsats på dag og ettermiddag i gatepuls.	500

5.4.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Tabellen under viser samlet forbruk på overtid og innkjøp for området Oppvekst, per 2. tertial 2024 og 2025.

Tall i 1000 kr	Regnskap pr. 31.08.24 prisjustert	Regnskap pr. 31.08.25	Avvik
Overtid	68	96	28
Innkjøp	1 678	2 046	368
Sum	1 746	2 142	396

Overtid

Overtidsutbetalingene per august 2025 er økt med 28 000 kr sammenlignet med august i fjor. Utbetalingene er knyttet til faste overtidskompensasjoner (ansatte trekkes 60 timer i året for dette), og endringene skyldes bemanningsendringer.

Innkjøp

Per august 2025 er det et merforbruk på 368 000 kr til innkjøp i Oppvekst stab, sammenlignet med august i fjor (prisjustert). Årsakene til dette er blant annet en erstatningssak på 100 000 kr og at det hittil i 2025 er brukt i overkant av 180 000 kr mer på opplæring av vold og trusler enn i samme periode i 2024. Prosjekter med ekstern finansiering eller finansiering fra bundne fond er plukket ut, da disse prosjektene skal ha et resultat på null når midlene er ført inn i driften.

5.4.4 Budsjettendringer

K-20 5 % stilling hovedverneombud

Det foreslås å overføre midler for 5 % stilling, tilsvarende 41 000 kr, for å finansiere hovedverneombud til Organisasjon og teknologi.

K-21 Midlertidig løsninger Slettheia skole

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettrammen knyttet til midlertidig løsninger på Slettheia skole på 100 000 kr grunnet høyere kostnader enn først beregnet.

K22 Forlik Kløvergården barnehage

Det er inngått forlik på 250 000 kr angående oppfør i forbindelse med avslutning av leieforhold Kløvergården barnehagen. Kommunedirektøren foreslår at området kompenseres for dette i 2. tertial.

K22 RNB 2025 - redusert foreldrebetaling i barnehage

Maksimalpris for barnehageplass ble i RNB 2025 vedtatt satt ned fra 2 000 kr til 1 200 kr fra august 2025. Kristiansand kommune kompenseres med 21,98 mill. kr for 2025. Kommunedirektøren foreslår at området kompenseres tilsvarende.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Stab	Overføring til organisasjon og teknologi 5% stilling hovedverneombud	-41
Skole	Midlertidige løsninger Slettheia skole	100
Barnehage	Kløvergården barnehage, forlik	250
Barnehage	RNB 25 Redusert foreldrebetaling i barnehage, kommunale barnehager	8 783
Barnehage	RNB 25 Redusert foreldrebetaling i barnehage, private barnehager	13 200
Barne- og familietjenester	Prosjektskjønn 2025 Vold og overgrep barn og unge	900
Totalsum		23 192

5.4.5 Bundne fond

I henhold til 1. tertialrapport vil Oppvekst bruke 23,7 mill. kr av bundne fond og budsjettet ble justert tilsvarende. Det foreslås ikke ny bruk i 2. tertial.

5.4.6 Disposisjonsfond - prognose pr. 31.12.25

Oppvekstområdet sitt disposisjonsfond pr. 1.1.2025 var på negative 21,7 mill. kr. I 1. tertialrapport ble det vedtatt å overføre 2 mill. kr fra bykassa. Av dette gjelder 1,6 mill. kr sletting av gjenværende negativt disposisjonsfond på Øvre Slettheia skole og 322 000 kr kompensasjon psykososialt kriseteam. Videre valgte Oppvekst å omprioritere internt i området ved at enheter som har hatt mer enn 4 % av budsjettet i disposisjonsfond har fått det som er over trukket inn. Dette er så fordelt til de enhetene som har de største negative disposisjonsfondene. Totalt ble 26,5 mill. kr omfordelt og vedtatt i 1. tertial, og etter omfordelingen har ingen negative disposisjonsfond over 10,7 %.

Det ble også vedtatt å overføre totalt 8,6 mill. kr til investeringsprosjekter. Dette gjaldt overføring av 1,1 mill. kr til nye arbeidsrom på Grim skole, 1,3 mill. kr knyttet til merutgifter IKT undervisning digitalisering, Kongsgård skolesenter og 700 000 kr til investeringer til utstyr til etterkontroller hos jordmor. Videre ble det overført midler til dekning av merforbruk ved avslutning av følgende investeringsprosjekter, 400 000 kr til lydanlegg ved Mosby oppvekstsenter, 200 000 kr knyttet til oppgradering uteområdet ved Eventyrheia barnehage, 300 000 kr til investering i nye møbler ved Jordbærveien barnehage og 4,5 mill. kr knyttet til prosjektet digitalisering - DigiBarnevern gjennomføring.

Overføringene er i hovedsak dekket inn av den enkelte enhets driftsbudsjett. Det foreslås ingen nye justeringer i 2. tertial.

Etter at dette er tatt hensyn til, og etter forventet budsjettavvik ved årets slutt forventer Oppvekst et negativt disposisjonsfond på 47,3 mill. kr.

Tall i 1000 kr

Disp.fond	20 Stab	21 Skole	22 Barnehage	23 Barne- og familietjenester	Sum
Disposisjonsfond pr. 1.1.2025	1 774	-53 767	1 567	28 738	-21 688
Kompensasjon fra bykassa negativt fond øvre Slettheia Skole		1 642			1 642
Kompensasjon fra bykassa til psykososialt kriseteam				322	322
Interne omfordelinger 1. tertial		6 991	-195	-6 796	0
Overført til investering		-2 874	-489	-5 221	-8 584
Sum disposisjonsfond etter 1. tertial 2025	1 774	-48 008	883	17 043	-28 308
Årsprognose budsjettavvik 31.12.25	1 000	-5 000	-2 000	-4 000	-19 000
Sum prognose disp.fond 31.12.25	2 774	-53 008	-1 117	13 043	-47 308

Planlagt bruk av områdets disposisjonsfond i 2025

Siden området har et negativt disposisjonsfond er det ikke planlagt noe bruk av disposisjonsfondet utover overføringer til investeringer som ble vedtatt i 1. tertialrapport.

5.5 Helse og mestring

5.5.1 Årsprognose

Helse og mestring forventer balanse ved årets slutt etter bruk av disposisjonsfond og bunde fond. Det er imidlertid knyttet flere usikkerhetsmomenter til prognosen relatert til kostnader knyttet til innleie sommervikarer og sykelønnsrefusjoner.

Det er på enkelte tjenesteområder fortsatt store underliggende driftsutfordringer i Helse og mestring. Dette gjelder særlig innen habiliteringsfeltet, på omsorgssentertjenestene og sosiale tjenester som sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet. Nærmere omtale av driftsutfordringer og pågående tiltak for å oppnå driftsbalanse vil bli nærmere omtalt under hvert kommunalsjefsområde.

Forutsetning for prognosen er iverksatte driftstilpasningstiltak, samt en faglig dreining av tjenestene som bygger på den enkeltes ressurser og mestring og at området opprettholder tildelingspraksis på et minste faglig forsvarlig nivå.

Området bruker totalt 1,575 mill. kr av disposisjonsfondet pr. 2. tertial og 10,76 av bundne fond.

Prognose pr. kommunalsjefområde etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond:

Kommunens tjenestoområder

Tall i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Regnskap pr. 31.08.2025	Budsjett pr. 31.08.25	Avvik pr. 31.08.25	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjettavvik 2025
30 Helse og mestring administrasjon	46 384	83 288	36 904	127 761	2 800
31 Forvaltning og koordinering	1 181 566	1 157 495	-24 071	1 559 693	-5 300
32 Livsmestring	342 965	344 678	1 713	534 793	2 500
33 Helsefremming og inkludering	194 004	241 249	47 245	344 310	5 000
34 Hjemmetjenester og rehabilitering	294 845	281 890	-12 956	436 023	0
35 Omsorgssenter	147 119	128 074	-19 044	217 754	-5 000
36 NAV kommune	282 704	275 038	-7 665	441 609	0
Sum	2 489 584	2 511 712	22 126	3 661 944	0

Regnskapet til og med august viser et mindreforbruk på ca. 22 mill. kr. Dette gir ikke en riktig fremstilling av situasjonen i Helse og mestring. Dette skyldes blant annet at tilskuddet knyttet til enslig mindreårig ligger med et positivt avvik, periodiseringsavvik, ikke mottatt refusjon og inntekter samt etterslep på sykkelønnsrefusjon etc.

Det er forventet et mindreforbruk på tjenester til enslige mindreårige på 42 mill. kr i Helsefremming og inkludering. Dette henger sammen med at særskilt statlig tilskudd til kommunen for å bosette enslige mindreårige flyktninger ligger i sin helhet til kommunalsjefsområdet helsefremming og inkludering. Tilskuddet skal dekke kommunens samla utgifter til blant annet bolig, oppfølging, omsorg og integrering for denne gruppen. Kommunedirektøren foreslår å flytte dette tilskuddet fra staten over til Bykassa i 2. tertial. Dette for å sikre en bedre og mer riktig fordeling av tilskuddsmidlene på tvers av kommunalområdene som By og Sted, NAV og Næring, Oppvekst og Helse og mestring som alle har tiltak knyttet til integreringsarbeidet med enslige mindreårige. Mindreforbruket på tjenesten enslige mindreårige inngår derfor ikke i prognosen til Helse og mestring i 2. tertial, slik den gjorde i 1. tertial. I tillegg tilbakeføres 10 mill. kr av integreringstilskuddet til bykassa med samme begrunnelse.

Helse- og mestring administrasjon og stab

For drift av Helse – og mestringsdirektørens stab forventes det er mindre forbruk på 500 000 kr, knyttet til vakante stillinger. Området har håndtert nedtrekk i tråd med innsparingskrav på administrasjon på 900 000 kr. Det er forventet 2,3 mill. kr i mindreforbruk knyttet til ufordelte midler på overordnede ansvar.

Forvaltning og koordinering

Forvaltning og koordinering forventer et merforbruk på 5,3 mill. kr.

Området kompenseres for mindre inntekter fra statlig finansieringsordning for ressurskrevende tjenester i 2024 med 12,55 mill. kr fra overordnede ansvar i Helse og mestring.

Hjemmetjenester - helsehjelp i hjemmet og praktisk bistand

Helsehjelp i hjemmet viser en samlet prognose på merforbruk på 8,9 mill. kr.

Antall timer helsehjelp i hjemmet pr måned har økt. En ser en liten økning i at hver bruker mottar mer hjelp. Dette er i tråd med forventet utvikling sammenholdt med demografiendringer.

Ved tildeling av tjenester har Forvaltning og koordinering et økende søkelys på å benytte teknologiske løsninger som kan erstatte helsehjelp, som for eksempel ulike sensorer og kameraer. Disse løsningene kobles til trygghetsalarm. Teknologien prøves ut før en kan med sikkerhet si at løsningen kan erstatte tjenester i hvert enkelt tilfelle

Tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Foreløpig prognose for Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) viser et forventet merforbruk på 6,6 mill. kr. kroner i 2025. Per 1.9.25 har 44 av 79 brukere privat leverandør. Prognose for praktisk bistand viser en besparelse på 4 mill. kr, som er noe lavere enn ved 1. tertial og det er naturlig å se disse budsjettpostene i en sammenheng, da praktisk bistand inngår som endel av tjenestene som legges inn i den enkelte BPA-ordning.

I formannskapet møte 17. september ble forvaltningsrevisjonens rapport knyttet til BPA i Kristiansand kommune presentert for representantene fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Helseutvalget og Formannskapet. Revisjonsrapporten skal videre til behandling i Kontrollutvalget og Bystyret. Etter Bystyrets behandling av revisjonsrapporten vil kommunedirektøren følge opp med en sak som redegjør for arbeidet med å følge opp rapporten, samt hvordan evt. vedtak fra Bystyret vil bli fulgt opp.

Direktør for helse og mestring har satt i gang arbeidet med å følge opp forbedringsområdene som kommer frem i revisjonsrapporten. Forvaltning og koordinering har vært i kontakt med Bergen kommune for å innhente erfaringer knyttet til brukerdiallog og hvordan de har jobbet med denne, jfr gjennomført revisjon knyttet til BPA i Bergen.

Habilitering – boliger, aktivisering og avlastningstjenester

Aktivitetshus har en prognose tilnærmet balanse.

For bolig tjenesten innen habilitering er prognosen foreløpig et merforbruk på 14,9 mill. kr relatert til aktivitetsavvik til tross for at budsjettet ble styrket med 15 mill. kr i 2025. Merforbruket i 2025 skyldes økt aktivitet samlet sett, hvor det ikke har vært tilstrekkelig inndekning til aktivitetsveksten i budsjettene i tråd med brukernes behov. Det medfører en forventet ny aktivitetsvekst på 6,6 mill. kr i inneværende år.

Prognosen for institusjonavlastning for barn har et mindreforbruk på 2,1 mill. kr. Budsjettet ble styrket med 10 mill. kr i 2025 for å øke kapasiteten i tjenestene. Midlene er i stor grad benyttet til ekstraordinær finansiering for å øke kapasitet hos utførere. Avlastningstjenesten har over tid hatt lang venteliste. Forvaltning og koordinering har opprettet plasskoordinator for tjenesten for å sikre en bedre benyttelse av disse plassene og for å videreutvikle tjenestetilbud i tråd med behov hos barna og deres familier. Dette har bidratt til at ventelistene er redusert med 50 % sammenlignet med samme periode i fjor.

Ventelisten på institusjonavlastning må også sees i sammenheng med ventelisten på bolig habilitering. Ved å tildele boliger til de som har behov vil det også frigjøre kapasitet ved avlastningstjenestene. Prosjektet på habiliteringsfeltet har bidratt til frigjøring av flere boliger i eksisterende boligmasse som igjen har frigitt kapasitet på avlastningstjenestene. Plasskoordinator bidrar med å sikre disse sammenhengene. Forvaltning og koordinering jobber for at de ved utgangen av året ikke skal ha venteliste på avlastningstjenester til barn og unge.

Omsorgstønad

Prognosen for omsorgstønad viser et forventet mindreforbruk på 1,2 mill. kr. Dette skyldes avvikling av enkelte ordninger, blant annet fordi omsorgsmottaker har fått annet tilbud.

Omsorgsboliger og sykehjem

For institusjonsplassene er det forventet et mindreforbruk på 19 mill. kr., hvorav 12 mill. kr er som følge av vederlaginntekter fra egenbetaling for langtidsopphold, korttidsopphold og kjøring til dagsenter. Budsjettet har ikke vært justert for økte vederlaginntekter i tråd med økende pensjonsgrunnlag blant

sykehjemsbeboere som har gitt økte vederlagsinntekter i tråd med lønns- og prislønnsvekst. Øvrige mindreforbruk skyldes lavere aktivitet i omsorgsbolig enn forventet.

Tjenester innen psykisk helse og rus

Innen tjenestene rus- og psykisk helse har det vært betydelig innsats for å redusere merforbruket. Forvaltning og koordinering har i løpet av 2024 og 2025 gjennomgått brukere for å vurdere hvilke tjenester brukerne har behov for, og om disse kan imøtekommes med lavterskel tjenester eller de har behov for oppfølging av mer varig karakter. Dette har vært et tiltak for å redusere aktivitet ut over vedtatt budsjett på denne tjenesten. Det innebærer at brukernes behov er ivaretatt, men at de kan få bistand på f.eks Drop in tilbudet. Foreløpig prognose for ambulerende tjenester viser nå en forventet balanse. Når det gjelder bolig til denne målgruppen forventes et merforbruk på 2 mill. kr.

Utskrivningsklare pasienter – spesialisthelsetjenesten

For utskrivningsklare pasienter innen psykisk helsevern er det et forventet merforbruk på 4 mill. kr. Dette er en økning på 2,5 mill. kr. fra 1 tertial og skyldes i hovedsak avgjørelser på saker behandlet i den nasjonale tvisteløsningsnemnda. Det er fortsatt noen saker der en er uenig om betalingsplikt, som enda ikke er oversendt den nasjonale tvisteløsningsnemnda. Uenigheten dreier seg i hovedsak om kommunens plikt til å framskaffe bolig.

For kostnader til utskrivningsklare pasienter innen somatikk er det forventet balanse. Det jobbes fortløpende med kontroll av mottatte fakturaer, for å sikre at delavtalene følges før betalingsplikten inntreffer.

Startlån og tilskudd til etablering og tilpasning av bolig

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Boligmarkedet i Kristiansand har pr. 2. tertial hatt en prisvekst på 9,6 % i 2025, noe som fortsatt er høyere enn gjennomsnittet i Norge. Per august har området mottatt 36 % færre søknader enn i samme periode i fjor. Startlånene er utbetalt til barnefamilier i 55,3 % av sakene.

Tilskudd til etablering er et viktig boligsosialt virkemiddel som kan bidra til at husstander som ikke klarer å betjene et nødvendig startlån, også kan få tilstrekkelig finansiering til å kjøpe en egnet bolig.

Per august er det innvilget og utbetalt tilskudd på totalt 4 mill. kr. fordelt på 15 saker, der 4 av utbetalingene er tilskudd til tilpasning, og 11 av utbetalingene er tilskudd til etablering. Det er i tillegg innvilget 11 tilskudd på totalt 4,8 mill. kr. som foreløpig ikke er utbetalt.

Press på kommunale boliger

Kommunens boligportefølje av kommunale boliger for utleie til vanskeligstilte på boligmarkedet er verken tilstrekkelig differensiert eller tilpasset de ulike målgruppene. Dette gjelder særlig boligtilbud til innbyggere med rus- og psykiske lidelser, samt barnefamilier. Det er få boliger ledige for tildeling hver uke. Venteliste på personer som har fått innvilget kommunal hjelp til å skaffe seg en egnet bolig har i løpet av 2. tertial hatt en svak nedgang. Per 31.08.25 er det 76 husstander på venteliste, 15 av disse er barnefamilier der 5 av dem bor i nødbolig. Forvaltning og koordinering har nå tatt i bruk det private boligmarkedet til barnefamilier på grunn av stor pågang da tilgangen til private boliger er bedre for målgruppen. 27 personer står på venteliste for bolig med bemanning innen rus- og psykisk helsefeltet per 31.08.25.

Forvaltning og koordinering skal i løpet av høsten iverksette to tiltak knyttet til oppfølging av politiske vedtak og boligsosial handlingsplan:

- Starte arbeidet med en utviklingsplan for samlokaliserte boliger, både innen habilitering og rus/psykisk helse. Arbeidet er en direkte oppfølging av tiltak i boligsosial handlingsplan pkt. 2.2.4: Vurdere nåværende og fremtidig behov for samlokaliserte og bemannede boliger, samt fastsette beskrivelser for hva som tilbys i boliger med heldøgns bemanning (tjenestenivå). Formål og lengde på boforhold er en del av vurderingen. (Dette blir en delutredning i den større planen for utvikling av kommunens totale boligmasse til utleie for vanskeligstilte på boligmarkedet, som By og sted er ansvarlig for). Arbeidet gjøres i forbindelse med oppfølging av Bystyrevedtak fra 21 januar 2025: Bystyret ber administrasjonen kartlegge og løse eksisterende utfordringer knyttet til drift og oppfølging av nødboliger, rusboliger og samlokaliserte boliger i kommunen, før nye etableringer etableres. Administrasjonen skal legge frem en statusrapport for bystyret innen vår 2026 som inkluderer forslag til nødvendige tiltak basert på kartleggingen.
- Starte et arbeid for å øke sirkulasjon i kommunale boliger. Det foreslås å gjennomføre et 2-årig prosjekt med mål om at flere leietakere i kommunale boliger får mulighet til å kjøpe egen bolig. Prosjektet skal identifisere aktuelle husstander, tilby målrettet bistand og samarbeid med banker, samt gi opplæring i økonomi og boligkjøpsprosesser. Formålet er å øke sirkulasjonen i den kommunale boligmassen, styrke selvforsørgelse blant barnefamilier og vanskeligstilte, og sikre at midlene brukes mer målrettet til varige boligløsninger. Kommunen har årlig hatt midler til tilskudd til etablering stående på fond. Forvaltning og koordinering vil benytte disse mer aktivt i prosjektet for å få større sirkulasjon i boligmassen jmf. tiltak i boligsosial handlingsplan.

Livsmestring

Livsmestring melder et forventet mindre forbruk på 2,5 mill. kr i 2025 samlet for tjenesteområdene rus psykisk helse og habilitering. I prognosen inngår effekter av iverksatte driftstilpasningstiltak og refusjon av sykepenges. I omstillingsprosessen på rus og psykisk helsefeltet er det usikkerhet om tjenesten klarer å redusere lønnskostnader i takt med nedgang i aktivitetsnivå fra Forvaltning.

Til tross for at det samlet sett meldes om et forventet mindre forbruk så har tjenesteområdet fortsatt merforbruk innenfor habiliteringsfeltet.

Habilitering

På habiliteringsfeltet er det et pågående prosjekt for å følge opp bystyresak 90/24 – tiltak for økonomisk budsjetttilpasning i habilitering. Som nevnt i årsrapporten det engasjert en prosjektleder som koordinerer arbeidet med tiltak som skal bidra til tilpasning av tildelte rammer innenfor habiliteringsfeltet og ny faglig retning med overgang til ambulant oppfølging.

Habilitering voksne, barn og unge har et samlet forventet merforbruk på 3,5 mill. kr inkludert effekter av tiltak i prosjektet som har frigitt midler til å styrke av ISF-satsene i tråd med kostnader på tjenestene.

Prognosen for habilitering forutsetter videre effekter av iverksatte driftstilpasningstiltak.

Det er igangsatt et arbeid for å beregne nye ISF-priser basert på faglig dreining, og målet er av disse skal være oppdatert fra 2026.

Storebølgen Lund og Storebølgen Eg hadde i 2024 et merforbruk på 4 mill. kr. Merforbruket er økt til 5,7 mill. kr i 2025 inkludert sykefraværsrefusjon.

Avlastningstjenestene og ESO forventer mindre forbruk på 2 mill. kr, hovedsakelig som følge av salg av avlastningsplasser. Salgsinntektene er ikke varige midler som kan omprioriteres i rammen til andre formål.

Rus og psykiskhelse

Det forventes et mindre forbruk på 4 mill. kr samlet for rus- og psykisk helsetjenesten. Dette er en usikker prognose. Dette skyldes usikkerhet knyttet til endelige effekter som følge av organisasjonsendringen på dette tjenesteområdet. Forvaltning og koordinering har i løpet av 2024 og 2025 gjennomgått brukere for å vurdere hvilke tjenester brukerne har behov for, og om disse kan

imøtekommes med lavterskeltjenester eller de har behov for oppfølging av mer varig karakter. Dette har vært et tiltak for å redusere aktivitet ut over vedtatt budsjett på denne tjenesten. Det innebærer at brukernes behov er ivaretatt, men at de kan få bistand på f.eks Drop in tilbudet.

Sommerjobbprosjektet og helårsprosjektet

I 2025 har 178 ungdommer fått tilbud om sommerjobb eller helårsjobb. Av disse var 10 personer under 15 år. Dette er et svært godt tilbud til ungdommer som bidrar til forebygging av utenforskap og ungdomskriminalitet. Det gir ungdom en første-erfaring med arbeidslivet og styrker sosiale ferdigheter og mestring. Flere får videre jobb eller påbegynner læreløp.

Helsefremming og inkludering

Området forventer et mindreforbruk på 5 mill. kr etter bruk av fond. Mindreforbruket er fordelt på Samfunnsmedisinsk enhet med 3 mill. kr og Mestringsenheten med 2 mill. kr.

Det er forventet et mindreforbruk på tjenester til enslig mindreårige på 42 mill. kr i Helsefremming og inkludering. Dette henger sammen med at særskilt statlig tilskudd til kommunen for å bosette enslige mindreårige flyktninger ligger i sin helhet til kommunalsjefsområdet helsefremming og inkludering. Tilskuddet skal dekke kommunens samla utgifter til blant annet bolig, oppfølging, omsorg og integrering for denne gruppen. Kommunedirektøren foreslår å flytte dette tilskuddet fra staten over til Bykassa i 2. tertial. Dette for å sikre en bedre og mer riktig fordeling av tilskuddsmidlene på tvers av kommunalområdene som By og Sted, NAV og Næring, Oppvekst og Helse og mestring som alle har tiltak knyttet til integreringsarbeidet med enslige mindreårige. Mindreforbruket på tjenesten enslige mindreårige inngår derfor ikke i prognosen til Helse og mestring i 2. tertial, slik den gjorde i 1. tertial. I tillegg tilbakeføres 10 mill. kr av integreringstilskuddet til Bykassa med samme begrunnelse.

Integreringsenheten

Kommunalsjefsområdet har hatt ansvar for tilskudd til enslige mindreårige flyktninger siden tjenesten ble overført fra Oppvekst i 2020. Estimert årsavvik for 2025 tilsier et mindreforbruk på 42 mill. kr i 2025. Dette inkluderer etterbetalt tilskudd fra IMDI for syv barn/unge med tilbakevirkende kraft fra 2022. En stor andel av målgruppen bor i private hjem, fremfor i kommunens egne omsorgsinstitusjoner. Dette gir lave kostnader på kort sikt, men innebærer høy risiko for fremtidige, akutte kostnadsdrivende tiltak knyttet til oppfølging og omsorgstilbud. Det er behov for en strategisk prosess for bosetting og oppfølging av denne målgruppen tilsvarende prosessen rundt integreringstilskuddet. Kommunedirektøren anbefaler at overskuddet overføres til bykassa for å håndtere fremtidig risiko, og for å utvikle en felles samarbeidsarena for denne målgruppen på tvers av direktørområder.

Kommunen mottok en justert anmodning fra IMDI i slutten av juni 2025. Den opprinnelige anmodningen om bosetting av 385 flyktninger i 2025 (sak 15/25) er derfor redusert til 290 personer.

Kommunalsjefsområdet opplever begrenset antall utsøkinger fra staten, og med dagens tempo og tilgjengelige utsøkinger viser prognosen at kommunen ikke vil få mulighet til å bosette det antall som anmodet. Pr 2.tertial har kommunen bosatt 140 personer. I tillegg er 320 plasser aktive i asylmottakene.

Justeringen påvirker forventet antall deltakere i introduksjonsprogram, og ny prognose har tatt høyde for en redusert deltakelse høsten 2025. Dette fører til at finansiering som ble tilført i 1.tertial ikke lenger er gjeldene.

Tidligere omtalt ventestønad og startpakke for nye bosatte flyktninger er under utvikling. Ventestønad skal erstatte utbetaling av sosialhjelp forankret i Lov om sosialhjelp, i perioden fra bosetting og til oppstart på introduksjonsprogram. Startpakken skal blant annet inneholde informasjon og

kompetansekartlegging basert på erfaringer fra Heldagstilbudet. Hensikten med å innføre ventestønad fremfor sosialhjelp i denne perioden er følgende:

- Den er ment å avlaste kommunenes sosialhjelpsbudsjett, som ellers ville måtte dekke livsopphold for nyankomne flyktninger i ventetiden før introduksjonsprogrammet starter.
- Perioden fra bosetting til introduksjonsprogram er en sårbar tid for flyktninger, som må håndtere store mengder informasjon og forholde seg til flere aktører. Innføring av ventestønad vil forenkle dette. Målgruppen vil få en bedre og mer helhetlig informasjonsveiledning.
- Ved å sikre økonomisk trygghet fra starten, legger ventestønad til rette for at flyktninger kan sette søkelys på bosetting og forberedelse til introduksjonsprogrammet, i stedet for å måtte søke sosialhjelp og forholde seg til NAVs skjønsmessige vurderinger.
- Kommunen vil kunne sette krav om aktivitet for utbetaling av ventestønad, eksempelvis gjennomføring av startpakke for nybosatte flyktninger.

Boliger ved familiegjenforeninger:

Boligtildeling i familiegjenforeningssaker er fortsatt en utfordring da kommunen mangler tilpassede boliger. Enslige mindreårige flyktninger er ofte sårbare og mangler forutsetning for å ta ansvaret som kreves for å støtte familiens integrering. Det nasjonale mottaksapparatet er begrenset i slike saker, og kommunen er ofte ikke informert om at familiemedlemmer er på vei. Gjenforente familiemedlemmer har ofte behov for bistand, og Ressurssenteret samarbeider tett med avdeling for enslige mindreårige for å håndtere situasjonen.

Ansvar for koordinering og kartlegging av felles samhandlingsarena ved oppfølging av sårbare flyktninger i ungdomsalder eller som unge voksne med langvarig botid i nasjonale asylmottak, er plassert i Ressurssenteret.

Oppfølging av vedtak i Bystyresak 15/25:

«Kristiansand formannskap ber om at det utarbeides en helhetlig sak om de langsiktige virkningene av bosetting av flyktninger i Kristiansand. Saken skal både belyse de økonomiske aspektene og evaluere hvor godt kommunen har lyktes med integrering. I tillegg bes det om en vurdering av hvordan Kristiansand kan rigge seg for ulike scenarioer, inkludert økt tilstrømning av klimaflyktninger, videreføring av dagens nivå og en situasjon der krig og konflikt avtar, og behovet for bosetting reduseres. Saken må også se på hvordan kommunen kan sikre tilstrekkelig bolig- skole og barnehagekapasitet i forbindelse med bosetting»

Kommunedirektøren har iverksatt et analysearbeid basert på kommunens egne data som et grunnlag for oppfølging av denne saken. På grunn av kapasitetsutfordringer knyttet til økonomi- og analyseressurser, har det ikke vært mulig å prioritere denne saken tidligere. Det planlegges for at vedtaket svares ut i forbindelse med saken knyttet til årlig anmodning om bosetting av flyktninger fra IMDi i 2026.

Mestringstilbud

Forventet prognose på tjenesten er et mindreforbruk på 2 mill. kr. Dette skyldes at aktiv senior har opprettholdt vakante stillinger og har hatt en lavere aktivitet i påvente av oppfølging av vedtatt helse og omsorgsplan. Rask psykisk helsehjelp opplever økende etterspørsel på tjenesten.

Mestringsenheten vil benytte midler fra disposisjonsfond til et pilotprosjekt «Jobben min» som startes opp i slutten av 2025 og som vil bli videreført i 2026. Dette er et prosjekt som i samarbeid med NAV, Organisasjon og teknologi, BHT og omsorgssentre vil etablere en pilot for å teste ut frisklivssentralen og RPH sine tjenester i oppfølging av ansatte som står i fare for å bli/ eller er sykemeldte. Denne piloten

inngår som en del av kommunens samla innsats for å øke nærværet av ansatte i jobb og redusere sykefraværet.

Samfunnsmedisinsk enhet

Forventet prognose på tjenesten er et mindreforbruk på 3 mill. kr, og skyldes inntekter til vaksinasjonsprogrammet og eksterne tilskudd til drift av fastlegeordningen.

Det er gjennomført endringer i den nasjonale finansieringsordningen knyttet til fastlegetjenesten fra 01.juli 2025, som omtalt i 1. tertial. Kommunen har fått tilført finansiering fra staten til å dekke kostnader knyttet til endringen. Den nye nasjonale gjennomsnittssatsen utgjør ca. 993 kr pr capita. Dette innebærer at statens sats for basistilskudd fortsatt ligger under grensen for kommunalt basistilskudd (1000 kr pr. capita). Kommunens vedtak om kommunalt basistilskudd er derfor fortsatt gjeldene, men er som følge av endringer i statlig finansieringsordning blitt betydelig redusert betydelig.

Kommunen har 7 059 ledige listeplasser som følge av opprettelse av nye nullhjemler i 2025. Kostnader til grunntilskuddet finansieres av økt gjesteinnbyggeroppgjør.

Det nye regelverket for ALIS-tilskudd medfører økte krav til kommunal administrasjon og kontroll av tilskuddsordningen. Dette inkluderer blant annet dokumentasjon, rapportering og oppfølging av utdanningsløp.

Hjemmetjenester og rehabilitering

Kommunalsjefsområdet forventer balanse ved årets slutt. Det er likevel underliggende driftutfordringer i flere avdelinger i hjemmetjenesten, som har hatt merforbruk store deler av året og som ikke er løst. Legevakten har også en gjennomgående uforutsigbar driftssituasjon hvor utfordringer med rekruttering til legestillinger medfører behov for bruk av kostbare vikarressurser. Området er kompensert for økte kostnader til nødnett tilsvarende 850 000 ved interne justeringer.

Hjemmetjenester:

Hjemmetjenesten har så langt i år samlet sett et større merforbruk, og prognosen ved årsslutt er et merforbruk på 5 mill. kr før 2 mill. kr som ble vedtatt i bystyrebehandling salderer deler av dette. 11 av 15 avdelinger har et moderat til høyt merforbruk så langt i 2025. 2 avdelinger har balanse og 2 avdelinger har et mindreforbruk. Hovedårsak til merforbruket er at flere avdelinger har utfordringer som ikke kan løses på kort sikt. Dette skyldes blant annet lavere vedtakstall enn tidligere, som gjør at det er krevende å etablere lister med optimal bruk av personell. Noen avdelinger har for få biler, og dette gir lav fleksibilitet og effektivitet. Sykefraværet har i noen avdelinger vært svært høyt, og det bidrar til økte personellkostnader.

Det er også et merforbruk i natt tjenesten. Dagens budsjettramme dekker ikke faktiske lønnskostnader og det er utfordringer med å dekke fravær pga. få vikarer.

Det er gjennomført flere endringer av sonegrenser mellom avdelingene i hjemmetjenesten for å balansere vedtakstall mellom avdelinger. Dette er et forsøk på å tilpasse vedtaksmengde til nivåer som gir en bedre utnyttelse av personellressurser. Tjenesten endrer seg likevel kontinuerlig, slik at dette ikke er et tiltak som alltid gir ønsket effekt.

Dagsenter for eldre:

Tjenesten har så langt i år noe mindreforbruk, og forventer et mindreforbruk på ca. 400 000 kr ved årsslutt. Årsak til mindreforbruk skyldes en midlertidig lavere bemanning ved dagsenteret på Strømme enn hva det er planlagt for. Det er samtidig blitt flere tyngre brukere ved dagsenter enn tidligere, og bemanningen må enkelte steder økes mer enn de har finansiering til for å følge opp disse brukerne.

Enhet for korttidsopphold:

Driften i enheten har samlet noe mindreforbruk så langt i år, og det forventes balanse ved årsslutt. En avdeling ved Valhalla helsesenter har fått frigjort noe personell en periode, siden deler av en avdeling har vært benyttet av annet sykehjem pga. ombygging. Dette har medført at noen vikarkostnader er unngått. Enheten har i noen avdelinger hatt høyt sykefravær, og personell går på tvers for å klare å dekke opp fravær. Drift på natt er i balanse, hvor det nå med unntak av i sommerferien drives fast med redusert bemanning i tråd med turnusplan og med kameraer i alle avdelinger.

Avdeling Tangvall korttidsopphold har et mindreforbruk så langt i år. Avdelingen har endret fra internvaskeri til bruk av ekstern vaskerileverandør, noe som forventes å øke kostnadene. Overtagelse av nattevakter fra 1. juni ved Søgne omsorgssenter er ikke fullfinansiert og vil samlet sett øke kostnadene.

Kommunale akuttmedisinske tjenester:

Enheten har så langt i år et større merforbruk, som hovedsaklig skyldes høye vikarkostnader til leger og sykepleiere i enheten, men forventer tilnærmet balanse ved årsslutt blant annet pga tilførte midler fra integreringstilskudd og andre prosjekttilskudd. Spesielt bemanning til legevakt og legevaktsentral er det krevende å finne løsninger på for å redusere kostnader. Det er benyttet nærmere 11 mill. kr så langt i år til vikarbyrå for legebemanning på legevakt. Bruk av vikarbyrå blir et behov videre også gjennom store deler av året.

Enhet for rehabilitering:

Driften har så langt i år et mindreforbruk, som forventes å gi en positiv prognose for resultatet ved utgangen av året på ca. 2,5 mill. kr. I stor grad skyldes dette at det midlertidig har vært holdt 2,5 stillinger vakant i en periode pga vikarmangel. Tjenesten har en generell vekst i aktivitet som i stor grad skyldes demografiendringer.

Det har vært gjennomført flere overdragelser av driftshjemler for fysioterapeuter i år. Dette har gitt noe redusert aktivitet og økt fleksibilitet, og medfører at tjenesten midlertidig har et positivt resultat så langt i år. Det er gjennomført adm. omstillinger som forberedelse for planlagt finansiering av ny avdelingsleder. Ansettelse er forsinket, og det bidrar til mindreforbruk.

Omsorgssenter

Området forventer et merforbruket på 5 mill. kr.

Området ble i økonomiplanen 2025-2028 og 1. Tertial 2025 tilført tilsammen 18,9 mill. kr i 2025 og 2026 for å håndtere utfordringene med å tilpasse seg rammene. Dette er ikke en varig finansiering og området jobber med flere omstillingstiltak for å imøtekomme driftsutfordringer og samtidig sikre en bærekraftig utvikling på tjenesten.

Avviket hittil i år fordeler seg med et merforbruk:

- 7,4 mill. kr knyttet til omsorgsbolig i leilighet,
- 10 mill. kr knyttet til institusjon, og
- 2 mill. kr knyttet til omsorgsbolig i bokollektiv.

Merforbruket hos området knytter seg til lønn utover budsjetttrammene. Merforbruket fordeler seg på de fleste hus.

Utvikling knyttet til fravær og sykkelønnsrefusjon er et usikkerhetsmoment i fastsatt prognose. Langtidsfraværet har fra i fjor til i år gått noe ned (ca 0,7 %), samtidig har korttidsfraværet steget noe.

Totalt fravær hittil i år sammenliknet med hittil i fjor er ned 0,6 %. Refusjon knyttet til syke- og foreldrepenger er pr august redusert fra samme periode i 2024 med 2,5 mill. kr.

Innføringen av nytt ressursstyringssystem for avdelingsledere (TietoEvery Ressursstyring) har gitt merarbeid både for ledere og merkantile, og effekten på ledelseskapasiteten er vanskelig å tallfeste.

På grunn av redusert aktivitet i omsorgsboligene og mange ledige leiligheter har ISF-inntekten blitt redusert sammenliknet med 2024. Det har ikke vært mulig for omsorgssenter å tilpasse seg den reduserte aktiviteten.

Omsorgsboliger i leilighet

Det er for tiden 37 ledige omsorgsboliger i leilighet, hvorav 23 er klare for tildeling (inkludert Ternevig) som skyldes ulike forhold og sammenhenger. De ledige leilighetene er fordelt på mange omsorgssentre, noe som gjør det vanskelig å tilpasse bemanning til aktivitet. Fra 1. mai overtok Hjemmetjeneste og rehabilitering driften av omsorgsboligene ved Ternevig. Aktiviteten i omsorgsboligene er fortsatt lav, og timetallet er synkende sammenliknet med foregående år.

Kjøkkenservice

Enheten forventer balanse ved årsslutt. Cateringen ved Kongens senter ble avviklet per juni i henhold til plan.

Sykepleier på natt

Omsorgssenter har satt inn tiltak for å sikre tilgjengelig sykepleierkompetanse på alle hus hver natt. Det ambulerende sykepleierteamet på natt, som tidligere er opprettet, er videreført. Dette gir en økning i antall nattevakter som det ikke er budsjettdekning for. Ambulerende sykepleierteam har per august en kostnad på 4 mill. kr og forventes økt til 6 mill. kr ved årets slutt. Dette er en del av merforbruket på hvert enkelt hus da kostnaden er fordelt ut basert på antall plasser.

Ambulant sykepleierteam på natt sikrer faglig forsvarlighet i tjenesten når det ikke er mulig å få tak i sykepleiere på de enkelte omsorgssentrene, og innleie til en høy kostnad via vikarbyrå unngås.

Fra 2026 blir alle sykepleiere på natt i hele kommunalsjefområdet bli organisert under en felles leder, inkludert ambulerende sykepleierteam. Målet er en fleksibel og mobil tjeneste som raskt kan respondere på behov på tvers av omsorgssentrene, samt få lettere oversikt over tilgjengelige ressurser og behov.

Pågående omstillingsarbeid for en bærekraftig drift:

Innføring av kamera

Det jobbes med innføring av kamera på tre omsorgssenter, Presteheia, Bispegra og Songdalstunet. Arbeidet inkluderer å få på plass infrastruktur, samt anskaffelse av utstyret. Det planlegges for prosesser med involvering og opplæring av de ansatte. Den økonomiske effekten ved å redusere antall nattevakter forventes og tas ut fra 2026.

Nærværarbeid

Området har et høyt sykefravær, hittil i år ca. 13,3 %, dette er en svak nedgang fra samme periode 2024. Det høye sykefravær gir utfordringer både i forhold til tilgang på kompetanse, merarbeid og overtid samt kostnader til vikarer og administrasjon og innleie av vakter. Det er krevende for lederne å jobbe med omstilling og endringsarbeid når sykefraværet er høyt.

Omsorgssenter har særskilte innsatser/tiltak rettet mot nærværarbeid, og ønsker å vri avdelingsleders tid til å jobbe forebyggende for et godt og helsefremmende arbeidsmiljø for å redusere sykefraværet. Området har et høyt lederspenn og det er nødvendig å gi lederne mulighet til å prioritere nærværarbeid. I samarbeid med andre jobber området med å få en tydeligere støtte og profesjonalisering, for å følge opp de med langvarig og hyppig fravær. To enheter har et særskilt fokus på nærværarbeid, med noe ulik tilnærming. Det blir viktig å følge opp effekter av dette arbeidet.

TØRN – ansvar og oppgavedeling

TØRN- satsingen jobber for en hensiktsmessig fordeling av oppgavene og organisering av arbeidstiden som bidrar til kontinuitet i tjenestene og sikrer riktig kompetanse til rett oppgave. Dette er et endringsarbeid som krever langsiktighet, tålmodighet og god involvering av ansatte og tillitsvalgte.

TØRN - Husassistent

Som et ledd i ansvar og oppgavedeling er det nå ansatt husassistenter/avdelingsverter på alle hus med varierende stillingsstørrelse. Dette utgjør samlet 9,5 årsverk. Oppgavene til assistentene varierer ut fra behov på de ulike avdelingene.

TØRN - Arbeidstidsprosjektet

Prosjektet videreføres og går ut på å planlegge alternative arbeidstidsordninger basert på ny ansvars- og oppgavedeling. Prosjektet tester ut kunstig intelligens i arbeidet med å utarbeide nye turnuser og årsplaner.

Gledesspredere

Gledesspredere er ungdommer mellom 15 og 18 år, som har sommerjobb på omsorgssentre. Hovedoppgaven til gledessprederne er å bidra til trivsel i avdelingene ved sosialt samvær og med praktiske oppgaver. Tiltaket er høyt verdsatt av både beboere, pårørende og ansatte. Omsorgssenter har i 2025 brukt i underkant av 450.000 kr mer enn budsjettet.

Matsvinn

Det ble i klimabudsjettet bevilget 1 mill. kr i 2025 og 2026 til arbeidet med matsvinn. Det er en dedikert person som jobber systematisk med matsvinnreduserende tiltak på omsorgssentrene. Tiltak er blant annet bestillinger/lagerbeholdning, praktiske systemer på kjøkken, IK-matrutiner, ernæring/ernæringsplaner, avfallssortering, menyplaner og måltidsveileder: God mat- god helse- felles ansvar.

NAV

Kommunalsjefsområdet forventer balanse etter budsjettjusteringer som er foreslått i 2. tertialrapport. Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjett til økonomisk sosialhjelp og KVP med 13,5 mill.kr i forbindelse med 2 tertial. Dette er basert på analyser som viser økte kostnader til disse tjenestene hovedsakelig på grunn av økte levekostnader og bosetting.

Utbetaling til brukere

Økonomisk sosialhjelp bygger blant annet på antall brukere og utbetaling pr bruker. De to siste årene har det vært en økning av antall mottakere av sosialhjelp primært på grunn av økte levekostnader (dyrtid) og økt bosetting. I juni 2025 kom justert anmodning om bosetting av flyktninger for 2025 fra IMDI. Dette gir reduserte utbetalinger for nybosatte flyktninger i 2025.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) var estimert med reduserte kostnader som en effekt av oppstart av pilot knyttet til Ungdomsprogrammet i 1.tertial 2025. Piloten hadde oppstart medio august, og har nå ca. 30 deltakere. NAV mottok retningslinjene for programmet i juni, hvor nedslagsfeltet for deltakere i hovedsak dreide seg om mulige AAP mottakere. Dette fører til en noe lavere reduksjon av KVP enn opprinnelig estimert. Pr august er det ca. 275 KVP deltakere i ordinært program. Analyser viser at KVP

bidrar effektivt til å styrke innbyggerses mestringsevne og bidrar til overgang enten til arbeid eller utdanning.

Flyktninger

NAV er redusert fra tre til to avdelinger, Ungdomsavdeling og Flyktningavdeling. Sistnevnte jobber for å spisse arbeid med flyktninger ytterligere. Blant annet er arbeidsledermodellen styrket ytterligere i samarbeid med Flere i arbeid. Kommunalsjefsområdet jobber tett med Helsefremming og inkludering, samt Kongsgård skolesenter i Oppvekst, for å iverksette en startpakke for nybosatte flyktninger. Tidligere omtalt ventestønadsom som innebærer en stønadsutbetaling etter et kommunalt reglement og plan for overføring av stønadsutbetalinger pågår. Arbeidet er planlagt ferdigstilt før årsskifte. Avdelingen opplever også en økning i aldersgruppen 55-65 år fra Ukraina, selv om bosettingstallene reduseres. Disse har ikke hatt rett til, og har ikke mottatt introduksjonsprogram. Konsekvensen er en mer langsiktig oppfølging fra NAV.

Rusbehandling og midlertidig husvære

Budsjettmidler til rusbehandling forventes å gå i balanse, etter tilført at det er overført 1,2 mill. kr fra sosialhjelp til å dekke husleie knyttet til midlertidig natthjem. Kostnader i forbindelse med håndtering av tilgang og fremskaffelse av midlertidig husvære (nødbolig) er fortsatt en utfordring, men natthjemmet avhjelper situasjonen. NAV ser også en god effekt av tiltaket miljøvaktmester.

Lønn og drift

Det forventes et mindreforbruk på 1,5 mill. kr på lønnskostnader og drift ved utgangen av året. Dette er basert på at Nav deltar i flere store prosjekt, som finansieres av egne tildelinger bla FIA og forskningsprosjektet Nye mønstre. I tillegg er det rekrutteringsutfordringer på enkelte særskilte tjenestoområder, for eksempel innenfor oppfølging av lavinntektsfamilier.

5.5.2 Status politiske økonomiske tiltak

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Åpent hus	Tilskuddet er utbetalt	275
Hopeful	Tilskuddet er utbetalt	1 000
Husassistent (omprioritering fra Tørn)	Det er husassistent/avdelingsvert på alle hus i ulik stillingsstørrelse. Dette utgjør samlet ca. 9,5 årsverk. Oppgavene varierer ut fra behov. Midlene benyttes til videreføring i tråd med vedtatt økonomiplan	3 000
Husassistent (omprioritering fra Tørn)	Det er husassistent/avdelingsvert på alle hus i ulik stillingsstørrelse. Dette utgjør samlet ca. 9,5 årsverk. Oppgavene varierer ut fra behov. Midlene benyttes til videreføring i tråd med vedtatt økonomiplan	-
Innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid HM stab	Reduksjon er innarbeidet i budsjettet på Helse og mestring stab og felles overordnet ansvar.	-250
Opprettholde kjøkken og cafe på Songdalstunet	Midlene er tilført rammen til enhet Kjøkkenservice	3 100
Støttekontakter	Midlene er tilført Forvaltning og koordinerings rammer knyttet til støttekontakt.	200
Videre opptapping av hjemmetjenesten	Midlene overføres til Hjemmetjenester og rehabilitering og benyttes til å redusere presset på de avdelingene med stor arbeidsbelastning basert på brukersammensetningen i år.	2 000

5.5.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Tabellen under viser utvalgte utgifter på innkjøp for området Helse og mestring , per 2. tertial 2024 og 2025.

Kostnadsgruppe	Regnskap 2024*	Regnskap 2025
Andre opplysningspliktige godtgjørelser	0	16 090
Andre tjenester	34 502	994 921
Annonser, reklame, informasjon	132 364	60 126
Avgifter, gebyrer, lisenser o.l.	14 900 472	14 675 923
Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester		55 607
Inventar og utstyr	209 690	371 670
Kontormateriell	102 790	109 902
Leie av lokaler og grunn	42 417	1 881 300
Materialer til vedlikehold, påkostning nybygg og nyanlegg	308	299
Matvarer	312 767	246 902
Medikamenter	-	10 070
Opplæring, kurs	352 562	633 922
Post, bank, telefon, internett, bredbånd	710 700	708 172
Renholds- og vaskeritjenester	23 320	-
Samlepost for annet forbruksmaterielt, varer og tjenester	297 215	843 631
Transport og reise	217 465	170 445
Undervisningsmaterielt	727	-
Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil mv. som er opplysningspliktige	72 496	68 974
Totalsum	17 411 567	20 852 351

*Regnskapstall for 2024 er prisjustert til 2025-kroner.

Innkjøp

Tabellen viser at Helse og mestring på overordna ansvar og stab har regnskapsført ca. 3,4 mill. kr mer i 2025 enn på samme tid i 2024. Kostnader i forbindelse med flytteprosessen Gyldengården/ Tordenskjoldsgate 54 er foreløpig ført på overordnet nivå. Dette utgjør 2,35 mill. kr i 2025. Det har i tillegg vært engasjert eksternt bistand til prosjektledelse av bygg- og flytteprosjekt i Gyldengården. Det kommer frem som en administrativ kostnad, men er finansiert av vakant rådgiverstilling i helse og mestring stab som en overgangsløsning. Den vakante rådgiverstillingen har gått til nedtrekk i helse og mestring stab. Totale kostnader til prosjektet skal fordeles på ansvarlige kommunalsjefområder i forbindelse med årsoppgjøret.

Omtrent 620 000 kr skyldes konsulentbistand knyttet til anskaffelse av ny elektronisk pasientjournal (EPJ). Kostnad for innkjøp av konsulentbistand EPJ er finansiert av øremerkede midler knyttet til handlingsplan e-helse og frigjorte lønnsmidler fra ansatt som har jobbet i eksternt finansiert prosjekt. I tillegg er det en økning knyttet til USHT som fordeler seg på flere artsgrupper, opplæring og kurs, som samlet utgjør ca. 580 000 kr. Disse utgiftene er i sin helhet knyttet til prosjekter som er finansiert med eksterne prosjektmidler.

Det nasjonale vertskommuneoppdraget for USHT (Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester) Kristiansand kommune - USHT Agder (Vest) er en egen avdeling og ligger til ansvarsområdet til Helse- og mestring stab. USHT nedslagsfelt og ansvarsområde er alle kommunen Vest i Agder. Her er det 7,4 fast ansatte finansiert av et statlig basistilskudd, i tillegg er det til enhver tid prosjektstillinger av midlertidig karakter knyttet til prosjekt som er eksternt finansiert.

Dette gjøre at regnskapet disse årene ikke er direkte sammenliknbare.

Overtid

Helse og mestring stab har per 2. tertial utgifter til overtid på 142 000 kr. Det er tilsvarende nivå som tidligere år og i samme periode i 2024. Utgiftene skyldes primært tillegg i lønn som er en del av faste arbeidsavtaler (ansatte blir trukket 60 timer i året for dette), og er med det en varig og fast utbetaling. I tillegg er det påløpt noe overtid knyttet til beredskap og akutte hendelser tidligere i år.

5.5.4 Budsjettendringer

5% Hovedverneombud til Organisasjon

Kompensasjon 5% stilling for hovedverneombud fra Helse og mestring til Organisasjon og teknologi for å sikre frikjøp.

Flyttekostnader Gyldengården/Tordenskjolds gt

Kompensasjon av påløpte kostnader til flytting mellom Gyldengården og Tordenskjolds gate i 2025.

Fritt brukervalg prosjektledelse

Kommunedirektøren foreslår å bevilge 400 000 kr til oppstart av arbeidet knyttet til fritt brukervalg i hjemmetjenesten i tråd med Bystyrevedtak.

Kompensasjon merforbruk NAV

Kommunedirektøren foreslår å kompensere Nav for forventet merforbruk på 13,5 mill. kr knyttet til økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet i 2025.

Omstillingsmidler til Organisasjon og teknologi ifm. nærværarbeid

Helse og mestring og Organisasjon og teknologi ser behov for å videreutvikle metoder for å jobbe for å øke nærværet i helse og mestringstjenestene. 1,5 mill. kr omprioriteres derfor til Organisasjon og teknologi til å styrke arbeidet med inkludering i jobb, IA arbeid og nærværarbeid i tjenestene. Helse og mestring og Organisasjon og teknologi vil gjennom kommunens fagopplæring fortsette arbeidet med å kvalifisere husassistenter i forhold til behov i omsorgssentrene. Midlene overføres til Organisasjon og teknologi.

Integreringstilskudd utbetaling i introduksjonsprogram

Som følge av lavere aktivitet enn estimert 1.tertial 2025, foreslår kommunedirektøren å tilbakeføre 10 mill. kr til bykassa

Integreringstilskudd utsatte barn og unge voksne

Integreringsenheten koordinerer tjenestetilbudet til målgruppen og har finansiering til å gjennomføre arbeidet. Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre 400 000 kr (sak 15/25) til bykassa.

Integreringstilskudd utvidelse av arbeidsledermodellen

I samarbeid med Flere i arbeid og Eiendom, utvides arbeidsledermodellen. Kommunedirektøren foreslår å tilføre 300 000 kr for oppstart av ny arbeidsleder innen maleryrket.

Særskilt tilskudd enslige mindreårige

Kommunedirektøren foreslår å overføre 20 mill. kr i mindreforbruk til bykassa. Dette for å håndtere fremtidig risiko, og for å strategisk utvikle en felles samarbeidsarena for denne målgruppen på tvers av direktørområder tilsvarende integreringstilskudd. Midlene blir satt av til fremtidig behov.

Handlingsplan e-helse prosjektleder EPJ

Det er vurdert at kjøp av faggsystem i skytjenester skal regnskapsføres i driftsregnskapet. Midler fra handlingsplan e-helse som var øremerket EPJ (elektronisk pasientjournal) leveres derfor tilbake som investeringsmidler og Helse og mestring tilføres samme beløp i driften. Midlene benyttes til prosjektleder i forbindelse med anskaffelsen.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Helse- og mestringsstab	5% hovedverneombud til Organisasjon og teknologi	-41
Helse- og mestringsstab	Flyttekostnader Gyldengården/Tordenskjoldsgt.	1 000
Helse- og mestringsstab	Fritt brukervalg oppstart 2025	400
Helse- og mestringsstab	Handlingsplan e-helse prosjektleder EPJ	1 630
Helse- og mestringsstab	Omstillingsmidler til Organisasjon og teknologi ifm. nærværarbeid	-1 500
Helse- og mestringsstab	Prosjektskjønn 2025 Digitalisering av innbyggerrettede tjenester i helse	400
Helsefremming og inkludering	Særskilt tilskudd enslig mindreårige	-20 000
Helsefremming og inkludering	Samarbeid språkpraksis til NAV integrering ØP plan 25-28	-500
Helsefremming og inkludering	Tilbakeføring til bykasse utbetaling introdeltakere	-10 000
Livsmestring	Tilbakeføring til bykassa bosettingssak 2025 lavterskel unge voksne	-400
NAV	Arbeidsledermodell maleryrket fra integreringstilskudd	300
NAV	Kompensasjon merforbruk NAV KVP	10 000
NAV	Kompensasjon merforbruk sosialhjelp	3 500
NAV	Samarbeid språkpraksis til NAV integrering	500
Totalsum		-14 711

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av disposisjonsfond:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Helse- og mestringsstab	Delfinansiering av prosjektleder innføring EPJ	575
Totalsum		575

5.5.5 Interne budsjettendringerKompensasjon lønnsvekst avd.-ledere 2024

I lønnsoppgjøret 2024 ble det gjort en skjevfordeling for å prioritere avdelingslederne i Helse og mestring. Dette kompenseres nå områdene for. Tiltaket videreføres i økonomiplanperioden.

Individuell tilrettelegging for ansatte

Fordeling av budsjettmidler til Omsorgssenter for å dekke kostnader knyttet til individuell tilrettelegging for ansatte i tjenestene.

Overføring ramme for flytting beboer habilitering

ISF-midler knyttet til habilitering overføres til rammebudsjett hos utfører.

Kompensasjon særlig ressurskrevende tjenester fra HM overordnede ansvar

I avregningen for 2024 rapporteringen er det inntektsført en mindreinntekt for særlig ressurskrevende brukere på 12,55 mill. kr. Forvaltning og koordinering kompenseres for dette fra overordnede ansvar i Helse og Mestring.

Økte utgifter nødnett

Kostnaden til drift av nødnett styres av statlige myndigheter, og utgiftene har økt vesentlig mer enn vedtatt budsjett i 2025. Hjemmetjenester og rehabilitering kompenseres for dette fra overordnede ansvar i Helse og mestring.

Helsehjelpipiloten

Deler av årets egenandel i forskningsprosjektet år 2 overføres fra drift til investering.

Integreringstilskudd språkkordinator

Kommunedirektøren foreslår å flytte 500 000 kr (sak 15/25) fra Helsefremming og inkludering til Nav, for videreutvikling av Flere i arbeid, språkkordinator.

Inntekter Helsefremming og inkludering

Avvikling av Haldagstilbudet, i tillegg til reduksjon av aktive plasser i asylmottak fører til lavere inntekter enn opprinnelig budsjett. Kommunedirektøren foreslår å redusere inntektsbudsjettet med 4,5 mill. kr. Dette har ikke effekt på netto budsjetttramme i området.

Interne budsjettendringer inkludert overføring til investering:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Forvaltning og koordinering	Kompensasjon lønnsvekst avd-ledere 2024	12 550
Forvaltning og koordinering	Overføring ramme for flytting beboer habilitering	-1 250
Helse- og mestringsstab	Helsehjelpipiloten	0
Helse- og mestringsstab	Individuell tilrettelegging for ansatte	-300
Helse- og mestringsstab	Kompensasjon lønnsvekst avd-ledere 2024	-1 000
Helse- og mestringsstab	Kompensasjon særlig ressurskrevende tjenester fra HM overordnede ansvar	-12550
Helse- og mestringsstab	Økte utgifter nødnett	-850
Helsefremming og inkludering	Avvikling av Haldagstilbud i integreringsmottak	1 350
Helsefremming og inkludering	Redusert antall plasser asylmottak 2025	0
Livsmestring	Kompensasjon lønnsvekst avd-ledere 2024	250
Livsmestring	Merkantil i 40% slutter	-97
Livsmestring	Overføring av 40% merkantil stilling til unge voksne	97
Omsorgssenter	Individuell tilrettelegging ansatte	300
Omsorgssenter	Kompensasjon lønnsvekst avd. ledere 2024	250
Omsorgssenter	Overføring ramme for flytting beboer habilitering	1 250
Totalsum		0

5.5.6 Bundne fond

Kommunedirektøren foreslår å bruke 950 000 kr av bundne fond i 2. tertial. Dette er finansiering i form av tilskudd, arv og gaver som kommunen har mottatt fra andre. Midlene kan ikke disponeres fritt, men benyttes til et gitt formål.

- Ekstraordinært tilskudd til bosatte flyktninger med funksjonsnedsettelse eller adferdsutfordringer
- Gaver og tildelinger fra privatpersoner og frivillige organisasjoner

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av bundne fond:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Helse- og mestringsstab	BF fra Helse og mestring	608
Hjemmetjenester og rehabilitering	BF fra Helse og mestring	232
Livsmestring	BF fra Helse og mestring	45
NAV	BF fra Helse og mestring	19
Omsorgssenter	BF fra Helse og mestring	45
Totalsum		950

5.5.7 Disposisjonsfond - prognose pr. 31.12.25

Områdets disposisjonsfond pr. 01.01.25 var på -67,3 mill. kr. Det ble i 1. tertialrapport overført 7,9 mill. kr fra bykassa til Helse og mestrings områdefond, og det ble brukt 1 mill. kr knyttet til driftsavtale natthjem i NAV.

Kommunedirektøren foreslår å benytte 575 000 kr i 2. tertial. Dette gjelder tidligere avsatte midler for å finansiere prosjektleder til anskaffelse av elektronisk pasientjournal.

Med forventet balanse blir prognosen på disposisjonsfondet pr. 31.12.2025 på -61,03 mill. kr:

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond	Beløp
Disposisjonsfond pr. 01.01.25	-67 326
Kompensasjon utgifter kommunens kriseteam	1 172
Kompensasjon vaksinasjon covid-19 Statsbudsjett	3 732
Kompensasjon flyktning sosialhjelp	8 500
Kompensasjon flyktning husleie	1 500
Tilbakeføring utsatt Harald Gillesvei	-7 000
NAV driftsavtale natthjem	-1 033
Prosjektleder anskaffelse elektronisk pasientjournal	-575
Årsprognose budsjettavvik 31.12.25	0
Sum prognose disposisjonsfond pr. 31.12.25	-61 030

Fordeling av disposisjonsfondet pr. kommunalsjefområde:

Disposisjonsfond	Disposisjonsfond pr. 01.01.25	Disposisjonsfond pr. 2. tertial 2025	Prognose disposisjonsfond pr. 31.12.25
30 Direktør og sentrale ansvar	30 682	11 757	14 557
31 Forvaltning og koordinering	-50 723	-45 365	-50 655
32 Livsmestring	-24 988	-18 541	-16 041
33 Helsefremming og inkludering adm.	44 689	34 989	39 989
34 Hjemmetjenester og rehabilitering	568	568	568
35 Omsorgssenter	-49 124	-39 933	-44 933
36 NAV kommune	-18 431	-3 931	-3 931
Sum	-67 520	-60 455	-61 030

Områdets næringsfond pr 01.01.25 var på 14,8 mill. kr.

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond konkurranseutsatte virksomheter	Beløp
Disposisjonsfond pr. 01.01.25	14 832
Årsprognose budsjettavvik 31.12.25	0
Sum prognose disposisjonsfond til konkurranseutsatt virksomhet pr. 31.12.25	14 832

5.6 Kultur og innbyggerdialog

5.6.1 Årsprognose

Kultur og innbyggerdialog forventer et samlet mindreforbruk på 3 mill. kr ved årets slutt etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond.

4 av områdets enheter har et mindreforbruk som i hovedsak skyldes vakante stillinger og lite vikarbruk ved sykefravær hittil i 2025. Det forventes at Fritidsenheten får et mindreforbruk på 0,5 mill. kr, Innbyggertorg 0,5 mill. kr, Frivillighet- og medvirkningsenheten 1,0 mill. kr og Kulturskolen 1,0 mill. kr.

Øvrige enheter forventes å kunne styre mot balanse, etter planlagt bruk av fondsmidler. Prosjektet Tall Ships Races forventer også balanse ved årets slutt.

Området brukte 5,7 mill. kr av disposisjonsfondet i 1. tertial og foreslår ytterligere bruk av 100 000 kr nå i 2. tertialrapport. Totalt 5,8 mill. kr i 2025, hvorav 2,2 mill. kr gjelder overføring til investeringer. Det ble tilbakeført 808 000 kr til bykassa i 1. tertialrapport.

Kultur og innbyggerdialog har gjort en omorganisering og tatt bort kommunalsjefområdene. Prognosen pr. 2. tertialrapport 2025 er delt inn etter «gammel organisering». Dette blir justert fra 2026.

Prognosen for området etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond:

Tall i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Regnskap pr. 31.08.2025	Budsjett pr. 31.08.2025	Avvik pr. 31.08.2025	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjettavvik 2025
40 Kulturstab	141 353	137 777	-3 576	197 773	0
41 Kultur og fritid	52 201	60 025	7 824	90 146	1 500
42 Kommunikasjon og innbyggerdialog	51 552	54 752	3 200	92 298	1 500
43 Idrett og fysisk aktivitet	24 208	24 264	56	44 422	0
Sum	269 315	276 819	7 504	424 639	3 000

Det er et mindreforbruk på 7,5 mill. kr pr 31. aug., som for det meste gjelder 3 enheter.

- Fritidsenheten har et mindre forbruk på 4,1 mill. kr som gjelder lite vikar ved sykdom, økte statlige buf.dir-midler og ubrukte fondsmidler. Frivillighet- og medvirkningsenheten har et mindre forbruk enn budsjettert pr 31. aug. på 3,1 mill. kr, som blant annet gjelder tilskudd som ikke er utbetalt, vakante stillinger/sykefravær/lite vikarbruk og ubrukte fondsmidler.
- Kulturskolen har et mindreforbruk på 3,5 mill. kr og har hatt flere vakante stillinger i 2025, og med ansettelsesstopp og lengre tid på rekruttering til enkelte stillinger vil det medføre besparelser.
- Kulturstab har et merforbruk på 3,6 mill. kr, som i hovedsak skyldes utsatt tilbakebetaling etter strømstøtteavregning 2024 fra Kirkelig fellesråd (1,4 mill. kr) og midlertidig merforbruk på 1,5 mill. kr på Tall Ships Races pr. 31. august.

5.6.2 Status politiske økonomiske tiltak

Bystyrets vedtok 18.12.2024 kommunens økonomiplan for 2025-2028, med endringer i form av tilleggsbevilgninger, nye innsparingskrav i driftsbudsjettet og nye verbalvedtak. Endringene for området Kultur og innbyggerdialog ble oppdatert i vedtatt økonomiplan, og forslag til oppfølging av

tilleggsbevilgninger og nye innsparingstiltak ble behandlet i Kultur- og idrettsutvalgets møte 13.02.2025 og er etter dette effektuert i enhetene.

Forøvrig nevnes at budsjettet ble vedtatt på kommunalsjefnivå. Ny organisasjonsendring for området ble bestemt i desember 2024, som medfører at kommunalsjefnivået er fjernet og at enhetslederne følger opp og rapporterer direkte til direktøren fra 2025.

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Demenskor	Bevilgning til demenskor er overført til Kulturskolens budsjetttramme, som fra 2025 vil finansiere og sette 2 demenskor i fast drift i samarbeid med Kilden teater -og konserthus og UIA	300
Ferietilbud	Bevilgning til ferietilbud er tilført Fritidsenheten, som vil gi ulike ferietilbud for mange barn og unge i vinter-, sommer- og høstferier.	750
Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, Kultur og innbyggerdialog	Kuttene ble fordelt av kultur- og idrettsutvalget 13. feb. Innkjøpskuttet på 1,0 mill. kr ble fordelt likt på alle enheter, mens overtidskuttet på 150 000 kr ble fordelt på de enheter med mest overtid i 2024.	- 1 150
Fritidsfondet	Fritidsfondet er tilført 1 mill. kr, som administreres av Innbyggertorg. Fra 2025 kan det fordeles 1,0 mill. kr mer fra fritidsfondet, et tiltak for å sikre at barn fra lavinntektsfamilier kan være med på minst én fritidsaktivitet uavhengig av foreldrenes økonomi.	1 000
Kutt i konferanser og temauker i egen regi	Samlet innsparing/kutt ble plassert på kultur og innbyggerdialog. Formannskapet vedtok følgende i oppfølgingssaken 19.03.2025: "For 2025 nedskaleres «Miljøuka» med 250 000 kr. 550 000 kr dekkes av disposisjonsfondet. For 2026 kuttes 1.2 mill. kr ved at Europakonferansen ikke arrangeres. Formannskapet understreker at Kristiansand kan være vertskap for lignende arrangementer med tilsvarende samarbeidspartnere som i dag, men at det må ligge til grunn annen fordeling av økonomiske og administrative kostnader. «Miljøuka» og «En by for alle» nedskaleres med 350 000 kr. Kommunedirektøren bes finne rom for innsparing av øvrige 150.000 kr". Det er i etterkant av dette vedtatt at Europakonferansen skal arrangeres i 2026 finansiert med eksterne midler.	-800
Norsk-jødisk minnesmerke	I forbindelse med kulturdirektørens oppfølgingssak av bystyrets budsjettvedtak ble bevilgning til et norsk-jødisk minnesmerke tatt opp i kultur- og idrettsutvalget (møte 13.02.2025), slik at vedtaket blir fulgt opp som forventet av bystyret. Kultur- og idrettsutvalget har bestemt å slutte seg til et planlagt jødisk minnesmerke på Arkivets nye uteområde, som kommer etter veiprosjektet ved Gartnerløkka.	250
Tilskudd justeres til kommunal deflator	Bevilgning til «tilskudd justert til kommunal deflator» er økt i tråd med vedtaket. Følgende tilskuddsordninger er styrket: Kommunens satsing på rytmisk musikk 890 000 kr (+20 000 kr), tilskudd til kunst- og kulturformål 1 960 000 kr (+40 000 kr), tilskudd til skolekorps 1 000 000 kr (+20 000 kr), satsingsmidler toppidrett 614 000 kr (+14 000 kr), tilskudd til barn og unge med funksjonshemninger 147 000 kr (+3 000 kr), løyperydding 339 000 kr (+5 000 kr) og tilskudd festivaler 1 843 000 kr (+43 000 kr), totalt 145 000 kr.	145
Tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner	Tilskuddspott til barne- og ungdomsorganisasjoner er tilført budsjetttrammen til Frivillighetsenheten, som innebærer økte tilskudd til disse organisasjonene i 2025.	750

5.6.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystrebehandlingen

Bystyrets vedtok 18.12.2024 kommunens økonomiplan for 2025-2028, der den borgerlige flertallskoalisjonen vedtok ytterligere innsparingskutt på innkjøp og overtid.

Tabellen under viser samlet forbruk på overtid og innkjøp for området Kultur og innbyggerdialog, per 2. tertial 2024 og 2025.

Tall i 1000 kr	Regnskap pr. 31.08.24 prisjustert	Regnskap pr. 31.08.25	Avvik
Overtid	770	567	-203
Innkjøp	45 502	37 090	-7 979
Sum	23 802	21 893	-1 909

Overtid

Kultur- og idrettsutvalget fordelte i egen oppfølgingssak kuttet i overtidsbudsjettet på 150 000 kr på henholdsvis kommunikasjon (10 000 kr), Innbyggertorg (80 000 kr) og Idrett og fysisk aktivitet (60 000 kr). Overtidsutgiftene per august 2025 er redusert med 203 000 sammenlignet med august 2024.

Innkjøp

Kultur- og idrettsutvalget fordelte i egen oppfølgingssak kutt i innkjøpsbudsjettet på 1,0 mill. kr. Dette ble fordelt på enhetene i 1. tertial, og det er pr. august 2025 hele 7,979 mill. kr lavere forbruk enn pr. august 2024. Det er da gjort fradrag 12,8 mill. kr i driftsutgifter knyttet til Tall Ships Races 2025, som ikke regnes som ordinær drift. Det forventes høyere utgifter på flere enheter i 3. tertial enn i 2. tertial.

5.6.4 Budsjettendringer

Kirkelig fellesråd - ekstra strømstøtte fra 2021

Totalt ble det overført 1,891 mill. kr i ekstra strømkompensasjon i 2024. Strømvregningen for 2024 viste ved 1. tertial en samlet besparelse på 1,645 mill. kr. I ettertid har Kirkelig fellesråd byttet kraftleverandør (fellesrådet følger kommunens avtaler), og det har fremkommet at leverandør feilfakturerte for 2024 slik faktisk forbruk i 2024 skulle vært 235 000 kr høyere. Etter dette blir korrekt mindreforbruk på 1,410 mill. kr for 2024, som skal tilbakebetales til kommunen. Kommunedirektøren anbefaler derfor at Kirkelig fellesråd får kompensert 235 000 kr, ettersom 2024-avregningen ble mindre enn forutsatt i 1. tertialrapport.

Kirkelig fellesråd - ommuring av kremasjonsovn

Andelen kremasjoner har over flere år vist en stigende trend, noe som innebærer at ovnen benyttes i relativt stor grad. Økt kremasjonsandel har vært og er en ønsket policy både fra kommunen og fellesrådet. Blant annet innebærer det lavere press på arealer til gravplasser. Kremasjonsovn gammel, og for at den skal fungere kreves det hyppige reparasjoner. Selv om gjenværende levetid er begrenset, vil det være helt nødvendig å reparere løpende for at ovnen skal kunne fungere. Slik situasjonen nå er, er det prekært å få murt om selve brennkammeret. Fellesrådet ber derfor om 1,4 mill. kr til ommuring av kremasjonsovn, som foreslås dekket.

Kirkelig fellesråd - Nytt lønns- personal- og økonomisystem (LPR)

Fellesrådet har i dag tjenesteytingsavtale med kommunen. Avtalen dekker flere områder, blant annet lønn, IT og regnskap. Kommunen bytter systemer fra 1. januar 2026. Fellesrådet ønsket å gå videre med full tjenesteytingsavtale innen både lønn og regnskap, men nytt skybasert økonomisystem for kommunen innebærer at fellesrådet ikke lenger kan bruke samme systemer som kommunen videre.

Fra og med 1. januar 2026 vil fellesrådet derfor gå over på annen løsning for LPR. Innen lønn, må fellesrådet kjøpe tjenester i sin helhet (system, lønnskjøring, rådgivning, oppfølging etc). Innen regnskap vil fortsatt regnskapsavdelingen i kommunen føre regnskapene for menighetsråd og fellesråd, selv om dette innebærer benyttelse av annet økonomisystem enn det kommunen skal benytte. For at dette skal kunne være på plass innen 1. januar, må mye arbeid utføres høsten 2025. Dette gjelder forprosjekt, implementering av nye systemer, kontoplaner, rapporter samt opplæring av både regnskapsmedarbeidere i kommunen samt fellesrådsansatte. Implementering av nye systemer innebærer et omfattende arbeid for fellesrådet. Kompensasjon for arbeidstid og/eller overtid, innleie av ekstrahjelp mv. som følge av dette er ikke medtatt i beregningen. Fellesrådet ber om 1,6 mill. kr til dette arbeidet, som foreslås dekket.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer

Beløp i 1000 kr

Enhet	Tiltak	Beløp
Kirkelig fellesråd	Nytt lønn, personal og økonomisystem	1 600
Kirkelig fellesråd	Ommuring kremasjonsovn	1 400
Kirkelig fellesråd	Redusert tilbakebetaling av strømstøtte	235
Totalsum		3 235

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av disposisjonsfond:

Beløp i 1000 kr

Enhet	Tiltak	Beløp
Kulturarenaer	Nøkkelsystem SGP investeringsprosjekt	100
Totalsum		100

5.6.5 Bundne fond

Bundne fond er ubrukte midler fra 2024-regnskapet, og totalt har staben og enhetene i Kultur og innbyggerdialog avsatt 10,068 mill. kr på 47 ulike bundne fond. Dette gjelder normalt ubrukte eksterne prosjekttilskudd, legatmidler til prosjekter el., som skal brukes i 2025. Kultur og innbyggerdialog brukte 7,007 mill. kr i 1. tertial. Dette betyr at 3,061 mill. kr foreløpig blir stående avsatt på bundne fond.

Området bruker ikke bunde fond i 2. tertialrapport 2025.

5.6.6 Disposisjonsfond – prognose pr. 31.12.25

Kultur og innbyggerdialog hadde et disposisjonsfond på 13,039 mill. kr pr. 01.01.25.

Kommunedirektøren leverte tilbake 808 000 kr av områdets disposisjonsfond til bykassa.

Totalt brukes 5,8 mill. kr av disposisjonsfondet, hvorav 2,2 mill. kr gjelder overføringer til investering. 5,7 mill. kr ble brukt i 1. Tertialrapport og det foreslås at 100 000 kr brukes nå i 2. tertialrapport.

I tillegg til planlagt bruk av disposisjonsfond i 1. tertial, så foreslås noen rettelse av feilføring på disposisjonsfond til Bibliotek og kompensasjon på 100 000 kr fra Fritid for merforbruk på investeringsprosjekt under Kulturarena. Det foreslås å bruke 100 000 kr mer fra Kulturarena sitt disposisjonsfond til investeringsprosjekt nytt lås-og adgangssystem på Søgne gamle prestegård.

Med forventet mindreforbruk på 3,0 mill. kr i budsjettet vil prognosen på områdets samlede disposisjonsfond pr. 31.12.2025 være på 9,4 mill. kr.

	Kultur dir. stab	Kultur og fritid	Idrett og fysisk aktivitet	Kommunikasjon og innbyggerdialog	Sum
Disposisjonsfond pr. 1.1.2025	2 838	4 258	-207	6 150	13 039
Tilbakelevering bykassa, besparelse busskort				-808	-808
Omdisponeringer internt (fra Frivillighet og Demokrati)	545		207	-1 129	-377
Omdisponeringer internt til Biblioteket				376	376
Vedtatt bruk av fond - innsparingstiltak 2024 for Kultur og fritid		-155			-155
Planlagt bruk - disp.fond Fritidsfond-Innbyggertorg				-695	-695
Vedtatt nytt kjøleanlegg Idda Arena - disp.fond kulturdirektøren-områdefond	-1 300				-1 300
Planlagt bruk - inv.prosjekt Oppgradering Kafe Samsen		-120			-120
Planlagt bruk - inv.prosjekt Nytt nøkkelsystem Søgne gml. prestegård		-100			-100
Planlagt bruk - inv.prosjekt Oppgradering Galleri Myren		-200			-200

Kommunens tjenesteområder

Planlagt bruk - inv.prosjekt Oppgradering Vigselsrom/Innbyggertorg				-400	-400
Planlagt bruk av disp.fond - ulike tiltak/styrking av tilbud i Fritidsenheten		-834			-834
Planlagt bruk til Demo Rona- disp.fond tidl. k.sjefområde Innbyggertorg				-600	-600
Planlagt bruk til Demo Rona - disp.fond Medvirkning				-100	-100
Inndekning økt AFP-2025 - disp.fond Kulturarena		-200			-200
Inndekning økt AFP-2025 - disp.fond Fritidsenheten		-200			-200
Inndekning økt AFP-2025 - disp.fond Innbyggertorg				-200	-200
Inndekning økt AFP-2025 - disp.fond kulturdirektøren-områdefond	-100				-100
Inndekning Tall Ships Races 2025 - disp.fond kulturdirektøren-områdefond	-500				-500
Omdisponering til Biblioteket - rettelse av feilføring (fra Frivillighet)				-376	-376
Omdisponering til Biblioteket - rettelse av feilføring (til bibliotek)				376	376
Kompensasjon til Kulturarena - inv.prosj.kulturarena-kjøkken (fra Fritid)		-100			-100
Kompensasjon fra Fritid - inv.prosj.kulturarena-kjøkken (til Kulturarena)		100			100
Planlagt bruk - inv.prosjekt Nytt nøkkelsystem Søgne gml. prestegård		-100			-100
Forventet budsjettavvik pr. 31.12.2025	0	1 500	0	1 500	3 000
Sum disposisjonsfond etter 1. tertial 2025	1 483	3 849	0	4 094	9 426

5.7 By- og stedsutvikling

5.7.1 Årsprognose

By- og stedsutvikling melder om et forventet mindreforbruk på 8,3 mill. kr i 2025 etter bruk av fond og budsjettreguleringer foreslått i denne sak.

I 1. tertial ble det brukt 12,2 mill. kr fra områdets disposisjonsfond og 734 000 kr fra bundne fond. Det ble overført 7,68 mill. kr fra drift til investering, hvorav 1,40 mill. kr kom fra disposisjonsfond.

I 2. tertial foreslås det å avsette 2 mill. kr til disposisjonsfond, bruke 4,4 mill. kr fra bundne fond og samtidig avsette 0,5 mill. kr. I tillegg foreslås det å bruke 27,4 mill. kr fra bundne selvkostfond på vann og avløp, samtidig som det avsettes 8,8 til bundet selvkostfond på avløp. Det overføres 5,2 mill. kr fra drift til investering.

Plan og bygg og Parkvesenet melder om merforbruk på henholdsvis 1,5 mill. kr og 500 000 kr. Byutviklingsdirektøren melder balanse. Ingeniørvesenet, Eiendom og Klima og areal melder om mindreforbruk på henholdsvis 4,4 mill. kr, 2 mill. kr og 3,9 mill. kr.

De største avvikene er knyttet til økte parkeringsinntekter, merforbruk gatelys, mindreforbruk midler til vedlikehold av bygg/driftsbygg, inntektssvikt eiendomsdanning og ubrukte midler knytte til tilskuddsordninger.

Prognose pr. kommunalsjefområde etter bruk av disposisjonsfond og bundne fond:

Tall i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Regnskap pr. 31.08.25	Budsjett pr. 31.08.25	Avvik pr. 31.08.25	Årsbudsjett 2025	Årsprognose budsjettavvik 2025
50 Byutviklingsdirektøren	11 628	14 157	2 529	17 749	0
51 Ingeniørvesenet	-133 217	-110 798	-22 419	-107 905	4 400
52 Parkvesenet	41 485	45 858	4 343	73 755	-500
53 Plan og bygg	10 877	17 823	6 946	27 201	-1 500
54 Eiendom	160 072	178 162	18 089	306 059	2 000
55 Klima og arealutvikling	21 560	32 510	10 950	51 478	3 900
Sum	112 406	177 682	65 276	368 335	8 300

By- og stedsutviklingsdirektøren

Direktøren melder balanse ved årets slutt etter avsetning til fond og reguleringer gjort i denne sak. Samlet mindreforbruk pr. 31.08.25 utgjør 2,5 mill. kr som skyldes budsjett-teknisk periodisering i forbindelse med overføring av avtalefestet pensjon (AFP) til Økonomi og ubrukte midler knyttet byvekstavtalen (6,7 mill. kr). I resultatvurderingen elimineres begge disse forhold og da er budsjettavviket 360 000 kr i mindreforbruk.

Hittil i år er det ikke brukt noe av bevilgningen på 10 mill. kr til byvekstavtalen og det foreslås derfor å avsette hele beløpet til et eget disposisjonsfond, adskilt fra resten av områdets disposisjonsfond. Fondet vil være tilgjengelig for fremtidige behov tilknyttet byvekstavtalen og politiske føringer.

Ingeniørvesenet

Ingeniørvesenet melder om et mindreforbruk på 4,4 mill. kr ved årets slutt etter bruk av fond og reguleringer gjort i denne sak.

Regnskapet hittil i år viser et mindreforbruk på 22,4 mill. kr. Avviket skyldes i stor grad periodisering og noen merinntekter i parkering.

For Parkering er prognosen et mindreforbruk i forhold til budsjett på 3,0 mill. kr. Regnskapet viser et større avvik pr august som skyldes igangsatte vedlikeholdsarbeider der kostnadene vil påløpe i løpet av høsten. Det forventes at kostnadssiden er i balanse ved årets slutt. Det er merinntekter på håndheving, men noe reduksjon i inntekter på gateparkering og i Gyldengården (skyldes stengte gater pga. gravearbeider i vinter/vår). Det forventes merinntekter på 3 mill. kr ved årets slutt.

Veienheten melder om et samlet merforbruk på 1 mill. kr. For vinterdrift er prognosen, med normal salting/strøing resten av året, et merforbruk på 2,2 mill. kr som foreslås kompensert i 2. tertial. Det gir en total kostnad for vinterdrift på 59 mill. kr. I 1. tertial ble et merforbruk på 10,9 mill. kr kompensert. Veilys melder om et merforbruk på 1 mill. kr og skyldes at det er påløpt betydelige kostnader med nødvendig reparasjon av akutte feil i kabelnett for veilys hittil i år. Basert på erfaringer fra tidligere år forventes det et merforbruk på feilretting. Det ser foreløpig ut som budsjett for strøm (10,6 mill. kr) vil holde, men det noe usikkerhet knyttet til dette. Sommerdrift av vei melder ikke om avvik.

Produksjonenheten melder om et planlagt overskudd på 2,4 mill. kr. Midlene skal brukes til vedlikehold av driftsbygg/-anlegg. Dette er bygg/anlegg som tidligere ikke har hatt vedlikeholdsmidler.

Gebyrfinansiert: Tjenestene har et samlet netto inntektsbudsjett på 235 mill. kr som skal dekke tjenestenes kapitalkostnader og indirekte kostnader (kostnader som i utgangspunktet dekkes av bykassa, men som skal dekkes av gebyrene i henhold til selvkostforskriften). Det fordeler seg med 88 mill. kr på vann og 147 mill.kr på avløp.

Rente pr 2 tertial er 4,43% mot budsjett på 4,00%. Det gir et økt bidrag til bykassa på til sammen 9,1 mill. kr. Det fordeles med 5,1 mill. kr fra avløp og 4 mill. kr fra vann.

Vann melder om økte kapitalkostnader (økt rente) og at prognosen på inntekter er 4 mill. kr for lavt til å dekke de økte kostnader. For dekke merkostnadene foreslås det å tilføre driften 4. mill. kr fra selvkostfondet på vann. På tross av høye kostnader til vannlekkasjer i vinter forventes driften å komme ut i balanse. Dette skyldes stor aktivitet på investeringprosjekter i løpet av våren og sommeren. Selvkostfondet reduseres med 4 mill. kr fra 7,9 til 3,9 mill. kr.

Avløp melder om økte inntekter i forhold til budsjett på 13,9 mill. kr. Inntektsbudsjettet foreslås regulert tilsvarende. Ordinær drift forventes å gå i balanse. Økte kapitalkapitalkostnader (økt rente) på 5,1 mill. dekkes i sin helhet av merinntekter. Resterende beløp på 8,8 mill. kr avsettes til selvkostfond. Det ble på slutten av fjoråret foretatt et oppgjør fra konkursboet i Goodtech (entreprenør til renseanlegg Odderøya) hvor kommunene ble tilført 28,7 mill. kr. Vennesla kommune skal ha 10 % av dette. Deler av resterende midler ca 20,5 mill. kr foreslås brukt til å dekke tidligere års underskudd. Selvkostfondet vil da gå fra et negativt fond på 20,5 mill. kr til positivt fond på 14,1 mill. kr.

Slam melder om et mindreforbruk på 1,1 mill. kr som skyldes høyere inntekter og noe besparelse på kostnader i forhold til budsjett. Tidligere års underskudd reduseres fra 3,0 mill. kr til 1,9 mill. kr.

Parkvesenet

Parkvesenet melder et merforbruk på 500 000 kr ved årsslutt etter bruk av bundne fond og reguleringer gjort i denne sak.

For drift av sone gravplasser meldes det et forventet merforbruk på 500 000 kr ved årets slutt (i henhold til i tjenesteytingsavtalen mellom Kirkevergen og Kristiansand kommune). Ved utgangen av august viser regnskapet et merforbruk på sone gravplasser på 102 000 kr. Driftsrammen for gravplasser har vært for lav helt siden kommunesammenslåingen og i tillegg har utgiftene til biler og maskiner økt mer enn den årlige priskompensasjonen. Tidligere års merforbruk har blitt dekket gjennom subsidiering fra andre tjenester i Parkvesenet.

På grunn av dagens situasjon med manglende driftsmidler til nyanlegg og økt behov for vedlikehold av eksisterende anlegg i Parkvesenet for øvrig, er det ikke lenger mulig å dekke merforbruket til sone gravplasser ved å omprioritere midler fra andre tjenester. Dette gjør det nødvendig å vurdere andre løsninger for å sikre bærekraftig drift av sone gravplasser fremover. Parkvesenet er innstilt på å gjennomgå dagens drift og rutiner med sikte på effektivisering. Dette kan gi økonomiske gevinster, selv om det ikke nødvendigvis vil dekke hele det identifiserte overforbruket. En slik gjennomgang vil imidlertid medføre innsparinger i kjøpselstiltakene og lavere kvalitet på leveransen/gravplassene i henhold til tjenesteytingsvtalen.

Produksjonsenheten viser et mindreforbruk på 2,1 mill. kr ved utgangen av august. Dette kan forklares med ubetalte varer og tjenester som er bestilt, samt ekstrahjelp og vikarer for september. Samlet sett er det derfor forventet at Produksjonsenheten, bortsett fra Sone gravplass, vil gå i balanse ved årets slutt.

Enheten Landbruk og friluftsliv har et mindreforbruk på 2,4 mill. kr ved utgangen av august. Største del av dette forklares med at stillingen til Parksjefen er budsjettet i denne enheten, men at den lønnes fra

utviklingsenheten. I tillegg har prosjektet urbant landbruk mange igangsatte prosjekter som ikke er ferdigstilt og som vil fortsette i 2026. Midlene fra 2025 er bl.a. benyttet til igangsetting av prosjekter på skolene; Krossen, Flekkerøy, Hellemyr, Sjøstrand og Mosby. Ubrukte midler på 1,75 mill. kr foreslås satt av til disposisjonsfond i 2. tertial, for bruk i 2026. I tillegg avsettes 250 000 kr fra Naturfondet til disposisjonsfond, da det ikke er aktuelle prosjekter i 2025.

Utviklingsenheten har pr august et overforbruk. Dette skyldes at Parksjefens stilling lønnes fra denne enheten uten at budsjettet er flyttet. Ser en bort fra denne stillingen så forventer enheten balanse ved årets slutt.

Plan og bygg

Plan og bygg melder om et merforbruk på 1,5 mill. kr etter bruk av fond og foreslåtte budsjettreguleringer.

Regnskapet viser et mindreforbruk i forhold til budsjett på 6,9 mill. kr ved utgangen av august. Dette er i all hovedsak merinntekter knyttet til plan- og byggesak. Dette er selvkosttjenester og eventuelle merinntekter/mindreforbruk bli satt av til bundet selvkostfond ved årets slutt. Fondene vil bli brukt til å håndtere svingninger i inntektene i årene som kommer. Byggesaks- og planenheten forventes å være i balanse når overføringene til bundet fond.

Geodataenheten melder om et merforbruk på 1,5 mill. kr. Merforbruket er i sin helhet knyttet til selvkosttjenesten eiendomsdanning. Eiendomsdanning har langt lavere inntekter enn budsjettet. Dette skyldes at tradisjonell feltutbygging i stor grad er erstattet av transformasjon og fortetting i sentrumsnære områder, noe som gir lavere gebyrinntekter. Ved rullering av økonomiplanen vil gebyrene bli foreslått økt noe. Det forventes likevel at det kan bli noe underskudd fremover. Eiendomsdanning har ingen midler på bundet selvkostfond.

Plan og bygg blir tilført 426 000 kr fra bykassa. Dette er renter knyttet til bundet selvkostfond på byggesak.

Eiendom

Eiendom melder om et forventet mindreforbruk på 2 mill. kr etter bruk av disposisjonsfond og budsjettreguleringer foreslått i denne saken.

Regnskapet hittil i år viser et mindreforbruk på 18,1 mill. kr for Eiendom. Mindreforbruket kan i stor grad forklares med lavere utgifter til planlagt vedlikehold i forhold til periodisert budsjett og besparelser på energikostnader på grunn av noe lavere forbruk og energipriser.

Bolig har hittil i år et mindreforbruk på 1,1 mill. kr. De to kommunale boligstiftelsene er opphevet med virkning fra 1. mars i år. Netto eiendeler på tidspunkt for opphevelse overføres til kommunen som en overføringsinntekt i kommunens driftsregnskap. Det utgjør 52,6 mill. kr. Det foreslås å styrke årets vedlikeholdsbudsjett til kommunale boliger med 6 mill. kr. Det er behov for å styrke budsjettet for å gjennomføre vedlikehold i habiliteringsboligene, det henger sammen med prosjekt som pågår i Helse og mestring for å effektivisere habiliteringstjenesten. Resterende midler fra stiftelsen settes av på et vedlikeholdsfond for framtidig vedlikehold av den kommunale boligmassen, som er i tråd med bystyrets vedtak. Etter foreslåtte budsjettendringer melder Bolig om et resultat i balanse ved årets slutt.

Byggservice har et avvik hittil i år på 2,7 mill. kr som skyldes inntekter som ikke er fakturert, både når det gjelder byggdrift og renhold. Kostnader til kommunale biler har økt kraftig det siste året blant annet som en konsekvens av økte renter. For Byggservice utgjør dette omlag 1 mill. kr hittil i år. Byggservice melder at etterslepet på fakturering vil hentes inn, samtidig er det foretatt effektivisering i drift og

renhold for å kutte kostnader. Samlet sett er det derfor forventet at Byggservice vil gå i balanse ved årets slutt.

Bygg og eiendomsforvaltning har et mindreforbruk hittil i år på 19,9 mill. kr. Mindreforbruket skyldes lavere energikostnader til kommunens formålsbygg med 5,3 mill. kr. Det foreslås å nedjustere årets energibudsjett med 6 mill. kr. I tillegg er det periodiseringsavvik for planlagt vedlikehold. Mange tiltak er planlagt og prosjektert, men ikke ferdigstilt. Budsjettet til vedlikehold av A-byggene er 39 mill. kr, og det er vedlikeholdsplaner for inneværende år på 36 mill. kr.

Ubrukte vedlikeholdsmidler til Søgne skole og idrettssenter er 3,6 mill. kr. Det avsettes totalt 6,6 mill. kr til kommunes vedlikeholdsfond for framtidig vedlikehold. På grunn av en krevende bemanningssituasjon og redusert mulighet til å gjennomføre planlagte vedlikeholdstiltak, forventer Bygg og eiendomsforvaltning et mindreforbruk på 3 mill. kr ved årets slutt. Midlene er planlagt brukt til nødvendige vedlikeholdstiltak blant annet på Valhalla helsesenter. Behovet kartlegges nå, men er trolig av et slikt omfang at det ikke kan gjennomføres innenfor et ordinære rammer. Eiendomssjefen anbefaler derfor at det overføres 1 mill. kr av det forventede mindreforbruket, til oppstart av et investeringsprosjekt for kartlegging og prosjektering. Videre planer vil innarbeides i økonomiplanen. Bygg og eiendomsforvaltning melder et mindreforbruk ved årets slutt på 2 mill. kr etter foreslåtte budsjettreguleringer.

Kommunes småbåthavner er organisert som et eget selvkostområde. Småbåthavn har et merforbruk på 940 000 kr hittil i år, men prognosen tilsier balanse ved årets slutt.

Klima og arealutvikling

Klima og areal melder om et mindreforbruk på 3,9 mill. kr etter bruk av fond. Det planlegges ikke bruk av disposisjonsfond i 2. tertial, men det foreslås bruk av 4,2 mill. kr fra bundne fond. Prognosen er noe usikker fordi kommunalsjefsområdet nylig er omorganisert.

Enhet for Arealutvikling og samferdsel forventer et mindreforbruk på 800 000 kr. Mindreforbruket er knyttet permisjoner/sykefravær og mindre kjøp av konsulentttjenester.

Enhet for Prosjekt og eiendomsutvikling forventer et mindreforbuk på 1,1 mill. kr. Også her er dette knyttet til mindre kjøp av varer og tjenester enn budsjettert og overføring av lønnskostnader til investeringsregnskapet. Prognosen inkluderer også et merforbruk på 500 000 kr hos prosjektet ombruksverksted for brukte bygningsdeler.

Klima og areal administrasjon går mot et mindreforbruk på 400 000 kr. Dette skyldes noe mindre kjøp av varer og tjenester, men også 170 000 kr som er knyttet til oljevernberedskap som forventes brukt til neste år.

For Klima og miljø og prosjektene under denne enheten ventes et samlet mindreforbruk på 1,6 mill. kr. Så godt som hele avviket er knyttet til klima- og omstillingsfondet. Det kan gå inntil 2 år mellom vedtak og utbetaling fra fondet. Utbetaling skjer først når det er dokumentert at tiltaket er gjennomført. Dette gir stor usikkerhet til hva som utbetales hvert år. Det forventes at halvparten av årets bevilgning blir utbetalt. Dette gir et mindreforbruk på 1,5 mill. kr. Det jobbes med å korte ned tiden mellom vedtak og utbetaling.

Resten av avviket i Klima og miljøenheten er fordelt på forskjellige klima- og miljøprosjekter. Herunder anslås det et merforbruk på prosjektet tverrsektoriell innsatsgruppe båt på ca. 400 000 kr, der en sak legger beslag på det meste av dette.

Det foreslås å flytte 400 000 kr knyttet til revidering av tiltaksutredning og handlingsplan knyttet til avvikling av piggdekkgebyret til 2026. Det foreslås også å levere tilbake 1,1 mill. kr til bykassen knyttet til veirenhold.

5.7.2 Status politiske økonomiske tiltak

Beløp i 1000 kr

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	2025
Flate kutt - innkjøpsstopp Klima og arealutvikling	Miljøvernenshetens del av redusert innkjøp tas i prosjektet Marin forsøpling gjennom redusert kjøp av tjenester fra private. Resterende reduksjon tas i enhetene gjennom reduserte rammer for innkjøp av varer og tjenester. Forbruket så langt er i henhold til budsjett.	-250
Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, BS Parkvesenet	Kuttet knyttet til innkjøpsstopp er innarbeidet som generelle kutt i budsjettrammen. Rammen for overtid i årsbudsjettet er redusert. Men det ventes noe merforbruk da planlagte vakter og beredskap ikke var mulig å kansellere i kontraktsfestet periode. Overtiden fordeler seg primært på Isbane Torvet, løypekjøring og graving gravplasser.	-500
Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, BS, ingeniørvesenet	Ingeniørvesenet har lagt kutt i innkjøp på velferd, kurs, konferanser, reiser, mm. Kutt i overtid er fordelt med 700 000 kr på vinterdrift, 100 000 kr på Vei adm. og 100 000 kr på Parkering. Det ser ut til at Vei klarer å holde den justerte rammen for året, mens Parkering ser ut til å få merforbruk ved årets slutt. Skyldes sykmeldinger som gir større arbeidsbelastning på andre.	- 1 150
Flate kutt - innkjøpsstopp + redusert bruk av overtid, eiendom	Kuttet knyttet til innkjøpsstopp er innarbeidet som generelle kutt i budsjettrammen. Hovedfokus på reduksjon i administrative kostnader. Rammene i årsbudsjettet for overtid er redusert og fordelt med 100 000 kr til Bolig, 200 000 kr til Byggservice drift og 100 000 kr til Byggservice renhold. Budsjettet overtid skyldes i hovedsak vaktordninger som ivaretar hendelser utenom ordinær arbeidstid relatert til bygg, boliger og energistyring. Så langt i år er påløpt overtid i henhold til budsjett.	-650
Flate kutt - innkjøpsstopp BS Plan og bygg	Kutt i innkjøp er lagt inn i rammen og det forventes at rammen holder.	-250
Flate kutt - innkjøpsstopp, BS stab	Reduksjon i budsjett er lagt på flere poster - konsulenter, mobiltelefon og IT utstyr. Det forventes at rammen for innkjøp holder.	-150
Innsparingskrav	Blir gjennomført ved å redusere stillinger. Det er redusert 2 lederstillinger som vil ha full effekt i løpet av 2026. I tillegg er det redusert en stilling i Parkvesenet.	- 2 000
Klima og omstillingsfondet	Den årlige søknadspotten er økt til 3 mill. kr, og midlene skal tildeles søkere i løpet av året.	438
Kommunale boliger vedlikehold	Innarbeides i budsjettet for 2026	0
Kommunale boliger vedlikehold - øremerket habilitering	Innarbeides i budsjettet for 2026	0
Kutt i konferanser og temauker i egen regi Miljøuka reduseres til 3 dager	Kuttet er innarbeidet og Miljøuka er redusert til 3 dager.	-200
Legge til grunn et "godt nok" prinsipp for investeringer		0
Mulighetsstudie/Tiltaksmidler Slettheia	Mulighetsstudie, sosioøkonomisk analyse av levekår, forslag for å ivareta området best mulig for fremtiden. Arbeidet med mulighetsstudie er godt i gang. Mulighetsstudie vil ta for seg hele Slettheia, med særlig fokus i området fra Slettheia skole og opp til øvre Slettheia. Viktige avklaringer i planleggingsfasen er knyttet til hvordan samhandle med innbyggerne på Slettheia og hvilke kartlegginger som må gjøres i arbeidet med mulighetsstudie. Det har vært bred medvirkning. Beboerne ønsker bl.a. møteplasser, bedre friområder og lekeplasser, bedre belysning, badeplasser, kriminalforebyggende tiltak. Fokus på "krateret" - tomte på Øvre Slettheia der det tidligere var barnehage. Har søkt og fått tildelt midler (500 000,- eks mva.) fra Fylkeskommunen for å tilrettelegge for lek på tomte.	1 000
Naturfondet	Det har ikke kommet opp aktuelle tiltak så langt i år. Midlene blir i 2. tertial foreslått overført til 2026.	250
Nedsalg eiendom - Investering		0
Netto inntektsbortfall ved salg av eiendom	Ikke aktuelt i 2025	0
Økt asfaltering kommunale boligveier	Asfaltering av boligveier er gått i gang og hele den økte bevilgingen på 2 mill. kr vil være brukt i løpet av høsten.	2 000
Urbant landbruk/skolehage	Parkvesenet har god fremdrift på flere tiltak som nytteveksthage, skolehage, barnehage, parselldyrking, såkurs og markedshage i samarbeid med Jegersberg gård. I tillegg arbeider Bybonden med å koordinere ulike mat initiativ på tvers i kommunen og med eksterne samarbeidspartnere.	1 000

5.7.3 Status reduksjon innkjøp og overtid fra bystyrebehandlingen

Området By- og stedsutvikling har fått et innsparingskrav på 1,55 mill. kr på overtid og 1,4 mill. kr på innkjøp.

Generell kommentar overtid

Området har en reduksjon i overtidsbruken de 8 første månedene i 2025 i forhold til 2024 på 6 mill. kr Dette skyldes i hovedsak mindre snø og kaldt vær og derfor lavere kostnader til vinterdrift. I forhold til

budsjett har området et samlet mindreforbruk på 1,7 mill. kr pr august. Dette skyldes i hovedsak periodisering av kostnader, at endel kostnader er knyttet til sesongarbeid som brøyting, salting/strøing, drift av isbane og løypekjøring. Det har vært hendelser som branner og andre akutte hendelser som har gitt økte overtidskostnader

Generell kommentar innkjøp

By- og stedsutvikling har en reduksjon i innkjøp de 8 første månedene i år i forhold til samme tid i fjor på 68,5 mill. kr. De største avvikene ligger hos Ingeniørvesenet med en reduksjon på 31,4 mill. kr (hovedsakelig vinterdrift og strøm) og Eiendom med en reduksjon på 35,2 mill. kr (hovedsakelig strøm). Kuttene er fordelt og lagt inn i rammen og det forventes å holde budsjettrammen for 2025

Kommunalsjef- område		Regnskap 2024 tom august	Regnskap 2024 tom august prisjustert 5,6 %	Regnskap tom august 2025	Endring fra 2024 til 2025
50 Byutvikling stab	Overtid	31 479	33 242	0	-31 479
	Innkjøp	2 177 165	2 244 657	573 175	-1 671 482
51 Ingeniørvesen	Overtid	10 262 194	10 836 877	6 474 165	-3 788 028
	Innkjøp	124 604 036	128 466 761	97 043 318	-31 423 443
52 Parkvesen	Overtid	674 570	712 346	480 791	-193 779
	Innkjøp	13 832 291	14 261 092	11 578 255	-2 682 837
53 Plan og bygg	Overtid	116 5569	123 097	139 799	23 230
	Innkjøp	5 404 359	5 571 894	7 006 754	1 434 860
54 Eiendom	Overtid	3 127 515	3 302 656	1 2009 942	-19 17 573
	Innkjøp	342 061 121	352 665 016	317 507 835	-35 157 181
55 Klima og areal	Overtid	117 678	124 268	31 396	-86 283
	Innkjøp	4 147 800	4 276 382	5 236 446	960 064
Totalt overtid		14 330 004	15 132 484	8 336 092	-5 993 913
Totalt innkjøp		492 226 773	507 485 803	438 945 783	-68 540 020

Byutvikling stab

Overtid

Staben hadde en person med avtalefestet overtidsgodtgjørelse (blir trukket 60 arbeidstimer) i 2024.

Innkjøp

Reduksjonen skyldes i hovedsak redusert antall ansatte på grunn av omorganisering.

Ingeniørvesenet

Overtid

Bruken er lavere enn i 2024 (skyldes vinterdrift) og er i all hovedsak knyttet til ingeniørvesenets produksjonsavdeling. Det største forbruket er knyttet til vinterdrift. I tillegg er det planlagte og akutte hendelser innen tjenestene vann, avløp og vei. Tatt i betraktning at en stor andel er knyttet til vinterdrift er forbruket så langt i 2025 omtrent i henhold til budsjett. Kutt i overtid er fordelt med 700 000 kr på vinterdrift, 100 000 kr på Vei administrasjon og 100 000 kr på Parkering.

Innkjøp

Bruken er betydelig lavere enn i 2024 å skyldes i hovedsak lavere kostnader til vinterdrift. Ingeniørvesenet har lagt kutt i budsjettet på velferd, kurs, konferanser, reiser med mer.

Parkvesenet

Overtid

Rammen for overtid i årsbudsjettet er redusert. Overtiden fordeler seg primært på Isbane Torvet, løypekjøring og graving gravplasser. Dersom overtidsbudsjettet skal holde må det kuttes i tjenester. Besparelsen tas alternativt ved kutt i stillinger.

Innkjøp

Det arbeides med å implementere reduksjon i innkjøp i organisasjonen. Foreløpig lagt inn generelle reduksjoner. Reduksjonen i regnskapstall fra 2024 til 2025 skyldes i hovedsak reduserte kostnader knyttet til vinter.

Plan og bygg

Overtid

Det er en liten økning i overtid fra 2024 som i hovedsak er knyttet til planarbeid og eindomsdanning. Det er dekning innenfor budsjett.

Innkjøp

En økning i innkjøp fra 2024. Noe er knyttet til knyttet til opplæring i nytt forsystem for eiendomsskatt og økte kostnader til lisenser. Det er også økte kostnader knyttet til kjøp av konsulenttjenester/utredninger knyttet til områdeplaner (Lagmannsholmen, Randesund med flere) Det er foreløpig dekning innenfor budsjett.

Eiendom

Overtid

Forbruket er lavere enn i 2024 (skyldes vinterdrift.) Rammene i årsbudsjettet for overtid er redusert. 100 000 kr er fordelt til Bolig, 200 000 kr til Byggservice drift og 100 000 kr til Byggservice renhold. Budsjettet overtid skyldes i hovedsak vaktordninger som ivaretar hendelser utenom ordinær arbeidstid relatert til bygg, boliger og energistyring. Så langt i år er påløpt overtid (sett under ett) i henhold til budsjett. Bolig har riktig nok merforbruk knyttet til de to store brannene på Kongens senter og Hovedgårdstunet (bla evakuering av beboere).

Innkjøp

Reduksjonen fra 2024 til 2025 skyldes i hovedsak overgang til månedlig fakturering og reduserte priser på energi. Det er også lavere kostnader knyttet til vinter.

Klima og areal

Overtid

I 2025 er det kun ført avtalefestet overtidsgodtgjørelse (med trekk på 60 timer).

Innkjøp

Økning skyldes i hovedsak flere ansatte pga. omorganisering. Innsparingen tas som redusert kjøp av eksterne tjenester innen marin forsypling.

5.7.4 Budsjettendringer

Ingeniørvesenet

Kompensasjon merforbruk Vinterdrift

Dersom det legges til grunn normal drift i forhold til salting og strøing forventes det en total kostnad for vinterdrift på 59 mill. kr. Dette er 2,2 mill. kr mer enn budsjett og kommunedirektøren foreslår at budsjettet økes tilsvarende.

Ingeniørvesenet – selvkost

Budsjettregulering Kapitalkostnader Vann og avløp

Rente pr 2 tertial er 4,43% mot budsjett på 4,00%. Det gir et økt bidrag til bykassa på til sammen 9.1 mill. kr. Det fordeles med 5,1 mill. kr fra avløp og 4 mill. kr fra vann.

Økte inntekter avløp

Prognosen for inntekter på avløp er 13,9 mill. kr høyere enn budsjett. Inntektsbudsjettet reguleres tilsvarende.

Tidligere års underskudd - slam

Ved inngangen til 2025 hadde slam et underskudd fra tidligere år på 3 mill. kr fra tidligere år. Årsprognosen er et positivt selvkostresultat på 1,1 mill. kr. Det fremførbare underskuddet reduseres til 1,9 mill. kr.

EiendomReduserte energikostnader

Kostnader til energi til kommunens formålsbygg er lavere enn budsjettet. Det skyldes lavere forbruk og priser på kommunens prissikringsavtale gjennom sommeren. Særlig ser en god effekt på bygg hvor det er installert solceller, hvor kjøpt energi er betydelig redusert. Energibudsjettet nedjusteres med 6 mill. kr som leveres til bykassa.

Økt tilskudd tiltak for EØS borgere

Tilskuddet fra NAV til Kristiansand kommune er 115 000 kr høyere enn budsjettet. Budsjettet økes og leveres til bykassa.

Renhold, justering av rammen

Samlet renholdsareal er redusert som følge av strukturendringene ved at Øvre Slettheia skole er flyttet til Slettheia skole, og barnehagen er flyttet inn i de tidligere skolelokalene. Det gir en besparelse på renholdskostnaden med 514 000 kr. Prisøkningen på eksternt renhold er ikke fullt ut kompensert og gir innværende år en økt kostnad på om lag 370 000 kr. Netto besparelse på 144 000 kr leveres tilbake til bykassa.

Klima og arealProsjekt 3552044 Revidering av tiltaksutredning og handlingsplan

Klima og miljø fikk i vedtatt økonomiplan tildelt 400 000 kr til revidering av tiltaksutredning og handlingsplan som del av vei-pakken ved avvikling av piggdekkavgiften. Denne jobben vil ikke bli påbegynt før i 2026 og det foreslås derfor å flytte budsjettposten fra 2025 til 2026.

Prosjekt 3552042 Veirenhold

Klima og miljø har en budsjettpost knyttet til veirenhold for å sikre tilstrekkelig god luftkvalitet. Dette som en følge av at kommunen avviklet piggdekkgebyret. Det forventes ikke at beløpet blir brukt i innværende budsjettår og 1,1 mill. kr kan tilbakeføres bykassa.

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Eiendom	Eksternt renhold, justering	-144
Eiendom	Økt tilskudd tiltak for EØS borgere	-115
Eiendom	Reduserte strømkostnader	-6 000
Ingeniørvesenet	Kapitalkostnader avløp	-5 137
Ingeniørvesenet	Kapitalkostnader vann	-4 000
Ingeniørvesenet	Kompensasjon vinterdrift	2 200
Klima og arealutvikling	Revidering tiltak og handling budsjett flyttes til 2026	-400
Klima og arealutvikling	Veirenhold tilbakeleveres til bykassa.	-1 105
Totalsum		-14 701

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av disposisjonsfond:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Parkvesenet	Avsetning urbant landbruk	-500
Parkvesenet	Avsetning/tilbakeføring urbant landbruk skolehager	-1 250
Parkvesenet	Avsetning Naturfondet	-250
Totalsum		-2 000

By- og stedsutvikling har i tillegg fondstransaksjoner (plan for dyrevelferd, renteinntekter fra byggesak og Solcelle fond som skal overføres til bykassa) som ikke budsjettreguleres, men bare føres i balansen. Se nærmere tekst om dette under kap. om disposisjonsfond.

5.7.5 Interne budsjettendringer**Byutviklingsdirektøren**Diverse interne budsjettreguleringer

I forbindelse med innsparinger er det nødvendig å foreta interne budsjettreguleringer i stab byutviklingsdirektør. Beløpet utgjør til sammen 2 215 000 kr.

Plan og bygg6053006- Kart AI 2.0

Norges Forskningsråd har gitt 625 000 kr i tilskudd til prosjektet.

3507002- Drift brannsikring Posebyen

Tilskudd på 200 000 kr fra Agder Fylkeskommune til brannsikringsplanen for Kvadraturen

EiendomParkeringsinntekter Odderøya

Geitmyra disponerer arealer som tidligere var parkeringsplasser med avgiftsparkering. Ingeniørvesenet kompenseres for bortfall av parkeringsinntekter på 285 000 kr. Inntektskravet økes tilsvarende hos Eiendom.

Overføring til investering**Ingeniørvesenet**Vedlikehold Driftsbygg Produksjon – overføre til investering

I 1. tertial ble det hentet inn 4,2 mill. kr fra disposisjonsfond til drift. Vedlikeholdet som gjennomføres er investering og midlene overføres til 3 prosjekter i investering (Gulv lager Dalane, Ny sonestasjon øst og Tak varmegarasje Dalane).

EiendomValhalla helsesenter

Det overføres 1 mill. Kr fra drift til investering. Det må kartlegges utbedring av fasaden på Valhalla helsesenter, det opprettes derfor et investeringsprosjekt for å starte denne jobben

Opphevelse av boligstiftelsene

Budsjettendringer som følge av opphevelse av boligstiftelsene.

Overføringsinntekt

De to kommunale boligstiftelsene er opphevet med virkning fra 1. mars i år. Netto eiendeler på

tidspunkt for opphevelse overføres til kommunen som en overføringsinntekt i kommunens driftsregnskap. Det utgjør 52,6 mill. kr.

Økt vedlikehold

Det foreslås å styrke årets vedlikeholdsbudsjett til kommunale boliger med 6 mill. kr. Det er behov for å styrke budsjettet for å gjennomføre vedlikehold i habiliteringsboligene, det henger sammen med prosjekt som pågår i Helse og mestring for å effektivisere habiliteringstjenesten.

Avsetning vedlikeholdsfond kommunale boliger

Resterende midler fra stiftelsen (46,6 mill. kr) settes av på et vedlikeholdsfond for framtidig vedlikehold av den kommunale boligmassen i tråd med bystyrets vedtak.

Klima og areal

Prosjekt 6050101 Planlegging Vågsbygdveien

Kommunen tar inn bidrag til Vågsbygdveien fra utbyggere basert på inngåtte utbyggingsavtaler ved igangsetting av bygg, som videresendes til Agder fylkeskommune etter hvert som investeringsutgiftene påløper, da Vågsbygdveien er en fylkesvei. I 2024 ble det regnskapsført 19,3 mill. kr i bidrag til fylkeskommunen finansiert av bundet driftsfond 16 mill. kr og det sentrale disposisjonsfond 3,36 mill. kr. Bruken av det sentrale disposisjonsfondet var en midlertidig løsning og foreslås tilbakeført i 2. tertialrapport i form av en avsetning og erstattet av bidrag fra utbyggerne på 3,85 mill. kr. Udisponert beløp på om lag 490 000 kr avsettes til bundet driftsfond i påvente av ytterligere overføring til Agder fylkeskommune.

Interne budsjettendringer inkludert overføring til investering:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
By- og stedsutvikling stab	Innsparinger - inndekning	2 215
By- og stedsutvikling stab	Omfordelt til innsparinger	-2 215
Plan og bygg	Tilskudd fra Norges forskningsråd	-625
Plan og bygg	Tilskudd fra Norges forskningsråd i AI	625
Plan og bygg	Tilskudd fra Agder fylkeskommune	-200
Plan og bygg	Brannsikring Posebyen	200
Ingeniørvesenet	Reduserte inntekter parkering Geitmyra kompenseres fra Eiendom	285
Eiendom	Reduserte inntekter parkering Geitmyra kompenseres	-285
Ingeniørvesenet	Overføre fra drift til investering	-4 200
Ingeniørvesenet	Vedlikehold 2 prosjekter investering	4 200
Eiendom	Opphevelse av boligstiftelsene overføringsinntekt	-52 600
Eiendom	Økt vedlikehold kommunale boliger	6 000
Eiendom	Avsetning til vedlikeholdsfond	46 600
Klima og areal	Planlegging av Vågsbygdveien	-490
Klima og areal	Planlegging av Vågsbygdveien – avsetning bundet driftsfond	490
Totalsum		0

5.7.6 Bundne fond

Parkvesenet

6052407 BF Kalkingsprosjektet

Det er brukt 133 152 kr til kalking av sidebekker Otra. Utgiftene dekkes ved bruk av bundne fond.

Klima og ArealProsjekt 6050101 Planlegging Vågsbygdeveien

Udisponert beløp av tidligere innbetalte bidrag på om lag 490 000 kr avsettes til bundet driftsfond i påvente av ytterligere overføring til Agder fylkeskommune.

Areal-og transportsamarbeidet i Kristiansandsregionen (ATP)

Prosjektet avsluttes og gjenstående midler skal dekke utlegg i 2025, mens resten skal omfordeles til deltagende kommuner. Kristiansand kommunes andel er 2,9 mill. kr som foreslås levert tilbake til bykassen ved en avsetning til det sentrale disposisjonsfondet. Tilsvarende midler vil bli foreslått lagt inn i økonomiplanen til sykkelskur ved kommunale bygg.

Ingeniørvesenet - selvkostSelvkostfond avløp

Ved inngangen til 2025 hadde avløp underskudd fra tidligere år på -20,5 mill. kr. I 2024 ble det foretatt et oppgjør fra konkursboet i Goodtech og kommunen ble tilført 28,7 mill. kr. Dette ble satt av på eget selvkostfond i årsoppgjøret. Det foreslås at tidligere års underskudd dekkes av midler fra konkursoppgjøret.

Oppgjør fra konkursboet i Goodtech Vennesla kommunes andel (10%)

I 2024 ble det foretatt et oppgjør fra konkursboet i Goodtech og kommunen ble tilført 28,7 mill. kr. Vennesla var med å dekke 10% av investeringsutgiftene for Odderøya renseanlegg og skal derfor ha 10% av oppgjøret. Det overføres 2,8 mill. kr til driften for videre utbetaling til Vennesla kommune.

Selvkostfond vann

Ved inngangen til 2025 hadde vann et positivt selvkostfond på 7,9 mill. kr. Årsprognosen er et negativt selvkostresultat på 4 mill. kr. Selvkostfondet justeres ned til 3,9 mill. kr.

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av og avsetning til bundne fond:

Beløp i 1000 kr

Kommunalsjefområdet	Tiltak	Beløp
Parkvesenet	Kalking sidebekk Otra	133
Klima og arealutvikling	Utbetaling restmidler ATP	1 319
Klima og arealutvikling	Areal-og transportsamarbeidet i Kristiansandsregionen (ATP) til bykassa	2 910
Klima og arealutvikling	Planlegging Vårsbygdeveien - avsetning	-490
Totalsum		3 872

5.7.7 Disposisjonsfond - prognose pr. 31.12.25

By- og stedsutvikling sitt disposisjonsfond pr. 01.01.25 var på 55,887 mill. kr. Med forventet mindreforbruk på 8,3 mill. kr blir prognosen for disposisjonsfondet pr. 31.12.25 på 45,1 mill. kr.

Tall i 1000 kr

Disposisjonsfond	Beløp
Disposisjonsfond 31.12.2024	55 887
<u>Årsoppgjørdisposisjoner 2024</u>	
Ingeniørvesenet gatelys - merutgifter strøm 2024	2 500
Ingeniørvesenet- mindreutgifter vinterdrift vei	-2 227
Ingeniørvesenet- merutgifter strøm parkering	1 900
Parkvesenet - Ubrukte midler urbant landbruk/skolehager	-1 000
Eiendom- reduserte strømudgifter bygg	-8 349
Klima og areal- mindre utgifter veirenhold	-500
<u>1. tertialrapport</u>	
Byutviklingsdirektøren/Parkvesenet mulighetstudie Øvre Slettheia overført investering	-1 250

Kommunens tjenestoområder

Byutviklingsdirektøren- Kran Silokaia overført investering	-153
Byutviklingsdirektøren- omorganisering av statsområdet overført Klima og areal	-1 000
Ingeniørvesenet- Vedlikehold av sonestasjoner og sentralanlegg	-4 200
Parkvesenet- varmepumpe gartneriet	-1 498
Parkvesenet erstatning etter innbrudd	-113
Parkvesenet- bydelsfond drift	-35
Parkvesenet- fleksible tiltak og nærmiljømidler	-39
Parkvesenet urbant landbruk og skolehager	-750
Eiendom- kommunalt disponerte boliger	-1 383
Eiendom- Ekserserhuset	-1 084
Klima og areal- omorganisering av stabsområdet	1 000
Klima og areal- tidlig fase utredninger	-300
Klima og areal- Miljøfyrtårn	-1 090
Klima og areal- Mykolaiv	-265
2. tertialrapport:	
Parkvesenet: Plan for dyrevelferdsplan (ikke budsjettregulert, kun ført i balansen)	-154
Parkvesenet: Avsetning urbant landbruk	500
Parkvesenet: Avsetning/tilbakeføring urbant landbruk/skolehager	1 250
Avsetning Naturfondet	250
Plan og bygg: Rentekompensasjon byggesak (Ikke budsjettregulert, kun ført i balansen)	426
Klima og arealutvikling: Solcellefond til bykassa (ikke budsjettregulert, kun ført i balansen)	-1 500
Anslått årsresultat By og stedsutvikling	8 300
Disposisjonsfond 31.12.2025	45 122

Årsoppgjørdisposisjoner 2024 og 1. tertialrapport 2025

Årsoppgjørdisposisjoner 2024 og 1. tertialrapport 2025 omtales ikke da disse sakene ble omtalt og vedtatt i 1.tertialrapport.

2. tertialrapport

Parkvesenet overfører 154 000 kr til det sentrale disposisjonsfondet vedrørende ubrukte midler til Dyrevelferdsplan. Plan og bygg kompenseres fra det sentrale disposisjonsfondet for renteinntekter tilknyttet selvkostfond fra 2024, som ikke ble overført fra område 9 finans. Klima og areal overfører 1,5 mill. kr (ubrukte midler solcellefond) til det sentrale disposisjonsfondet. Det ovenstående gjøres ved justering direkte mot det sentrale disposisjonsfondet, uten budsjettreguleringer i driften.

Det foreslås ikke å bruke av områdets disposisjonsfond til drift eller investering i forbindelse med 2 tertialrapport 2025, men Parkvesenet avsetter 1 250 000 kr til disposisjonsfond tilknyttet urbant landbruk/skolehager og Naturfondet. I tillegg reduseres budsjettert bruk av disposisjonsfond tilknyttet urbant landbruk med 750 000 kr.

Årsprognose disposisjonsfond pr. kommunalsjefområde:

Tall i 1000 kr	
Disposisjonsfond	Beløp
Byutviklingsdirektøren	4 128
Ingeniørvesenet	11 420
Parkvesenet	6 005
Plan og bygg	3 981
Eiendom	4 477
Klima og areal	15 111
Disposisjonsfond 31.12.2025	45 122

Planlagt bruk av områdets disposisjonsfond

I årsprognosen er det innarbeidet at anslått årsresultat for hele By og stedsutvikling, tilsvarende 8,3 mill. kr i mindre forbruk, avsettes områdets disposisjonsfond. Det er et usikkert anslag. By- og stedsutvikling håndterer til enhver tid større prosjekter og ordninger som strekke seg utover det enkelte budsjettår og derfor oppstår mindreforbruk som avsettes til disposisjonsfond, for å finansiere utgiftene når disse påløper i 2025 eller senere. Det gjelder bl.a. ulike tilskuddsordninger som Klima og omstillingsfondet, Solcellefondet, tilskudd til Fylkeskommunen, urbant landbruk, vedlikehold av biler og maskiner, samt eiendommer. Områdets krav til innsparinger i vedtatt økonomiplan 2025-2028 håndteres ved lavere bemanning i forbindelse med naturlig avgang. Disposisjonsfondene fungerer her som en buffer i forhold til når innsparinger i budsjettammen og naturlig avgang, ikke samsvarer i tid.

Større tilskuddsordninger som ennå ikke er utbetalt er tilskudd til fylkeskommunen (7 mill. kr- Kilura)) og øvrige tilskuddsordninger på om lag 7 mill. kr. Til sammen utgjør dette 14 mill. kr.

I all hovedsak skal disposisjonsfondene benyttes til pågående prosjekter og ordninger, samt en buffer for innsparinger. Disposisjonsfondet er moderat sammenlignet med brutto utgiftsbudsjettet til By og stedsutvikling på om lag 1,6 milliarder, dvs. utgjør ca 3 %.

Overføringer til det sentrale disposisjonsfondet

Det legges opp til at By og stedsutvikling overfører 29,1 mill. kr til det sentrale disposisjonsfondet, herunder utgjør selvkostområdet vann og avløp til dekning av tidligere års underskudd, 21,6 mill. kr.

Avsetning til øvrige disposisjonsfond

Byvekstavtalen

Hittil i år er det ikke brukt noe av bevilgningen på 10 mill. kr til byvekstavtalen og det foreslås derfor å avsette hele beløpet til et eget disposisjonsfond, adskilt fra resten av områdets disposisjonsfond. Fondet vil da være tilgjengelig for fremtidige behov tilknyttet byvekstavtalen og politiske føringer.

Avsetning til vedlikeholdsfond, a-bygg

Prognosen for vedlikehold av a-bygg tilsier at 3 mill. kr av årets budsjett avsettes til vedlikeholdsfondet for fremtidig bruk. Budsjettet reguleres tilsvarende.

Søgne skole og idrettssenter avsetning vedlikeholdsfond

Søgne skole og idrettssenter er et A-bygg som skal vedlikeholdes i byggets levetid. Kristiansand kommune har en felles forpliktelse med Agder fylkeskommune, og hver av partene skal avsette sin andel av vedlikeholdsforpliktelsen på egen konto. Kristiansand kommune setter av 3,6 mill. Kr.

Avsetning vedlikeholdsfond kommunale boliger

Resterende midler fra stiftelsen (46,6 mill. kr) settes av på et vedlikeholdsfond for framtidig vedlikehold av den kommunale boligmassen i tråd med bystyrets vedtak.

Overføringer mellom balansekonti for områdefond til By- og sted og sentralt disposisjonsfond

Prosjekt 3552021 Solcellefondet

Solcellefondet var en støtteordning for borettslag og sameier som nå er avsluttet. Det er ubenyttede midler tilsvarende 2,16 mill. kr på disposisjonsfond. Enkelte forpliktelser er uavklarte, men det foreslås likevel å levere tilbake 1,5 mill. kr til bykassen og det resterende forblir på fondet inntil alle utestående saker er ferdig behandlet. Overføringen skjer mellom balansekonti og ikke via drift.

Renter selvkostfond byggesak

Plan og bygg blir tilført 426 000 kr fra bykassa. Dette er renter for 2024 knyttet til bundet selvkostfond på byggesak. Overføringen skjer mellom balansekonti og ikke via drift.

Utarbeidelse av dyrevelferdsplan

I økonomiplan for 2022-2025 ble det vedtatt at Kristiansand kommune skulle utarbeide en dyrevelferdsplan. Det ble bevilget 154 000 kr til planarbeidet.

Dyrevelferd ivaretas godt innenfor gjeldende lovverk. Mattilsynet har det overordnede ansvaret, og kommunens lovpålagte oppgaver i forhold til tilgang på dyrehelsepersonell, vetrinærvakt og fallvilt vurderes som oppfylt. På bakgrunn av dette vurderes det at utarbeidelse av en egen dyrevelferdsplan ikke vil gi vesentlig styrket fokus eller økt kunnskap om dyrevelferd i kommunen. Administrasjonen anbefaler derfor at det ikke utarbeides en dyrevelferdsplan for Kristiansand kommune. Prosjektet har ubrukte midler på 154 000 kr. Parkvesenet ønsker å avslutte prosjektet og tilbakeføre midlene til Bykassa.

6 Budsjettendringer drift

Kommunedirektøren foreslår følgende budsjettendringer:

Beløp i 1000 kr

Område	Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Kommunedirektør	Kommunedirektør	Flere i arbeid ubrukte midler i 2025 overføres til 2026	-1 400
Kommunedirektør	Kommunedirektør	Prosjektskjønn 2025 Ung start	500
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	Bunde fond ubrukte midler til lærlinger spesialpedagogiske tiltak leveres til bykassa	-2 075
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	Forsinket oppstart trainee-program integrering fra ØP 2025-2028	-800
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	Kompensasjon 10% stilling HVO fra Oppvekst og HM	82
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	Økte kostnader forsikring	500
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	Omstillingsmidler til Organisasjon og teknologi ifbm nærværarbeid	1 500
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	Prosjektskjønn 2025 Samarbeid for klimatilpasning – Evakuering	500
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	ERP-system kostnader, lisenser	2 720
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	ERP-system kostnader, opsjoner	300
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	ERP-system kostnader, testleder	600
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	Tilbakelevering KBR-tilskudd	-2 500
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	Tilbakelevering OU-kontingent, KS	-500
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	Prosjektskjønn 2025 KSF i Agder	500
Oppvekst	Barnehage	Kløvergården barnehage, forlik	250
Oppvekst	Barnehage	RNB 2025 redusert foreldrebetaling i barnehage, kommunale barnehager	8 783
Oppvekst	Barnehage	RNB 2025 redusert foreldrebetaling i barnehage, private barnehager	13 200
Oppvekst	Oppvekststab	Overføring til organisasjon 5% stilling hovedverneombud	-41
Oppvekst	Skole	Midlertidige løsninger Slettheia skole justering til riktig nivå	100
Oppvekst	Barne- og familietjenester	Prosjektskjønn 2025 Vold og overgrep barn og unge	900
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	5% Hovedverneombud til Organisasjon og teknologi	-41
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	Flyttekostnader Gyldengården/Tordenskjolds gt.	1 000
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	Fritt brukervalg oppstart i 2025	400
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	Handlingsplan e-helse prosjektleder EPJ	1 630
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	Omstillingsmidler til Organisasjon og teknologi ifbm nærværarbeid	-1 500
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	Prosjektskjønn 2025 Digitalisering av innbyggerrettede tjenester i helse	400
Helse og mestring	Helsefremming og inkludering	Særskilt tilskudd enslige mindreårige	-20 000
Helse og mestring	Helsefremming og inkludering	Samarbeid språkpraksis til Nav integrering ØP 2025-2028	-500
Helse og mestring	Helsefremming og inkludering	Tilbakeføring fra 1.tertial 2025 utbetaling introdeltakere	-10 000
Helse og mestring	Livsmestring	Tilbakeføring fra bosettingssak 2025 lavterskel unge voksne	-400
Helse og mestring	NAV	Arbeidsledermodell maleryrket oppstart 2025	300
Helse og mestring	NAV	Kompensasjon merforbruk Nav KVP	10 000
Helse og mestring	NAV	Kompensasjon merforbruk Nav sosialhjelp	3 500
Helse og mestring	NAV	Samarbeid språkpraksis til Nav integrering ØP 2025-2028	500
Kultur og innbyggerdialog	Kultur og innbyggerdialog stab	Kirkelig fellesråd - Nytt lønns- personal- og økonomisystem	1 600
Kultur og innbyggerdialog	Kultur og innbyggerdialog stab	Kirkelig fellesråd - Ommuring kremasjonsovn	1 400
Kultur og innbyggerdialog	Kultur og innbyggerdialog stab	Kirkelig fellesråd - red.tilbakebetaling av strømstøtte 2024	235
By- og stedsutvikling	Eiendom	Eksternt renhold	370
By- og stedsutvikling	Eiendom	Økt tilskudd tiltak for EØS borgere	-115
By- og stedsutvikling	Eiendom	Redusert renhold Øvre Slettheia	-514
By- og stedsutvikling	Eiendom	Reduserte strømkostnader	-6 000
By- og stedsutvikling	Ingeniørvesenet	Kompensasjon vinterdrift 2 tertial Ingeniørvesenet	2 200
By- og stedsutvikling	Ingeniørvesenet	Øke fond Avløp	8 764
By- og stedsutvikling	Ingeniørvesenet	Økte inntekter avløp	-13 900
By- og stedsutvikling	Ingeniørvesenet	Redusere selvkost fond vann- økte renter	-4 000
By- og stedsutvikling	Klima og arealutvikling	Revidering tiltak & handling til 2026	-400
By- og stedsutvikling	Klima og arealutvikling	Veirenhold tilbakeleveres bykassen	-1 105
Utenomsektorielt	Andre forhold		44 622

Budsjettendringer drift

Område	Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Utenomsektorielt	Andre statstilskudd		31 299
Utenomsektorielt	Renter, avdrag, utbytte og utlån		-10 000
Utenomsektorielt	Skatter og rammetilskudd		-64 938
Totalsum			-2 075

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av disposisjonsfond:

Beløp i 1000 kr

Område	Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	Delfinansiering av prosjektleder innføring EPJ i 2025	575
Kultur og innbyggerdialog	Kulturarenaer	Bruk disp.fond-Inv.prosj.nøkkelsystem SGP	100
By- og stedsutvikling	By- og stedsutvikling stab	Mindre forbruk	-10 000
By- og stedsutvikling	Eiendom	Avsetning til vedlikeholdsfond	-6 600
By- og stedsutvikling	Eiendom	Avsetning vedlikeholdsfond kommunale boliger	-46 571
By- og stedsutvikling	Ingeniørvesenet	Redusere fremførbart underskudd slam	-1 112
By- og stedsutvikling	Parkvesenet	Merinntekter	-194
By- og stedsutvikling	Parkvesenet	Mindre forbruk	-1 806
Totalsum			-65 608

Kommunedirektøren foreslår følgende bruk av bundne fond:

Beløp i 1000 kr

Område	Kommunalsjefområde	Tiltak	Beløp
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	2. tert 2025 - Bruk av bundne fond, Digi Agder	3 123
Organisasjon og teknologi	Organisasjon og teknologi	2. tert. 2025 - Overføres til bykassen	2 075
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	2. tert. 2025 - Bruk av bundne fond, JA-Prevent - trainee	320
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	2. tert 2025 - Bruk av bundne fond, KSF sør	1 080
Økonomi og virksomhetsstyring	Økonomi og virksomhetsstyring	2. tert 2025 - Bruk av bundne fond, simulerings- og ferdighetssenter	500
Helse og mestring	Helse- og mestringsstab	2. tert 2025 - Innføring bundne fond	608
Helse og mestring	Hjemmetjenester og rehabilitering	2. tert 2025 - Gavemidler Finlandstunet	30
Helse og mestring	Hjemmetjenester og rehabilitering	2. tert 2025 - Innføring bundne fond	2
Helse og mestring	Hjemmetjenester og rehabilitering	2. tert 2025 Gavemidler fagutvikling	200
Helse og mestring	Livsmestring	2. tert 2025 - Innføring bundne fond	45
Helse og mestring	NAV	2. tert 2025 - Innføring bundne fond	19
Helse og mestring	Omsorgssenter	2. tert 2025 - Avsetning bundne fond	-31
Helse og mestring	Omsorgssenter	2. tert 2025 - Innføring bundne fond	58
Helse og mestring	Omsorgssenter	2. tert 2025 Avsetning bundne fond	19
By- og stedsutvikling	Klima og arealutvikling	2. tert 2025 - Avsetning til sentralt disp.fond ATP restmidler	2 910
By- og stedsutvikling	Klima og arealutvikling	2. tert 2025 - Bidrag fra utbyggerne Vågsbygdveien	-490
By- og stedsutvikling	Klima og arealutvikling	2. tert 2025 - Henter inn ATP-fond for å nulle ut avslutning av ATP	63
By- og stedsutvikling	Klima og arealutvikling	2. tert 2025 - Utbetaling av restmidler ATP	1 256
By- og stedsutvikling	Parkvesenet	2. tert 2025 - Kalking sidebekk Otra	133
Totalsum			11 920

7 En attraktiv arbeidsgiver og inkluderende arbeidsplass

For at Kristiansand kommune skal lykkes med satsingsområdene i kommuneplanen må sentrale rammebetingelser være på plass. Organisasjonen Kristiansand kommune skal kjennetegnes av "å være": *På lag - På stell - På hugget*. I tertialrapportene rapporterer kommunedirektøren i tillegg til økonomi på «En attraktiv arbeidsgiver og inkluderende arbeidsplass» (inkl. status på sykefravær), verbalvedtak og status arbeid med klimabudsjett, og klimatiltak. Periodemål, andre satsinger og tiltak fra økonomiplanen rapporteres på i årsrapporten.

Innledning

For at kommunen som arbeidsgiver skal kunne løse de utfordringene organisasjonen står overfor vil satsingsområder i planperioden være å utvikle felles verdier, god ledelse og organisasjonskultur, sikre helsefremmende arbeidsplasser og å ha riktig kompetanse.

Kommunedirektøren vil i 2. tertialrapport gi en statusrapport på ansettelses- og vikarstopp, sykefravær og nærværarbeid. For øvrige satsningsområder rapporteres det kun ved større avvik.

Ansettelses- og vikarstopp

På grunn av den økonomiske situasjonen og behovet for bedre kostnadskontroll, innførte kommunedirektøren ansettelses- og vikarstopp fra 21. oktober 2024. Virksomhetskritiske funksjoner er unntatt (eks. Helsepersonell og undervisningspersonell).

Kriterier for unntak

Kommunedirektørens beslutning forutsetter at direktørene foretar en helhetlig vurdering av følgende før en stilling kan lyses ut:

1. Budsjettdekning: Er det økonomisk balanse i den aktuelle enheten?
2. Effektiviseringspotensial: Kan oppgaver fjernes, løses mer effektivt eller fordeles på tvers slik at stillingen kan reduseres eller bortfalle?
3. Virksomhetskritisk funksjon: Er stillingen kritisk for tjenesteproduksjonen, omfattet av bemanningsnormer eller vanskelig å rekruttere til?

Eksempler på stillinger som kan vurderes som virksomhetskritiske:

- Undervisningspersonell i skole
- Barnehagepersonell innenfor bemanningsnorm
- Leger, sykepleiere, vernepleiere og helsefagarbeidere
- IT-drift og sikkerhet

Det er presisert at **lovpålagte tjenester skal skjermes**, men at tjenestenivå og oppgavefordeling må vurderes.

Kommunedirektøren vil med dette legge fram en oversikt over utlyste stillinger, faste årsverk og midlertidige årsverk:

Utlyste stillinger

Totalt ble det utlyst 334 stillinger (herav 304 i helse og mestring og oppvekst) i pr. 2. tertial 2025, tilsvarende i 2024 var 371 stillinger (herav 336 i helse og mestring og oppvekst).

Stillinger utlyst pr. tertial pr. område:

Område	1. tertial 2024	2. tertial 2024	1. tertial 2025	2. tertial 2025
Organisasjon og teknolog	2	0	3	5
Økonomi og virksomhetsstyring	1	0	4	0
Samhandling og innovasjon (nå lagt ned)	2	0	1	0
Oppvekst	212	91	177	75
Helse og mestring*	237	245	345	229
Kultur og innbyggerdialog	7	22	3	17
By- og stedsutvikling	16	13	17	8

*Ekskluderer sommer- og tilkallingsvikarer, avlastere, BPA, fastlege- og avtalehjemler.

Disse tallene illustrerer omfanget av vurderinger gjort av direktørene med tanke på kostnadskontroll, det vil si etterlevelse av krav om stillingssalderinger og hvorvidt oppgaver kan fjernes, løses mer effektivt eller fordeles annerledes slik at stillingen kan reduseres eller bortfalle.

Faste årsverk

Antall faste årsverk pr. 31. august 2025 var på 6 664, tilsvarende pr. 31. august 2024 var 6 650. Det er en økning på totalt 18 årsverk innenfor Helse og mestring og Oppvekst, mens det i resten av kommunen er en nedgang. Den største veksten er i Helse og mestring, og er i tråd med planlagt aktivitetsvekst på grunn av demografiutviklingen.

Antall faste årsverk pr. område:

Område	3.1.08.2024	31.08.2025
Stabsområdene	210	210
Oppvekst	2 798	2 802
Helse og mestring	2 750	2 765
Kultur og innbyggerdialog	211	209
By- og stedsutvikling	681	679
Sum	6 650	6 664

Økningen skjer hovedsakelig innen *Helse og mestring* og *Oppvekst*. Øvrige områder viser ingen endring eller reduksjon. Årsverkene kan svinge gjennom året som følge av vakanser, ferieavvikling og overlapp ved ansettelser.

Midlertidige årsverk

Antall midlertidige årsverk varierer gjennom året, særlig grunnet ferievikarer. Antall stillinger i stabsområdene øker fordi det tas inn flere lærlinger som en del av satsingen på flere i arbeid.

Antall midlertidige årsverk pr. område:

Område	3.1.08.2024	31.08.2025
Stabsområdene inkludert lærlinger (69 i 2025)	104	111
Oppvekst	395	340
Helse og mestring	368	434
Kultur og innbyggerdialog	14	14
By- og stedsutvikling	19	17
Sum	900	915

Antall midlertidige årsverk varierer gjennom året, særlig grunnet ferievikarer, og gir derfor et grovmasket bilde. Antal stillinger i stabsområder øker fordi det tas inn flere lærlinger som del av satsingen på flere i arbeid.

Sikre helsefremmende arbeidsplasser

Nærvær

Ett av målene i satsingsområdet Helsefremmende arbeidsplasser omhandler kommunens nærværarbeid: *Nærværet øker hvert år, og alle ledere har et høyt fokus på å redusere arbeidsrelatert sykefravær.*

Kristiansand kommune og NAV Arbeidslivssenter samarbeider tett med utvalgte barnehager for å redusere sykefraværet over tid. NAV Arbeidslivssenter bistår også flere skoler og jobber tett med ansattegruppene for å redusere sykefraværet. Det er stort behov for ytterligere ressurser på området, og IA-innsatsteam blir etter interne omrokering noe styrket fra september måned.

Sykefravær

Hittil i år er sykefraværet på 9,8 %, en nedgang fra året før, da det var 10,1 %. 8,1 % av fraværet hittil i år er knyttet til langtidsfravær, mens 1,8 % skyldes korttidsfravær. Kristiansand kommune har som mål å ligge under 8,3 % i totalt sykefravær igjennom året.

IA-ressursene i kommunen jobber målrettet med å redusere fravær i alle kommunens områder. Det er et godt samarbeid mellom ledere og rådgivere om systematisk arbeid med fravær. Det er også viktig å nevne at det jobbes mye med ansatte som har vært sykemeldt i over ett år og nå mottar arbeidsavklaringspenger fra NAV.

Sykefravær per måned hittil i år:

	jan.	feb.	Mars	apr.	mai	juni	juli
Korttid - 2025	2,3 %	2,5 %	2,3 %	1,5 %	1,7 %	1,5 %	0,9 %
Korttid – endring fra året før	0,2 %	0,2 %	0,6 %	0,0 %	0,3 %	-0,1 %	0,0 %
Langtid 2025	8,5 %	8,7 %	8,7 %	8,3 %	8,4 %	7,9 %	6,2 %
Langtid – endring fra året før	-0,2 %	-0,4 %	-0,1 %	-0,5 %	-0,2 %	-0,6 %	-0,8 %

Sykefravær hittil i år fordelt på kjønn:

Kristiansand kommune	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Korttidsfravær samme periode 2023	Langtidsfravær samme periode 2023	Totalt fravær hittil i år
Menn	2,07 %	4,81 %	1,45 %	4,81 %	6,88 %
Kvinner	2,32 %	10,1 %	1,79%	10,21 %	12,45 %

Sykefravær hittil i år fordelt pr. underliggende område:

Område	Endring fra samme periode i fjor	Korttid hittil i 2025	Langtid hittil i 2025	Måltall 2025	Totalt hittil i 2025
By- og stedsutvikling	0,3 %	1,6 %	4,9 %	5,9 %	6,5 %
Helse og mestring	-0,2 %	1,9 %	9,8 %	10,1 %	11,7 %
Kultur og innbyggerdialog	-1,1 %	1,5 %	4,8 %	5,9 %	6,3 %
Oppvekst	-0,6 %	1,7 %	7,7 %	7,7 %	9,4 %
Organisasjon og teknologi	1,0 %	1,4 %	4,0 %	4,5 %	5,4 %
Økonomi og virksomhetsstyring	-0,9 %	1,2 %	3,9 %	4,5 %	5,1 %

Siste måned i rapporteringsperioden er utelatt fordi sykefraværstallene ikke er komplette på rapporteringstidspunktet.

Direktørenes forklaring på sykefravær:

Helse og mestring rapporterer at sykefraværet påvirkes av flere forhold på arbeidsplassen. Omstillingsarbeid medfører økt belastning og usikkerhet, særlig i avdelinger med høyt fravær. Enkelte ansatte utsettes jevnlig for vold og trusler. En stor andel av fraværet skyldes muskel- og skjelettplager samt psykiske plager. I tillegg er mye fravær relatert til private forhold som graviditet, livskriser og kroniske sykdommer.

Området jobber med å frigjøre lederkapasitet til nærværsledelse. Oppfølging av sykemeldte skjer i samarbeid med HR, IA-team, egen IA-rådgiver, bedriftshelsetjenesten, NAV og fastleger.

Kommunalsjefsområdene i **Oppvekst** rapporterer at lite av fraværet er arbeidsrelatert. Mye av fraværet skyldes livsfase, som graviditet, livskriser og kroniske helseutfordringer. Det arbeides systematisk for å forebygge sykefravær, gi lederstøtte og sikre lederne i HMS-arbeidet.

I **By- og stedsutvikling** er totalt fravær noe høyere enn i samme periode i fjor, med en økning i langtidsfraværet. Korttidsfraværet ser ut til å være sesongbetont. Langtidsfraværet er mer sammensatt, noe skyldes akutt, ikke-arbeidsrelatert sykdom, mens annet henger sammen med belastning og slitasje. Lederne jobber aktivt med tilrettelegging, og alle driftsenheter følger opp systematisk gjennom IA-dager.

Økonomi og virksomhetsstyring rapporterer at fraværet i hovedsak ikke er arbeidsrelatert. Det er likevel noen tilfeller av fravær som følge av høy arbeidsbelastning. Det er iverksatt tiltak for å avlaste situasjonen.

Kultur- og Innbyggerdialog, Næringsavdelingen og Organisasjon og teknologi har ikke rapportert om arbeidsrelatert fravær.

8 Finansforvaltning

8.1 Utbytte, renter, avdrag og gjeld

Det foreslås ingen budsjettendringer for utbytte fra kommunalt eide selskaper.

Bykassens lånegjeld utgjør 12 040,2 mill. kr per 31.08.2025. Dette er en økning på 13,1 mill. kr sammenlignet med 31.12.2024. Det er så langt i år ikke tatt opp nye lån til investeringer, men det er tatt opp startlån på 240 mill. kr i Husbanken. I forbindelse med avviklingen av stiftelsene Kristiansand Boligstiftelse og Stiftelsen for utleieboliger, har kommunen overtatt 65 mill. kr i gjeld. Betaling av avdrag i henhold til avdragsplanene har redusert lånegjelden med 291,9 mill. kr.

Budsjetterte avdrag, som skal betales på investeringslån, må ikke være lavere enn lovpålagt minimumsavdrag. Avdragene ble økt med 6 mill. kr i 1. tertialrapport, og det foreslås ingen ytterligere endringer i 2. tertial. Det kan imidlertid komme endringer i årsoppgjøret knyttet til endrede avskrivninger på VAR anlegg. Både selvkostforskriften og budsjett- og regnskapsforskriften ble vedtatt endret 19. september 2025. Dette kan medføre at anleggsmidlene i regnskapet må skrives opp allerede i 2025. Dette vil en komme tilbake til i årsoppgjøret for 2025.

Den flytende renten på lån i Kommunalbanken har blitt redusert fra 5,35 % til 5,1 % i løpet av tertialet. Styringsrenten fra Norges Bank ble senket fra 4,5 % til 4,25 % i juni, og videre til 4,0 % i september. Signalene fra Norges Bank er at det kan komme ytterligere ett kutt i løpet av de neste 12 månedene. Gjennomsnittlig rente for gjeldsporteføljen for investeringslån, inkludert rentebinding, ventes å bli 4,02 % i 2025 sett under ett. Dette er uendret fra 1. tertial 2025.

I forhold til vedtatt budsjett reduseres låneopptaket med 91,4 mill. kr, som i hovedsak skyldes forskyvninger. Kommunedirektøren foreslår å redusere renteutgiftene med 10 mill. kr i 2. tertial 2025, noe som også påvirkes av at låneopptaket skjer senere på året enn budsjettert.

Renteinntektene på likviditeten foreslås ikke endret. Kapitalinntektene knyttet til VAR investeringer er ventet å øke grunnet økt selvkostrente, som gjør at rentebelastningen samlet for kommunen blir mindre.

Bykassens største långiver for finansiering av investeringer er Kommunalbanken, som har en andel på 67 % av gjeldsporteføljen. Av dette er 62 prosentenheter lån som er tatt opp med lang løpetid på minst 20 år. Finansieringskilder for øvrig er kapitalmarkedet, KLP Banken og Husbanken. Når det gjelder lån knyttet til videre utlån, benyttes kun Husbanken. De fleste lån i gjeldsporteføljen har flytende rente, men det benyttes også fast rente. Gjeldsporteføljen totalt sett, inkludert rentebytteavtaler (kontrakter for rentebinding), har en gjennomsnittlig rente på 4,04 % ved utgangen av tertialet.

Verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder frem i tid utgjør 12,2 % av gjeldsporteføljen. Dette sier noe om kommunens refinansieringsrisiko på kort sikt. I finansreglementet er det en begrensning på maksimalt 20 %. Andelen er redusert med 0,1 prosentenheter i løpet av tertialet.

Lånegjelden er rentesikret med 4.767 mill. kr gjennom rentebytteavtaler med ulik løpetid. Alle avtalene har en gjenværende bindingstid på mer enn ett år, som kan regnes for å være reell sikring. Alle kontrakter er kontantstrømsikring, hvor det mottas flytende rente og betales fast rente. Avtalene bidrar til å dempe utslag i lånegjeldens renteutgifter på kort sikt, dersom den flytende renten stiger. Rentebytteavtaler og lån med fast rente sørger til sammen for at porteføljens gjennomsnittlige rentebindingstid (rentedurasjon) er 2,1 år ved utgangen av tertialet, noe som er en reduksjon på 0,4 sammenlignet med 31.12.2024.

Tabellen under viser gjennomsnittlig rentebindingstid sett i forhold til rammene i finansreglementet, samt fordeling på ulike intervaller av bindingstid.

Beløp i mill. kr	31.08.25	31.12.24	Endring
Samlet lånegjeld	12 040,2	12 027,1	13,1

Intervall for rentebinding	Portefølje	Rammer	Avvik *
0-1 år	55,3 %	50 % +/- 10 %	-
1-5 år	24,1 %	25 % +/- 10 %	-
over 5 år	20,6 %	25 % +/- 10 %	-
Sum	100,0 %		

	Portefølje	Rammer	Avvik *
Gjennomsnittlig rentebindingstid **	2,1	1,5 - 4,5 (år)	-

*Avvik utover tillatt avviksramme.

**Rentedurasjon. Mål for porteføljens effektive løpetid til rentefornyning.

Andelen av gjeldsporteføljen med lang rentebinding er 44,7 % (24,1 + 20,6). Andelen kort rentebinding, dvs. binding under ett år og flytende rente, er dermed 55,3 %. Normal andel rentesikring er 50 % (25 + 25). Alle tidsintervaller er innenfor det taktiske avviket fra normalposisjonen som tillates i finansreglementet.

Kommunen har betydelige finansaktiva i form av bankinnskudd, aksjer og utlån som gjør bykassen mindre sårbar i forhold til lånegjeldens størrelse og utviklingen i rentemarkedet.

Det anbefales at kommunen opprettholder et langsiktig perspektiv i finansforvaltningen, herunder i gjeldsforvaltningen, med en viss andel rentebinding. Dette gjør kommunen mindre sårbar i forhold til kortsiktige svingninger i rentenivået. Kommunen får på kort sikt ikke så stor netto gevinst av en rentenedgang, men heller ikke så stort netto tap ved en tilsvarende renteoppgang. Dette er med på å trygge et stabilt tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Kortsiktig likviditet

Likviditeten i kommunen er god, men rentenivået er blitt noe lavere gjennom tertialet. Renteinntektene foreslås likevel ikke endret. Det at likviditeten er god sammenlignet med andre kommuner, skyldes blant annet måten kommunen har valgt å håndtere pensjon og premieavvik på.

8.2 Energiverksfondet - langsiktig forvaltning

Avkastning totalporteføljen

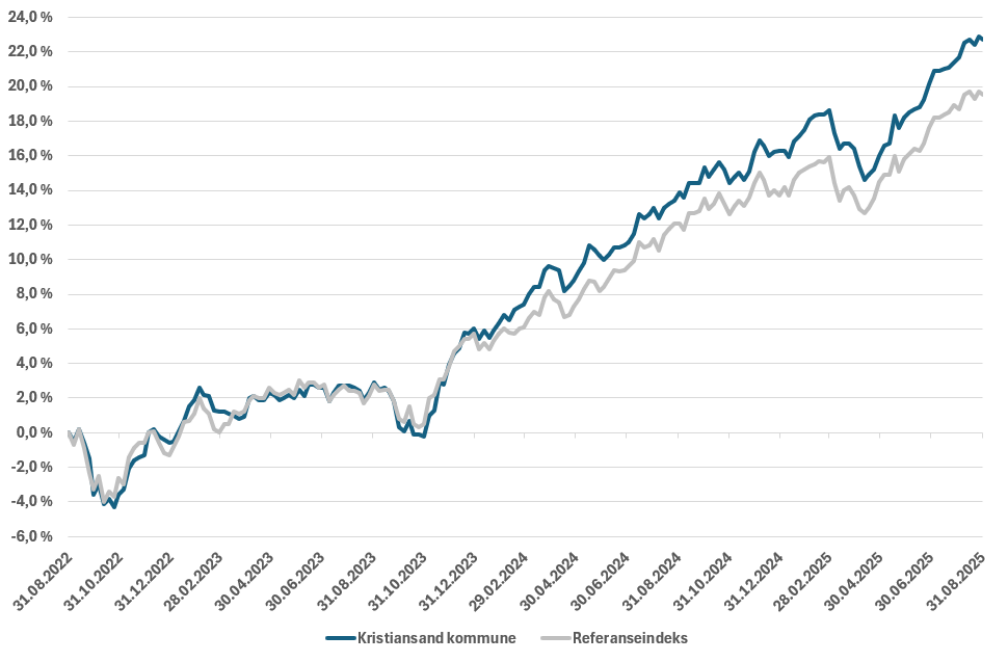
Totalporteføljen har i årets åtte første måneder gitt en avkastning på 5,8 %. I kroner utgjør avkastningen 70,5 mill. Avkastningen er god etter sterk utvikling i aksjemarkedene gjennom sommeren. Avkastningen i kommunens renteportefølje er spesielt bra.

Avkastningen er 4,5 mill. kr høyere enn årsbudsjettet, som er på 66 mill. kr. Det budsjetterte kronebeløpet tilsvarer en forventet langsiktig årlig avkastning på 5,5 %. I forslaget forutsettes avkastningen å bli som budsjettert.

Globale obligasjoner er den aktivaklassen som bidrar mest positivt til avkastningen med 27,7 mill. kr. Globale aksjer, norske aksjer og norske/nordiske obligasjoner bidrar ganske likt med avkastning mellom 12,8 og 11,2 mill. kr. Ingen aktivaklasser bidrar negativt. Se ellers avkastningsoversikten senere i rapporten.

Avkastningen hittil i år på 5,8 % er 0,9 prosentenheter bedre enn referanseindeksen. I perioden fra 01.01.20, i sammenslått kommune, har porteføljen gitt en årlig avkastning på 4,8 %. Siden oppstart i 2003, er årlig avkastning også 4,8 %. Figuren under viser avkastning siste 3 år for porteføljen (indeksert).

Indeksert avkastning siste 36 måneder

Verdi, rebalansering og porteføljeendringer

Markedsverdien ved årets inngang var 1.219,2 mill. kr. Ved utgangen av tertialet er den 1.285,5 mill. kr, som er en økning på 66,3 mill. kr. Netto økning kommer fra positiv avkastning på 70,5 mill. kr og uttak fra porteføljen på 4,2 mill. kr.

Ved utgangen av tertialet er markedsverdien 60,5 mill. kr høyere enn verdien av regnskapsfondene samlet sett ved utgangen av året, etter at prisjustering er lagt til i tråd med årsbudsjettet. Ved årets inngang var markedsverdien 5,8 mill. kr lavere enn denne verdien av regnskapsfondene. Forskjellen kommer fra netto økning av markedsverdien på 66,3 mill. kr, som er nevnt i avsnittet ovenfor. Sammenhengen mellom regnskapsfondene og markedsverdi er nærmere beskrevet i årsrapporten kapittel 4.9 Finansforvaltning.

Hele beholdningen av norske aksjer ble solgt i juli og reinvestert i globale aksjer, i tråd med nytt finansreglement. Se neste avsnitt. I forbindelse med iverksettelse av det nye finansreglementet, gjøres det samtidig rebalanseringer. Det vil si omfordeling av aktivaklassenes vekt i porteføljen. Aksjeandelen samlet sett er 27,9 % ved utgangen av tertialet.

Nytt finansreglement

Bystyret vedtok nytt finansreglement den 18. juni d.å. (sak 53/25). De viktigste endringer i forhold til forrige reglement er økning av strategisk aksjeandel fra 25 % til 35 % og endring i sammensetning av aktiva. Dette forventes å gi bedre avkastning med en akseptabel økning av risikoen. Med en aksjeandel på 35 %, er det forventet at porteføljen vil gi en langsiktig årlig nominell avkastning på 4,5 %. Med forventet prisvekst på 2 %, tilsvarer dette en realavkastning på 2,5 % p.a. I gjeldende økonomiplan er

forventet langsiktig årlig avkastning 5,5 %. Dette er høyere enn i finansreglementet, som følge av et mer kortsiktig perspektiv, hvor nivået på markedsrentene spiller en større rolle.

Økningen i aksjeandel er planlagt å skje gradvis, for å redusere risikoen for dårlig inngang («timing»). Innfasingsplanen strekker seg over en periode på ca. 1 år. Norske aksjer er i nytt finansreglement fjernet (tidligere 4 %), og er blitt solgt i første steg av planen, som er i juli. Andelen aksjer i fremvoksende markeder er uendret på 4 % i nytt reglement. Globale aksjer økes fra 17 % til 31 % ved utgangen av innfasingsperioden. De to aktivaklassene utgjør til sammen 35 %.

Resultat for aktivaklasser og fond

Oppnådd avkastning for de enkelte aktivaklasser og fond kommer frem av porteføljeoversikten under. Oversikten viser også allokering, dvs. den interne fordelingen.

	Avkastning hittil i år				Allokering 31.08.25	
	Portefølje	Indeks	Avvik	Mill. kr	Mill. kr	Andel i %
Norske/nordiske obligasjoner						
Danske Invest Norsk Obl. Inst.	4,7 %	4,1 %	0,6 %	11,2	247,9	19,3 %
Globale obligasjoner a)	5,2 %	3,3 %	1,9 %			43,3 %
BlueBay IG Global Agg.	3,9 %	3,3 %	0,6 %	7,0	183,5	14,3 %
PIMCO Global Bond Fund ESG	4,6 %	3,3 %	1,3 %	8,0	184,4	14,3 %
PIMCO Income Fund	7,2 %	4,9 %	2,3 %	12,7	189,2	14,7 %
Norsk eiendom						
Fokus Eiend.fond N. I IS/AS b)	4,8 %	4,6 %	0,2 %	5,7	122,3	9,5 %
Norske aksjer						
Arctic Norw. Value Creation c)	19,6 %	15,5 %	4,1 %	11,9	0,0	0,0 %
Globale aksjer	4,7 %	5,9 %	-1,2 %			23,9 %
Danske Inv. Glob. Indeks I H2N	10,5 %	11,5 %	-1,0 %	12,1	121,9	9,5 %
Danske Inv. Glob. Indeks I d)	3,0 %	3,0 %	0,0 %	2,2	74,6	5,8 %
Generation Global	-1,3 %	0,7 %	-2,0 %	-1,5	110,9	8,6 %
Aksjer fremvoksende markeder						
TT International EM	2,3 %	5,3 %	-3,0 %	1,2	50,8	4,0 %
Totalportefølje	5,8 %	4,9 %	0,9 %	70,5	1 285,5	

a) Alle fond under globale obligasjoner er valutasisret til norske kroner.

b) Fondet har byttet navn fra DEAS til Fokus Eiendomsfond Norge I IS/AS, etter endringer på eiersiden.

c) Arctic Norwegian Value Creation er solgt i juli. Avkastning er frem til salgstidspunktet.

d) Danske Invest Global Indeks I er kjøpt i juli. Avkastning er fra kjøpstidspunktet.

Norske/nordiske obligasjoner

Denne aktivaklassen består av fondet Danske Invest Norsk Obligasjon Institusjon, som har gitt en avkastning på 4,7 % hittil i år. Dette er 0,6 prosentenheter bedre enn referanseindeksen NORM123D3 fra Nordic Bond Pricing. I nytt finansreglement er nordiske obligasjoner inkludert i aktivaklassen, i tillegg til norske obligasjoner. Strategisk vekt for denne aktivaklassen er 15 % i det nye reglementet. Det var 20 % i forrige reglement.

Globale obligasjoner

Aktivaklassen har gitt en avkastning på 5,2 % så langt i år. Dette er 1,9 prosentenheter bedre enn referanseindeksen, som er en bred global obligasjonsindeks. Avkastningen er svært bra for hele rentedelen av kommunens portefølje, etter god meravkastning for globale obligasjoner.

Aktivaklassen består av tre fond som i utgangspunktet er likt fordelt i verdi. Som det kommer frem av porteføljeoversikten over, varierer fondenes avkastning hittil i år mellom 3,9 % og 7,2 %. Fondet med best avkastning er PIMCO Income Fund. Dette fondet har større frihetsgrader enn de øvrige, og har generelt et større innslag av kredittrisiko og kortere gjennomsnittlig rentebinding. I nytt finansreglement er strategisk vekt for globale obligasjoner 40 %. I forrige reglement var det 45 %.

Norsk eiendom

Aktivaklassen består av Fokus Eiendomsfond Norge I IS/AS, som er et ubelånt eiendomsfond. Fondet har byttet navn fra DEAS Eiendomsfond Norge I IS/AS, etter endringer på eiersiden. Avkastning gis i form av utdeling av leieinntekter fra fondets eiendommer, utbytte, og verdiendringer på eiendommene. Avkastning blir rapportert fra forvalter hvert kvartal. Hittil i år er avkastningen 4,8 %. Dette er 0,2 prosentenheter bedre enn referanseindeksen, som er en sammensetning av de fem mest brukte fondene blant Gablers kunder. Fondene i indeksen er likevektet. I nytt finansreglement er strategisk vekt for eiendom 10 %, som er uendret fra forrige reglement.

Norske aksjer

Fondet Arctic Norwegian Value Creation, og dermed hele beholdningen av norske aksjer, ble solgt i juli. Dette er i tråd med det nye finansreglementet. Salgsbeløpet ble umiddelbart reinvestert i globale aksjer. Avkastningen for norske aksjer frem til salgstidspunktet er 19,6 %, som er en meravkastning på 4,1 prosentenheter relativt til referanseindeksen på Oslo Børs. Den gode avkastningen har gitt et betydelig bidrag til totalavkastningen for energiverksfondet hittil i år.

Globale aksjer

Avkastningen for globale aksjer er 4,7 % så langt i år. Dette er 1,2 prosentenheter bak referanseindeksen, som er en mye brukt verdensindeks. Aksjemarkene har hentet seg sterkt inn gjennom sommeren, etter et svakt første tertial. Den gode avkastningen i andre tertial knyttes til lettelse over at tollsatsene i USA ikke ble så høye som indikert i april. Økt inntjeningsvekst for selskapene trekkes også frem som forklaring.

Generation Global utgjør omtrent en tredjedel av aktivaklassens tre fond. Avkastning hittil i år for dette fondet er -1,3 %. Fondet er usikret i forhold til valuta, og en kronestyrkelse på omtrent 11 % mot viktige valutaer har bidratt tilsvarende negativt til avkastningen for dette fondet. Hittil i år har forvalteren levert en mindreavkastning på -2,0 prosentenheter i forhold til indeks. Etter utgangen av tertialet er fondet solgt. Salget vil bli kommentert i årsrapporten.

De resterende to tredjedeler av aktivaklassen består av fond fra Danske Invest. Danske Invest Global Indeks I H2NOK er valutasikret til norske kroner. Avkastning hittil i år for dette fondet er 10,5 %. Danske Invest Global Indeks I er usikret i forhold til valuta. Fondet har vært i porteføljen fra juli, da norske aksjer ble solgt. Avkastning fra kjøpstidspunktet er 3,0 %. Se avsnittene over om porteføljeendringer og nytt finansreglement.

Aktivaklassen globale aksjer har i flere år vært ca. 50 % valutasikret til norske kroner. I saken om nytt finansreglement er det skissert at sikringen gradvis skal reduseres til null. Normal sikringsgrad er null både i det forrige og i det nye reglementet. I likhet med innfasingsplanen for økt aksjeandel (se tidligere avsnitt), er det lagt en plan for avsikring. Dette vil skje over en periode på totalt 2,5 år. Andelen valutasikring er 40 % ved utgangen av tertialet.

Aksjer fremvoksende markeder

Denne aktivaklassen består av TT International Emerging Markets. Avkastningen hittil i år er 2,3 %, som er en mindreavkastning på 3,0 prosentenheter sammenlignet med en referanseindeks fra MSCI. Aktivaklassen er usikret i forhold til valuta, og styrkelse av den norske kronen har bidratt negativt til avkastningen. Strategisk vekt i nytt finansreglement er 4 % for denne aktivaklassen, som er uendret fra forrige reglement.

8.3 Ansvarlige investeringer og bærekraftsrapportering

Ansvarlige investeringer

I finansreglementet fremgår det at kommunens investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med UN PRI, som er FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. De etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond utland (SPU) skal også være retningsgivende for finansforvaltningen. Dette er fulgt opp ved at alle seks eksterne kapitalforvaltere som kommunen benytter på rapporteringstidspunktet har signert UN PRI. De er dermed en del av et globalt nettverk som har som mål å forstå hvilke konsekvenser investeringer har på miljø-, samfunns- og styringsrelaterte utfordringer, det vil si ESG (Environmental, Social, Governance). Nettverket støtter medlemmene med å iverksette løsninger på disse utfordringene, og innebærer at kommunens forvaltere blant annet inkluderer ESG-filter i sine investerings- og beslutningsprosesser, og har et aktivt eierskap med fokus på ESG.

Av kommunens investeringer nevnes følgende spesielt: De globale indeksfondene fra Danske Invest følger ekskluderingslisten til Norges Bank, som benyttes av SPU. PIMCO Global Bond Fund ESG investerer i spesielt bærekraftige obligasjoner, herunder grønne obligasjoner. TT International EM og BlueBay har også et aktivt og dypt engasjement innen ansvarlige investeringer, hvor bærekraft tillegges vekt ved investeringsbeslutninger.

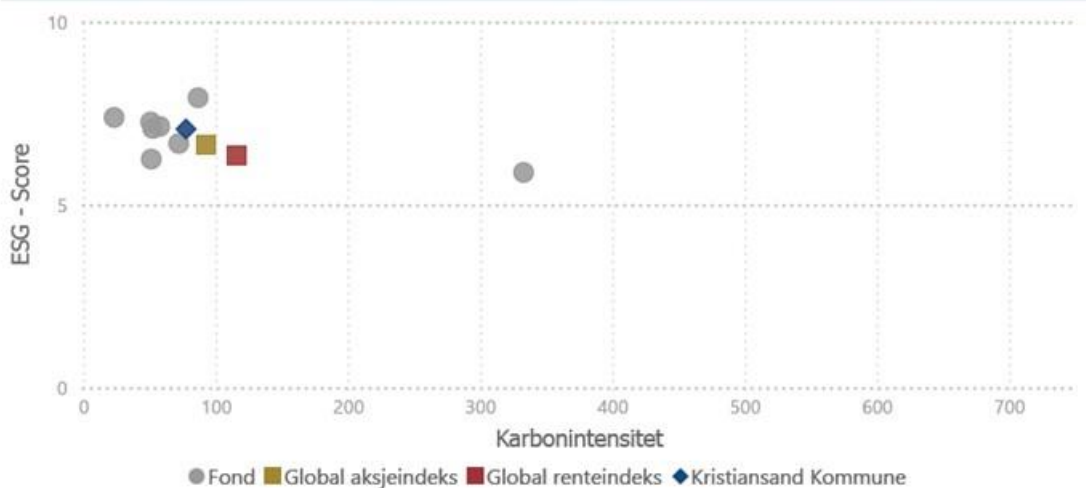
Bærekraftsrapportering (ESG)

Kommunen har avtale med rådgiver Gabler om fast leveranse av bærekraftsrapportering. Dette er et verktøy for innsikt i porteføljens risiko og muligheter innen ESG, porteføljens karbonutslipp, og om det er investert i selskaper som er på ekskluderingslisten til Norges Bank (SPU). Rapportene lages tre ganger i året, per 31.03, 30.06 og 31.12, og resultatene omtales i påfølgende tertialrapporter fra Gabler. Jevnlig rapportering vil gjøre det mulig å følge opp ESG i henhold til finansreglementet, og følge utviklingen i ESG-score over tid. I forkant av nye investeringer vil kommunen motta en ESG-fondsrapport som viser det aktuelle fondets ESG-profil.

Bærekraftsrapporten baserer seg på data og metodikk fra MSCI ESG Research. En ESG-karakter fra MSCI er et mål på hvor godt porteføljens er posisjonert med hensyn til langsiktige kilder til risiko og muligheter tilknyttet miljø (E), sosiale forhold (S) og selskapsstyring (G). Porteføljens bærekraft blir vurdert på en skala fra 0 til 10, hvor 10 er best, og porteføljens får en ESG-score.

Figuren under viser status for energiverksfondet på aktuelt rapporteringstidspunkt 30.06. Både ESG-score og karbonintensitet er inkludert i figuren. Totalporteføljens er vist med en liten blå firkant. En representativ aksjeindeks og en representativ renteindeks er vist med to større firkanter, og kommunes åtte aksje- og obligasjonsfond er vist som prikker. Kommunens eiendomsfond fra Fokus Nordic inngår ikke i datagrunnlaget.

ESG-SCORE x KARBONINTENSITET (PORTEFØLJE)

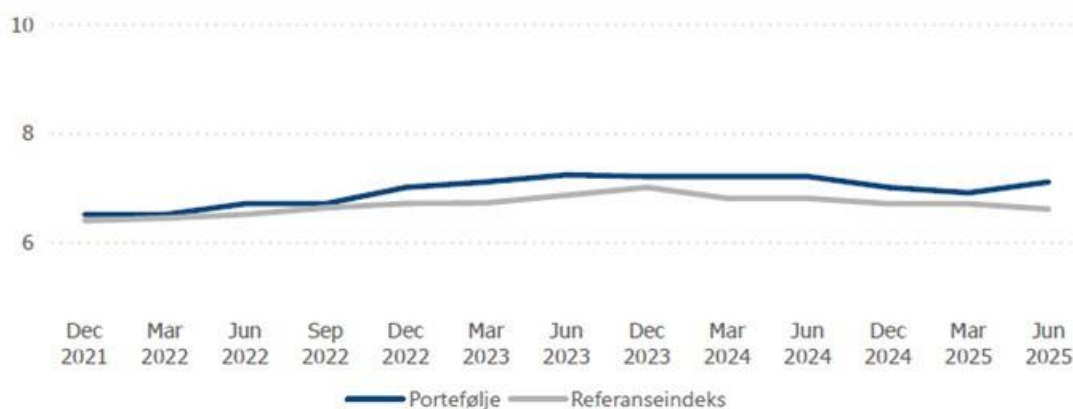

Per 30.06 er totalporteføljens ESG-score 7,1. Til sammenligning har en representativ aksjeindeks en ESG-score på 6,6, mens en representativ renteindeks har ESG-score 6,3. Kommunens portefølje har dermed høyere score enn hver av indeksene.

Porteføljens gjennomsnittlige vektete karbonintensitet (utslipp relativt til omsetning) er på 78 tonn CO₂-ekvivalenter per millioner dollar i omsetning per 30.06. Dette er lavere enn en representativ aksjeindeks (92) og renteindeks (116), noe som er positivt. Et av fondene i figuren utmerker seg med en høy karbonintensitet på 333. Rammebetingelsene (investeringsuniverset) til fondene i figuren er imidlertid nokså ulike, som gjør at sammenligning på tvers er dels misvisende. Fondet har høyere karbonintensitet enn sin egen referanseindeks (omtrent 200), men karbonintensiteten er vurdert å være innenfor det som til tider kan forventes fra den aktive forvaltningen.

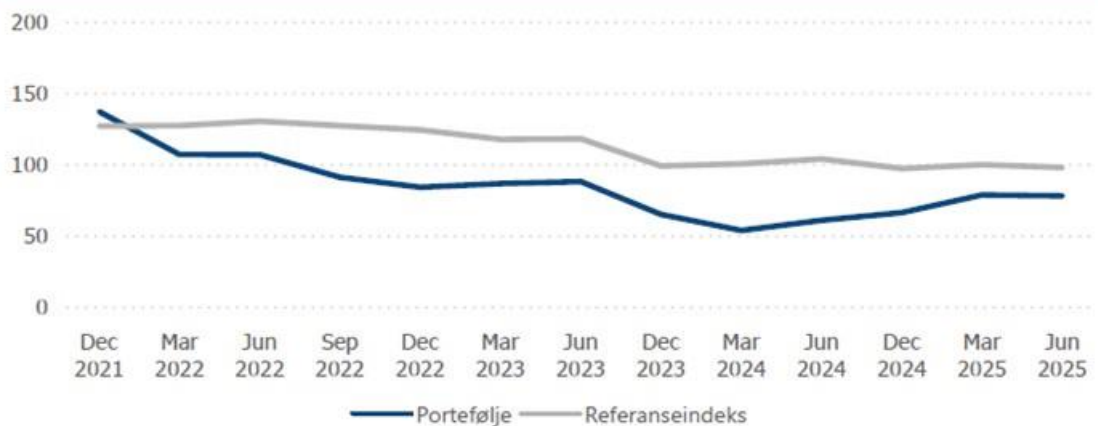
I figuren under er utviklingen for porteføljens ESG-score vist over tid. Som det kommer frem, er første analysetidspunkt per utgangen av 2021. Porteføljens ESG-score på 7,1 per 30.06 er 0,2 poeng høyere enn ved forrige rapportering per 31.03. Figuren viser en stigende trend i perioden sett under ett, som er positivt for porteføljen.

ESG-RATING (TREND)

I figuren under vises trenden for karbonintensitet. Trenden er positiv for porteføljen ved at karbonintensiteten er fallende i perioden.

KARBONINTENSITET (TREND)

Det er rapportert syv brudd på ekskluderingslisten til Norges Bank (SPU) per 30.06. Antallet brudd er økt med ett siden forrige rapportering per 31.03. Tre av bruddene er nye siden forrige rapportering. Bruddene utgjør til sammen 0,22 % av energiverksfondet. Det er få globale forvaltere som følger Norges Banks ekskluderingsliste, som er retningsgivende for kommunens forvaltning. Ved bruk av globale forvaltere vil det være forventet at de til tider vil ha eksponering i selskaper som er på ekskluderingslisten. Dette gjelder også forvaltere som er langt fremme når det gjelder ansvarlige investeringer og bærekraft. Det er derfor behov for å gjøre vurderinger av det enkelte selskap, som er i brudd med ekskluderingslisten, opp mot kommunens retningslinjer for ansvarlige investeringer. Tiltak kan være dialog, overvåking eller beslutning om å selge fondene ut av porteføljen.

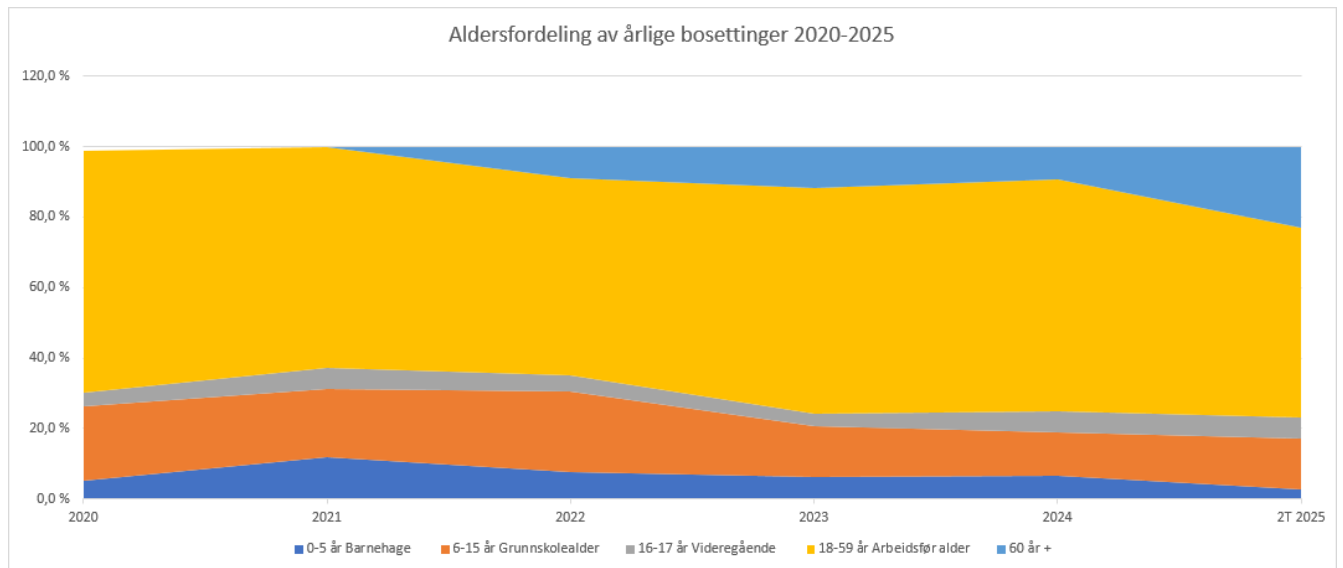
Fire av de syv bruddene på ekskluderingslisten følges ikke videre opp, da Gabler har endret sin anbefaling til å selge seg ut av fondet. De resterende tre bruddene er drøftet i tidligere statusmøter med Gabler, hvorav to er vurdert å være akseptable og ett er til oppfølging.

9 Flyktningssituasjonen ifm. krigen i Ukraina

Kristiansand kommune vedtok opprinnelig å bosette 385 personer i 2025, hvorav 20 er forbeholdt enslige mindreårige i alder 0-18 år i kommunens egne omsorgsboliger. I juni ble anmodningen justert ned til 290 personer i 2025. I tillegg har kommunen 375 aktive plasser på asylmottak.

Det er pr.2 tertial bosatt 139 personer i Kristiansand. Det har blitt bosatt flyktninger fra 12 ulike land. Ukrainere var den største gruppen med 99 flyktninger. Det har skjedd en endring i ankomstene til Norge etter at Ukraina i august åpnet opp for at menn mellom 18 og 22 år fritt kan reise ut og inn av landet. Økningen i denne aldersgruppen vil først treffe asylmottakene i Norge før kommunene vil merke det på bosettingen. UDI er usikre på om økningen vil være kortsiktig eller langsiktig.

Under vises aldersfordelingen av ny-bosatte flyktninger pr. år fra 2020 til 2. tertial 2025:

De ulike tjenesteområdene samarbeider kontinuerlig for felles mål og koordinering av arbeid inn mot målgruppen.

Sak 15/25 vedtatt i Bystyret, oppjusterte inntekt fra integreringstilskudd 20,5 mill. kr. Disse ble fordelt til Oppvekst med 2,7 mill. kr og Helse og mestring med 17,8 mill. kr. Endringen er gjennomført og inkludert i de vedtatte budsjetttrammene for 2. tertial 2025.

Det ble i tillegg overført i 1. tertialrapport 7,6 mill. kr til Oppvekst, 200 000 kr til Kultur og innbyggerdialog og 69,3 mill. kr til Helse og mestring for å håndtere rapporterte merkostnader, styrking av tjenestetilbud og iverksettelse av nye tiltak i 2025. Bevilgningen ble fordelt fra avsetning på ufordelt tilskudd på 108 mill. kr. Det gjenstod da 31,17 mill. kr etter denne tildelingen som nå foreslås at settes av på fond for integreringstilskudd.

Konkrete tiltak er beskrevet under hver område i 1. tertialrapport 2025.

På bakgrunn av endrede behov på særskilte tiltak så foreslår kommunedirektøren nå i 2. tertial at 11,2 mill. kr trekkes tilbake til bykassa og at 300 000 kr tildeles Helse og mestring til arbeidsledermodell til maleryrket. Totalt så avsettes 87,6 mill. kr til fond for integreringstilskudd for senere bruk.

Utviklingen av situasjonen i Ukraina er fortsatt usikker, og kommunen forholder seg til statlige prognoser for ankomst av flyktninger. Kommunedirektøren vil komme tilbake til oppdaterte bosettingstall i årsrapporten for 2025.

10 Internkontroll, avvik og tilsyn

Kristiansand kommune har en målsetning om å ha en målrettet og risikobasert internkontroll som sikrer at lover og krav blir fulgt samt læring og forbedring i tjenestene. Systematisk arbeid med avvik og uønskede hendelser, meldekultur, samt risikostyring har derfor høy oppmerksomhet i organisasjonen. Status for hvordan kommunen jobber med å ivareta denne målsetningen blir redegjort for i årsrapporten. Kommunedirektøren ønsker å informere om følgende i denne tertialrapporten:

Tilsyn med Kriesesentertilbud

Statsforvalteren i Agder gjennomførte tilsyn med Kristiansand kommune som vertskommune for Stiftelsen Sørlandet krisesenter. Statsforvalteren ønsket å undersøke hvordan kommunen sikrer forpliktelsene i krisesenterlova og om kommunen har en internkontroll som ivaretar ansvaret for å sikre

kvaliteten på krisesentertilbudet.

Tilsynet ble gjennomført som et egenvurderingstilsyn. Pålegg: Kommunens styring med et helhetlig krisesentertilbud sikrer ikke at alle lovkrav til ivaretagelsen av menn, personer med psykiske lidelser og menn med rusutfordringer er innfridd. Videre sikrer ikke kommunen i tilstrekkelig grad et likeverdig krisesentertilbud til disse gruppene. Oppfølging med plan for tiltak vil bli gjennomført innen gitt frist.

Forvaltningsrevisjon BPA

I formannskapet møte 17. september ble forvaltningsrevisjonens rapport knyttet til BPA i Kristiansand kommune presentert for representantene fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Helseutvalget og Formannskapet. Revisjonsrapporten skal videre til behandling i Kontrollutvalget og Bystyret. Etter Bystyrets behandling av revisjonsrapporten vil kommunedirektøren følge opp med en sak som redegjør for arbeidet med å følge opp rapporten, samt hvordan evt. vedtak fra Bystyret vil bli fulgt opp.

Direktør for helse og mestring har satt i gang arbeidet med å følge opp forbedringsområdene som kommer frem i revisjonsrapporten. Forvaltning og koordineringer har vært i kontakt med Bergen kommune for å innhente erfaringer knyttet til brukerdiallog og hvordan de har jobbet med denne, jfr gjennomført revisjon knyttet til BPA i Bergen.

Kvalitetsavvik i helse- og mestring:

I 2. tertial 2025 ble det registrert totalt 264 uønskede hendelser i hjemmetjenester knyttet til kvalitet, en økning fra 249 hendelser i samme periode året før. Én alvorlig hendelse, knyttet til overdose, er meldt til Statens helsetilsyn. I tillegg har en annen alvorlig hendelse medført behov for legehjelp som følge av feilmedisinering. Omtrent 75 % av de uønskede hendelsene gjelder medikamenthåndtering, der den hyppigste årsaken er at medisin ikke er gitt. Flertallet av hendelsene er imidlertid av lav alvorlighetsgrad og har ikke medført alvorlige skade for brukere. Avvikene meldes av et bredt spekter av ansatte, og sammenlignet med tidligere år er det totale antallet avvik relativt stabilt.

Dokumenttilsyn Barnevernet

Det er gjennomført planlagt dokumenttilsyn med Barnevernets rett og plikt til å gjennomføre undersøkelser. Tilsynet var et tilbud fra Statsforvalteren i Agder etter oppdrag fra Helsetilsynet om landsomfattende tilsyn i form av egenvurdering. Egenvurderingen skilte mellom tiltefeller som er håndterer bra - merket grønt, mindre alvorlige funn er merket oransje og alvorlige funn er merket rødt. Forbedringstiltak i hver avdeling er gjennomført. Barnevernstjenesten gjør en midtveisevaluering i starten av juni 2025. Barnevernstjenesten gjør ny egenkontroll av undersøkelser avsluttet i 2025 innen november 2025 og vurderer om forbedringsarbeidet har hatt ønsket virkning. Innen 31.12.2025 sender barnevernstjenesten en ny egenkontroll og en vurdering av om tiltakene har hatt ønsket virkning og ev. videre planer for forbedring til Statsforvalter.

Tilsyn med sporingsverktøy på nettsider - Alarmtelefonen

Datatilsynet gjennomførte et tilsynsarbeid med norske nettsiders bruk av sporingsverktøy. Tilsynet omfatter seks nettsider, og www.116111.no (Alarmtelefonen for barn og unge) er én av disse. Bakgrunnen for tilsynet er saker der media avdekket at flere nettsider, ved bruk av sporingsverktøy, har delt informasjon om besøkende med tredjeparter. Med hjemmel i personvernforordningen artikkel 58 nr. 2 bokstav i og artikkel 83, jf. personopplysningsloven § 26 andre avsnitt, ble Kristiansand kommune pålagt å betale et overtredelsesgebyr på 250 000 NOK – to hundre og femti tusen norske kroner – til statskassen for behandling av personopplysninger om barn i strid med personvernforordningen artikkel 6 nr. 1, ved bruk av sporingsverktøyene Meta Pixel og Snap Pixel på nettstedet 116111.no, og for brudd på informasjonsplikten etter personvernforordningen artikkel 12 nr. 1 og 13.

Kristiansand kommune har fulgt opp pålegget med å betale gebyret. Oppvekst har i samhandling med leverandør, fjernet sporingsverktøyene på nettsiden til Alarmtelefonen for barn og unge, som videresendte personinformasjon til Meta, Snap og Google, oppdatert personvernerklæringen og fjernet muligheten for valg av cookies. Dette skal ikke barn trenge å ta stilling til. Oppvekst er fremdeles i dialog med leverandør i forhold til rammeavtalens oppfyllelse. Som organisasjon arbeides det med å få ut informasjon fra kommunen sentralt, og særlig fra Informasjonssikkerhetsutvalgets beslutninger, og ut til ytterste ledd i tjenesten. Dette er et kontinuerlig arbeid.

Dataangrep hos leverandøren av kommunens Kvalitetssystem

Leverandøren av Kvalitetssystemet, Extend AS, ble i juli rammet av et dataangrep. Etter noen dager med usikkerhet, ble det bekreftet at det kun var testmiljøet som var berørt i Kristiansand kommune, som ikke inneholder noen gyldige og gjeldende dokumenter. Selve Kvalitetssystemet (såkalt produksjonsmiljø) ble ikke påvirket. Hendelsen medførte umiddelbar oppfølging med mobilisering av nødvendige ressurser: Kartlegging av konsekvenser, hendelsesgjennomgang med IT, informasjonssikkerhet og kommunikasjon, grundig gjennomgang av testbasen for å kontrollere for sensitive opplysninger (ingen personsensitive opplysninger avdekket). Fortløpende informasjon til områdeadministratorer og direktører, kommunedirektør og politisk ledelse. Mediehåndtering med bistand fra Kommunikasjon. Dialog med leverandør.

Videre oppfølging av hendelsen ble startet opp i august: oppfølgingsmøte med IT, Informasjonssikkerhets- og beredskapssjef og fagsystemeier/-ansvarlig for å identifisere oppfølgingspunkter for videre læring og forbedring. Håndteringen av hendelsen evalueres, og lærings- og oppfølgingspunkter arbeides med utover høsten og vinteren. Oppfølging med leverandør skjer i oktober.

11 Klimatiltak

Deler av kommunens klimatiltak er synliggjort i klimabudsjettet i økonomiplan 2025-2028. Tiltakene er knyttet til utslipp i egen virksomhet, kommunen som eier (AKT, Kristiansand havn, Avfall Sør), tiltak rettet mot mer klimavennlig transport og ulike tilskuddsordninger for samfunnet. Tiltakene i egen organisasjon er rettet mot matsvinn, marin forsøpling, klimavennlig transport og reiser, klima- og miljøkrav til bygge- og anleggsprosjekter og innkjøp. Dette rapporteres på jevnlig administrativt i Miljøfyrtårn.

I tillegg jobber kommunens enheter og avdelinger med sine egne klima- og miljøtiltak i Miljøfyrtårn. Her følges også tiltakene fra handlingsplanen for klima og miljø opp. I 1. tertial rapporterer områdene jevnt over at Miljøfyrtårn nå begynner å bli bedre innarbeidet, og at arbeidet med tiltak stort sett følger forventet framdrift. Noen få tiltak fra handlingsplanen er forsinket grunnet at det ikke har blitt gitt finansiering til tiltakene eller at det ikke har vært ressurser til å arbeide med det enda.

Kommunen har etablert et system for ombruksmarked av møbler og utstyr på kommunens intranett (Innafor). Av og til får også kommunen tilgang til overskuddsmøbler fra andre steder i samfunnet, og det blir også meldt inn på Innafor. Av andre tiltak er reglementet for innkjøp av mobiltelefoner revidert med en forventet lengre levetid.

Rapportering på status av klimatiltak for inneværende år gjøres i årsrapporten for 2025.

12 Investeringer

Sammendrag

Det er på investering lagt vekt på avvik, dvs. overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye investeringsprosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

Det er budsjettet med investeringsutgifter på ca. 1,211 mrd. kr i 2025 inkludert etterslep fra tidligere år, men ekskludert startlån. Ved utgangen av august er det investert for ca. 626 mill. kr mot ca. 742 mill. kr i periodisert budsjett.

Totalt sett foreslås det å redusere bevilgningene til ordinære investeringsprosjekter i 2. tertial 2025 med 136 mill. kr. Låneopptak kan reduseres med totalt 91,4 mill. kr. Overføring fra drift til investering økes med kr 5,7 mill. kr. Salgsinntekter/tilskudd reduseres med 41,6 mill. kr. Dette skyldes forsinket fremdrift med enkelte salgsobjekter.

Den store reduksjonen i investeringsutgiftene skyldes i stor grad at mange store prosjekter har forsinket fremdrift og skyves til senere i økonomiplanperioden. Forsinket fremdrift gir også redusert mva.-kompensasjon, anslått til ca. 10 mill. kr.

Avvikling og overføring av midler fra Kristiansand Boligstiftelse og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger innarbeides i investeringsbudsjettet med 440 mill. kr

Agder Kommunerevisjon har gjennomgått tre av sluttregnskapene i område 5 By og stedsutvikling. Rapportene er omtalt under By og stedsutvikling.

Det gjelder disse prosjektene:

- 5410006 Malmveien 11, Kjøp og omregulering
- 9140030 Mosby oppvekstsenter, oppstart 2014
- 9220010 Todda skole strakstiltak

Det er lagt vekt på avvik, dvs. overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye prosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten. I tekstdelen kan prosjekter være omtalt i hele 1000 kr, men detaljerte budsjettendringer kan bli gjort i hele kr for rent budsjett-teknisk å kunne avslutte prosjekter i balanse.

Det er denne gangen også lagt med status/prognoser for fremdriften av investeringsprosjektene for områdene Oppvekst, Helse og mestring, Kultur og innbyggerdialog og By- og stedsutvikling.

Investeringer

Oppsummering	Beløp i 1000 kr
Netto reduserte bevilgninger	-136 064
Overføring fra boligstiftelsene	437 025
Sum	300 961
Reduserte tilskudd/salgsinntekter	41 655
Netto avsetning til investeringsfond	2 670
Overføring fra boligstiftelsene	-440 460
Overført fra drift	-5 780
Bruk av kapitalfondet	-274
Redusert momskompensasjon	9 839
Endret låneopptak (redusert)	91 390
Sum	-300 961

Oppvekst

Prognose

Prosjekt 4200002 Investeringer oppvekst

Prosjektet brukes til mindre investeringer i Oppvekst der det ikke er hensiktsmessig å ha egne prosjekter. Prosjektet ble sist tilført nye midler i 1. tertial 2024 og ved utgangen av 2. tertial 2025 gjenstår det 1,4 mill. kr på dette prosjektet.

Prosjekt 4210000 Utendørsarbeider ved skolene

Prosjektet har løpende bevilgning og brukes til å finansiere oppgradering av skolenes utendørsområder. I stor grad brukes midlene også som egenandel der det søkes om spillemidler til etablering av ballbinger, aktivitetsløyper o.l.

Prosjekt 4210001 IKT til undervisning/digitalisering

Prosjektet har løpende bevilgning og brukes til å opprettholde 1:1 dekning av digitalt utstyr i skolen. Midlene budsjetteres ut på skolene og forbrukes i henhold til den enkelte skoles plan for utskiftning. Det vil derfor være betydelige periodiseringsavvik mellom det enkelte år. Levetiden på utstyret er ca. 4 år.

Prosjekt 4210002 Strakstiltak i skolen

Prosjektet har løpende bevilgning og benyttes til tilretteleggingstiltak på skolene som trenger rask gjennomføring.

Prosjekt 4232001 Investeringer jordmor

Prosjektet ble startet opp i 1. tertial 2025 og man forventer at det er klart for investering i begynnelsen av 2026.

Investeringer

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap pr. 31.08.25	Totalt budsjett pr. 2025	Forventet budsjett-avvik pr. 31.12.25	Total ramme	Forventet avvik prosjekt-slutt
4200002	Investeringer oppvekst	-1 436	0	1 200		0
4210000	Utendørsarbeider ved skolene	27 495	29 995	2 500	Løpende bevilgning	Plan for bruk av midlene foreligger
4210001	IKT til undervisning/digitalisering	143 942	154 703	10 761	Løpende bevilgning	Plan for bruk av midlene foreligger
4210002	Strakstiltak i skolen	26 501	27 116	615	Løpende bevilgning	Plan for bruk av midlene foreligger
4210003	Tunballen kunstgressbane	2	1 114	1 112	1 114	Plan for bruk av midlene foreligger. Oppstart høsten 2025
4210006	Inventar til skolene	4 632	5 000	368	5 000	Prosjektet avsluttes 2. tertial 2025
4210011	Hellemyr skole, oppmerking av leke- og spillefelt i skolegården	37	100	0	100	Arbeider pågår
4210012	Tilrettelegging Hellemyr kompetanseavdeling	1 089	2 000	36	2 000	Prosjektet avsluttes 2. tertial 2025
4210014	Dvergsnes skoleenhet, Valsvigveien utomhus	990	1 119	129	1 119	Prosjektet avsluttes 2. tertial 2025
4210016	Nye arbeidsrom Grim skole	-99	0	0	1 100	1 100 kr omgjort til inv.midler fra disp.fond i 1. tert. 2025 (midlene ligger i regnskapet)
4210017	Inventarmidler Valsvikveien kompetanseavdeling	0	500	0	500	Plan for bruk av midlene foreligger
4232001	Investering jordmor	-700	0	700		0
Sum		202 453	221 647	17 421	10 933	

Budsjettendringer

Prosjekt 4210006 Inventar til skolene

Prosjektet har et mindreforbruk på 368 398 kr og avsluttes i 2. tertial 2025. Se forklaring under avsluttede prosjekter.

Prosjekt 4210018 Torridal skole utbedring etter brakker

Prosjektet har en kostnadsramme på 318 000 kr og finansieres ved omgjøring av en andel restmidler på prosjekt 4210006 Inventar til skolene. Se forklaring under avsluttede prosjekter.

Investeringer

Prosjekt 4210012 Tilrettelegging Hellemyr kompetanseavdeling

Prosjektet har et mindreforbruk på 35 714 kr og avsluttes i 2. tertial 2025. Gjenværende midler foreslås flyttet til prosjekt 5136048 Asfaltering Grim/Solholmen skole som ligger i By- og stedsutvikling. Se forklaring under avsluttede prosjekter.

Prosjekt 4210014 Dvergsnes skoleenhet, Valsvigveien utomhus

Prosjektet har et mindreforbruk på 129 000 kr og avsluttes i 2. tertial 2025. Gjenværende midler foreslås flyttet til prosjekt 5136048 Asfaltering Grim/Solholmen skole som ligger i By- og stedsutvikling. Se forklaring under avsluttede prosjekter.

Prosjekt 4211039 Tunballen skole flerbruksområde trampoline og turn

Gjenværende midler på 200 000 kr foreslås overført til prosjekt 4210003 Tunballen kunstgressbane. Parkvesenet administrerer prosjektet og finner det hensiktsmessig å samle alle midlene knyttet til Tunballen på prosjekt 4210003 Tunballen kunstgressbane.

Prosjekt 4211057 Tunballen skole flerbruksområde for trampoline og turn

Gjenværende midler på 182 052 kr foreslås overført til prosjekt 4210003 Tunballen kunstgressbane. Parkvesenet administrerer prosjektet og finner det hensiktsmessig å samle alle midlene knyttet til Tunballen på prosjekt 4210003 Tunballen kunstgressbane.

Prosjekt 4210003 Tunballen kunstgressbane - forskuttering av spillemidler

Prosjektet har en opprinnelig ramme på 1 114 000 kr. Parkvesenet foreslår å samle alle tiltak knyttet til Tunballen på dette prosjektet. Av den grunn foreslås overført gjenværende midler på prosjektene 4211039 (200 000 kr) og 4211057 (180 000 kr) til prosjekt 4210003. I forbindelse med gjennomføringen av prosjektet vil det bli søkt om spillemidler. Det foreslås forskuttet spillemidler på prosjekt 4210003 med 800 000 kr.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	+økning/ -reduksjon
4210006	Inventar til skolen	-368
4210018	Torridal skole utbedring etter brakker	318
4210012	Tilrettelegging Hellemyr kompetanseavdeling	-36
4210014	Dvergsnes skoleenhet, Valsvigveien utomhus	-129
4210003	Tunballen kunstgressbane	380
4211039	Tunballen skole flerbruksområde trampoline og turn	-200
4211057	Tunballen skole flerbruksområde for trampoline og turn	-180
4210003	Tunballen kunstgressbane (forskuttering spillemidler)	800
Sum		585

Nye prosjekterProsjekt 4210018 Torridal skole utbedring etter brakker

Prosjektet har en kostnadsramme på 318.000 kr og finansieres ved flytting av gjenværende midler på prosjektet 4210006 Inventar til skolene som avsluttes i 2. tertial 2025.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap	Total ramme	Avvik
4210018	Torridal skole utbedring etter brakker	-	318	
Sum		-	318	

Prosjekter som avsluttesProsjekt 4210006 Inventar til skolene

Prosjektet avsluttes i 2. tertial 2025. Det ble bevilget 5 mill. kr til prosjektet i 2022 der midlene ble fordelt til skolene. Avvik per skole nulles ut og av de gjenværende midler foreslås at 50 000 kr overføres til prosjekt 5136048 Asfaltering Grim/Solholmen skole og 318 398 kr overføres til prosjekt 4210018 Torridal skole utbedring etter brakker.

Prosjekt 4210012 Tilrettelegging Hellemyr kompetanseavdeling

Prosjektet avsluttes i 2. tertialrapport 2025. Det er bevilget 1 125 000 kr til prosjektet. Prosjektet har et mindreforbruk på 35 714 kr der gjenværende midler foreslås overført til nytt prosjekt 5136048 Asfaltering Grim/Solholmen skole.

Prosjekt 4210014 Dvergsnes skoleenhet, Valsvigveien utomhus

Prosjektet avsluttes i 2. tertialrapport 2025. Det er bevilget 1 119 000 kr til prosjektet. Prosjektet har et mindreforbruk på 128 951 kr der gjenværende midler foreslås overført til nytt prosjekt 5136048 Asfaltering Grim/Solholmen skole.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap	Total ramme	Avvik*
4210006	Inventar til skolene	4 632	5 000	368
4210012	Tilrettelegging Hellemyr kompetanseavdeling	1 089	1 125	36
4210014	Dvergsnes skoleenhet, Valsvigveien utomhus	990	1 119	129
Sum		6 711	7 244	533

* Negative tall i avvikskolonnen betyr merforbruk

Helse og mestring

Løpende investeringsprosjekter

Helse og mestring tilføres investeringsmidler årlig for å kunne ivareta mindre behov for nye investering som oppstår gjennom året. Dette kan være oppgraderinger eller innkjøp av ulike karakterer. Plan for bruk av disse midlene foreligger, og vil bli vurdert når nye behov oppstår.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Regnskap hiå.	Rev. Budsjett i år	Forventet avvik ved prosjektslutt
4300000	Helse og mestring investeringsfond	0	835	0
4300002	IT-investeringer i Helse og mestring	0	638	0
4300091	Inventar og vedlikehold Kjøkkenservice	0	300	0
4300118	Tilleggsteknologi – varsling	564	1 000	0
4300147	Digitale trygghetsalarmer	73	800	0
4300148	Mobiltelefoner sykesignalanlegg	304	140	0
Sum		941	2 877	0

Nye prosjekter

Prosjekt 4300247 HM Tordenskjoldsgate 65

Kostnader på ca. 689 000 kr er ført i regnskap, men det gjenstår fortsatt flytting av vaksinasjonskontoret og migrasjonshelsetjenesten. Prosjektet får tilført 800 000 fra Bykassa til å dekke flyttekostnaden.

Prosjekt 4300246 HM Gyldengården NAV kommune

Estimerte kostnader på om lag 4 mill. kr føres i statlig regnskap 2025. Disse vil bli fordelt etter fordelingsnøkkel mellom stat og kommune ved årsskiftet. Prosjektet tilføres budsjettmidler på 2,45 mill. kr, hvorav 500 000 prioriteres fra Helse og mestring investeringsfond. Resterende beløp foreslås kompensert fra Bykassa.

Prosjekt 4300254 Biler avdeling enslige mindreårige flyktninger

1 mill. kr avsettes for å finansiere utskifting av to eldre biler. Finansiering dekkes av særskilt tilskudd for enslige mindreårige.

Prosjekt 4300255 HM HMS-tiltak Livsmestring

Det er behov for å sikre rømningsvei for ansatte ved en bolig innen Livsmestring. Midler prioriteres fra Helse og mestrings investeringsfond.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap	Total ramme	Avvik
4300247	Tordenskjoldsgate 65	689	800	111
4300246	Gyldengården NAV kommune	2 000	2 450	450
4300254	Biler avdeling for enslige mindreårige		1 000	1 000
4300255	HM HMS-tiltak Livsmestring		100	100
Sum		2 689	4 350	1 661

BudsjettendringerProsjekt 4300230 Investering av kommunalt eide boliger – Strømsdalen

Tilføres 300 000 kr fra særskilt tilskudd for enslige mindreårige for å ferdigstille prosjektet.

Prosjekt 4300237 NFR Helsehjelpipiloten

Kommunens egenfinansiering utgjør 754 000 kr i 2025. Ubrukt fra 2024 utgjør 274 000 kr, og differansen på totalt 480 000 kr overføres fra drift til investering.

Prosjekt 4300228 Inventar fase 2 Kleplandstunet 2023

Kompensasjon for påløpte kostnader til møbler og inventar for åpning av drift ved Kleplandstunet. Planlagt åpning er i 2026.

Prosjekt 4300091 Inventar og vedlikehold Kjøkkenservice

Det er behov for en ny pumpe ved kjøkkenservice for å sikre produksjonen av mat og unngå belastning på ansatte. Midler prioriteres til 1 pumpe fra Helse og mestrings investeringsfond. Den andre pumpen prioriteres fra Kjøkkenservice sine investeringsmidler.

Prosjekt 4300196 Carporter Grimtunet

Det er behov for ytterligere midler knyttet til Carportert på Grim. Midler prioriteres fra Helse og mestring investeringsfond.

Prosjekt 4300000 Helse og mestring investeringsfond

I henhold til tidligere praksis omprioriteres budsjettmidler fra dette prosjektet ved behov. Se beskrivelser under det enkelte prosjekt for å se detaljer knyttet til bruk. Totalt sett omprioriteres 893 000 kr fra dette prosjektet til andre prosjekter.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	+økning/ -reduksjon
4300230	Investering av kommunalt eide boliger – Strømsdalen	+300
4300237	NFR Helsehjelpipiloten	+480
4300228	Inventar fast 2 Kleplandstunet 2023	+150
4300091	Inventar og vedlikehold Kjøkkenservice	+225
4300196	Carporter Grimtunet	+600
4300000	Helse og mestring investeringsfond	-1 393
Sum		362

Prosjekter som avsluttesProsjekt 4300187 Søgne omsorgssenter – terrasse 2.etasje, avdeling A

Prosjektet avsluttes med mindreforbruk på 213 394 kr. Gjenværende budsjett overføres til Helse og mestring investeringsfond til andre behov.

Prosjekt 4300109 Innkjøp nettbrett i Helse og mestring

Fellesanskaffelsen for innkjøp av nettbrett i Helse og mestring er ferdigstilt, og videre utskifting av

Investeringer

ødelagte nettbrett vil håndteres i driften. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på kr 1.008.150 som salderes fra prosjekt 4300002 IT-investeringer i Helse og mestring.

Prosjekt 4300219 Ombygging Langenes Livsmestring

Gjelder tilbakestilling av en bolig etter at beboer har flyttet ut. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 31 520 kr som finansieres med midler fra Helse og mestring investeringsfond.

Det vurderes at kjøp av fagsystem i skytjenester skal regnskapsføres i driftsregnskapet, da slike anskaffelser ikke gir varige eiendeler til kommunen. Flere av prosjektene som per i dag er ført i investeringsregnskapet flyttes derfor til driftsregnskap. Dette gjelder:

Prosjekt 4300203 Utskiftning av lokalt journalsystem

Overføres til bykassa med 4,45 mill. kr og vurderes inn mot rullering av økonomiplan for 2026-2029.

Prosjekt 4300243 HM E-helse EPJ

Overføres bykassa, og tilføres driftsbudsjett med 1,63 mill. kr.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap	Total ramme	Avvik
4300187	Søgne omsorgssenter – terrasse 2. etasje, avdeling A	100	313	213
4300109	Innkjøp nettbrett i Helse og mestring	6 066	5 058	-1 008
4300219	Ombygging Langenes Livsmestring	629	598	-32
4300203	Utskiftning av lokalt journalsystem	0	4 450	4 450
4300243	HP-ehelse EPJ	0	1 630	1 630
Sum		6 795	12 049	5 253

Kultur og innbyggerdialog

Status – kunstgressprosjekter

Kunstgressprosjektene har de siste årene fått store kostnadsøkninger på grunn av omfattende grunnarbeider, eksterne hensyn og betydelige prisøkninger. Det vil få betydning for fremdriften for planlagte kunstgressprosjekter, slik at rehabiliteringen av slitte kunstgressbaner går senere dersom ikke budsjettrammen økes betydelig.

Budsjettendringer

4400012 – Lagmannsholmen kunstlab. - fase 1

Lagmannsholmen kunstlab.- forprosjekt avsluttes neste år, når tilskudd fra KORO er innbetalt. Dette prosjektet videreføres nå i et nytt investeringsprosjekt Lagmannsholmen kunstlab.-fase 1, og finansieres med 500 000 kr fra investeringsprosjekt 4400000 – Kommunal kunst-investering. Det er i tillegg mottatt tilsagn om tilskudd på 500 000 kr fra KORO og 100 000 kr fra Agder fylkeskommune.

Prosjekt 4412006 - Nytt nøkkelsystem Søgne gamle prestegård

Kulturarena opprettet dette investeringsprosjektet på 100 000 kr i 1. tertial, for å foreta innkjøp av nytt nøkkelsystem med adgangskontroll til Stendahl-bygget på Søgne gamle prestegård. Tiltaket skal tilrettelegge for utleie av arbeidslokaler for kunstnere og kulturnæring. Det forventes å koste ytterligere 200 000 kr, dersom hele bygget skal ha samme lås- og adgangssystem. Dette foreslås finansiert med

Investeringer

bruk av 100 000 kr Kulturarenas disposisjonsfond og 100 000 kr fra investeringsprosjekt 4412000 – Utvikling av kulturarena.

Tall i 1000 kr

Prosjekt nr.	Prosjekt	Regnskap pr 31.08.2025	Budsjett	Budsjett- avvik pr. 31.08.2025
4400000	Kommunal kunst-investering	-481	1 811	2 293
4400005	Kommunal kunst-Tangvall skolesenter	1 303	1 500	197
4400008	Lagmannsholmen kunstlab.-forprosjekt	511	200	-311
4400010	Lokal kommunal kunst-Wilds Minne skole	0	400	400
4400011	Lokal kommunal kunst-Vågsbygd skole	158	200	42
4409000	Kirken Den Norske (eksl.mva)	23 300	23 300	0
4409002	ENØK kirkebygg tilskudd ENOVA	-876	-1 000	-124
4409005	Egenkapitaltilskudd	3 593	3 593	0
4409010	Randesund kirkegård-utvidelse	32 555	32 555	0
4409011	Tveit kirkegård - utvidelse	11 250	11 250	0
4409013	Voie kirkegård - utvidelse	11 405	11 405	0
4412000	Utvikling av kulturarenaer	1 108	1 250	142
4412003	Oppgradering Presteboligen SGP	17	28	11
4412004	Oppgraderingstiltak Galleri Myren Gård	-80	0	80
4412005	Oppgradering av Kafeen Samsen	-120	0	120
4412006	Nytt nøkkelsystem Søgne gamle prestegård	-100	0	100
4414000	Kunstgressbaner, hovedprosjekt	-12 795	-2 790	10 005
4414007	Kunstgressbane Kongsgårdbane 2	-3 360	13 300	16 660
4414014	Rehab kunstgress Justvikbanen	15 656	12 280	-3 376
4414016	Rehab kunstgress Prestetheiabanen	11 070	6 360	-4 710
4414017	Rehab kunstgress Solvika	10 356	10 500	144
4414019	Haumyrheibanen - rehab 7'er kunstgress	11	0	-11
4414020	Fagerholtbanen - rehab 7'er kunstgress	227	2 000	1 773
4414021	Slettheiabanen - rehab 7'er kunstgress	227	300	73
4414022	Torridal kunstgressbane-rehab 11'er	282	400	118
4414103	Karl Johans minne rehab 5'er bane	2 967	1 700	-1 267
4414104	Idda arena, nytt kjøleanlegg ishall og curling	8 696	10 000	1 304
4414105	Miljøstasjoner utendørs idrettsanlegg	265	213	-52
4414106	Kristiansand stadion- treningsfelt kast	278	0	-278

Investeringer

Prosjekt nr.	Prosjekt	Regnskap pr 31.08.2025	Budsjett	Budsjett- avvik pr. 31.08.2025
4414107	Brannvarslingsanlegg for scenerøyk/scenepyro-idrettshaller	367	0	-367
4414201	Gimle idrettspark - oppstartsplanlegging	35	0	-35
4414202	Gimle idrettspark - Fordrøyningsanlegg og 11'er fotballbane	0	12 500	12 500
4414300	ENØK, flomlys utendørsanlegg til LED-hovedprosjekt	13	5 685	5 672
4414309	LED-flomlys Hortemo idrettspark	64	0	-64
4414500	Idrettsanlegg rehabilitering og oppgradering	-252	-239	13
4414523	Dyplufter til gressbaner	461	461	0
4414701	Spillemidler - Lundehallen	-6 325	-6 325	0
4414702	Spillemidler - Lundehallen, sosialt rom	-460	-460	0
4423003	Nye boder og oppgraderinger-Julebyen Kristiansand	-225	38	264
4423004	Oppgradering vigselfrom i Rådhuskvartalet	-400	0	400
4950002	Spillemidler fra gamle kommuner	0	-3 230	-3 230
9270060	Wilds Minne Skole og flerbrukshall - ferdig 2024	2 404	2 500	96
9810010	Ny Kulturskole sentrum, oppstart 2019	17 339	16 888	-451
Sum		130 443	168 574	38 131

Prosjekter som avsluttes

Prosjekt 4400004 – Kommunal kunst-Kulturskolen

Prosjektet avsluttes med et mindreforbruk på 118 000 kr, som tilbakeføres til investeringsprosjekt 4400000 – Kommunal kunst-investering.

Prosjekt 4414012 – Rehab kunstgress Mur i Sør-banen 11'er – Tangvall

Prosjektet avsluttes med et netto merforbruk på 8 995 873 kr. Prosjektet har vært en stor utfordring for Idrett og fysisk aktivitet, ettersom det kom inn kun 3,0 mill. kr fra avsetning i gamle Søgne kommune. I tillegg oppsto det store prisøkninger for denne type anlegg i byggeperioden. Prosjektet ble gjennomført samtidig med det store kommunale og fylkeskommunale skoleprosjektet på Tangvall, der grunnarbeidet har vært i samme område. Fordeling av kostnader til grunnarbeidet til henholdsvis kunstgressprosjektet og skoleprosjektet er kontrollert og skal i hovedsak være riktig fordelt. I ettertid burde prosjektet vært en del av skoleprosjektet. Når det ikke ble gjort burde budsjettrammen til kunstgressprosjektet vært styrket av enheten i en tidligere fase av prosjektet.

Det foreslås at prosjektrammen oppjusteres med 9,842 mill. kr finansiert med merinntekter fra staten (0,8 mill. kr) pluss spillemidler på investeringsprosjektene 4414005 og 4414008 (6,095 mill. kr) og at resten (2,9 mill. kr) finansieres fra bykassen.

Investeringer

Tall i 1000 kr

Prosjekt nr.	Prosjekt	Regnskap pr 31.08.2025	Budsjett	Budsjettavvik pr. 31.08.2025
4400004	Kommunal kunst-Kulturskolen	882	1 000	118
4414012	Rehab kunstgress Mur i Sør-banen 11'er - Tangvall	9 581	585	-8 996
Sum		10 463	1 585	-8 878

By- og stedsutvikling

Prognose

Tabellen nedenfor viser kun prosjekter med større avvik.

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap pr. 31.08.25	Totalt budsjett pr. 2025	Forventet budsjett-avvik pr. 31.12.25	Total ramme	Forventet avvik prosjekt-slutt
Direktør						
5000001	Kommunalt bidrag byvekstavtale	0	5 000	4 700	20 000	0
Parkvesenet						
5231101	Bydelsfond*	6 949	15 150	5 000	15 150	0
5231122	Langfeldts Allmenning grøntanlegg	-2 000	3 273	0	3 273	0
Eiendom						
5430050	Nytt omsorgssenter 2029 Strømme	351	10 986	8 000	492 362	0
7039010	Midtheilia byggetrinn 2	2 710	18 435	11 838	18 435	0
7117010	Utvidelse av Lundeveien avlastning	0	3 000	1 500	27 700	0
7118010	6 boenheter Langenes	41 749	51 736	5 000	63 250	0
9220020	Tordenskjoldsgate skole - ombygging og utvidelse	1 850	13 058	3 500	177 901	0
9501010	Nytt helsehus Eg	21 418	44 487	2 000	619 394	0
9604030	Brannstasjonen - rehabilitering og utvidelse	931	1 000	-1 000	0	0
9745010	64 nye omsorgsboliger og aktivitetssenter	173 044	176 290	1 500	176 290	0
9810010	Ny Kulturskole sentrum, oppstart 2019	317 064	324 626	5 000	324 626	0

Investeringer

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap pr. 31.08.25	Totalt budsjett pr. 2025	Forventet budsjett-avvik pr. 31.12.25	Total ramme	Forventet avvik prosjekt-slutt
5430018	Utskifting av pellets-anlegg til bergvarmepumper	27	8 819	8 400	8 819	0
Klima og areal						
5530000	Kjøp og salg av fast eiendom	-713 196	-935 185	-115 289	-1 108 278	0
5531*	Boligpolitiske prosjekter	134 415	137 474	-3 902	102 294	-20 610
Sum		-14 688	-121 851	-63 753	941 216	-20 610

Byutviklingsdirektøren

Prosjekt 5000001 Kommunalt bidrag byvekstavgift

Det forventes et mindreforbruk på 4,7 mill. kr ved årsskiftet. Det gjennomføres en rekke mindre prosjekter hos Ingeniørvesenet som et ledd i Byvekstavtalen. Det overføres totalt 0,3 mill. kr av budsjettet for å dekke opp de kommunale egenandelene i disse prosjektene. Se nærmere omtale av de aktuelle prosjektene under kapittelet for budsjettendringer.

Ingeniørvesenet Arbeidsplaner

Selvkost

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Regnskap hiå. 31.08.2025	Budsjett*	Forventet budsjettavvik pr. 31.12.25
5160000	Arbeidsplan vann	33 658	61 939	5 000
5166000	Utskiftning av pumper og rehav. Av høydebassenger	4	7 133	4 100
5166030	Reduksjon utslipp Kvadraturen/Lund	19 208	7 780	-15 000
5166040	E18-E39 samarbeidsprosj m/SVV	4 840	18 406	9 300
5170000	Arbeidsplan avløp	48 528	98 983	8 000
5176000	Utskiftning av pumper	674	10 920	7 900
5176020	Reduksjon utslipp Kvadraturen og Lund	21 675	26 207	-11 000
5176040	E18-E39 samarb.prosjekt SVV avløp 35000 105	1 591	26 004	12 000
Sum		130 178	257 372	20 300

Prosjekt 5160000 Arbeidsplan vann

Arbeidsplan vann har en bevilgning i år på 60 mill. kr i tillegg til ubrukte midler fra 2024 på 0,9 mill. kr. Budsjettet justeres ned med 5 mill. kr og periodiseres inn i kommende økonomiplan for 2026-2029.

Investeringer

Prosjekt 5166000 Utskiftning av pumper og rehab. av høydebassenger

Det er noe redusert aktivitet på dette investeringsprosjektet i 2025. Restmidler planlegges benyttet neste år, da det vil være behov for større arbeider.

Prosjekt 5166030 Reduksjon utslipp Kvadraturen/Lund

Det er økt aktivitet av utskiftning av vann- og spillvannsledninger i Kvadraturen i 2025. Prosjektene har fått økte kostnader grunnet bl.a. kompleksitet, økt anleggstid, og uforutsette utfordringer. Prosjektet har behov for tilførsel av midler og budsjettet oppjusteres med 11 mill. kr.

Prosjekt 5166040 E18-E39 samarbeidsprosjekt med statens vegvesen

Det er noe redusert aktivitet på samarbeidsprosjekter med statens Vegvesen i år, noe som trolig medfører et mindreforbruk ved årsskiftet på 9,3 mill. kr.

Prosjekt 5700000 Arbeidsplan avløp

Arbeidsplan avløp har en bevilgning i år på 84 mill. kr i tillegg til ubrukte midler fra 2024 på 14,9 mill. kr. Budsjettet justeres ned med 4,3 mill. kr og periodiseres inn i kommende økonomiplan for 2026-2029.

Prosjekt 5176000 Utskiftning av pumper

Prosjektet har ikke behov for å utnytte investeringsmidlene fullt ut i 2025. Budsjettet justeres ned med 1 mill. kr.

Prosjekt 5176020 Reduksjon utslipp Kvadraturen og Lund

Det er økt aktivitet av utskiftning av vann- og spillvannsledninger i Kvadraturen i 2025. Prosjektene har fått økte kostnader grunnet bl.a. kompleksitet, økt anleggstid, og uforutsette utfordringer. Prosjektet har behov for tilførsel av midler og budsjettet oppjusteres med 11 mill. kr.

Prosjekt 5176040 E18-E39 samarbeidsprosjekt SVV avløp

Det er noe redusert aktivitet på samarbeidsprosjekter med statens Vegvesen i år, noe som trolig medfører et mindreforbruk ved årsskiftet på 12 mill. kr

Bykassen

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Regnskap hiå. 31.08.2025	Budsjett*	Forventet budsjettavvik pr. 31.12.25
5193000	Øvrige dammer	229	12 612	10 585
Sum		229	12 612	10 585

*Årets budsjett justert/korrigert for budsjettavvik pr. 31.12 fra foregående år

5193000 Øvrige Dammer

Dammer hadde ubrukte midler fra 2024 på 12,6 mill. kr. Og det forventes mindreforbruk i år på 10,5 mill. kr. Det er mye som er usikkert, eksempelvis er det foreløpig ikke inngått avtale med fylkeskommunen angående utbedring av sykehusdammene samt at flomberegninger fra NVE er forsinket.

ParkvesenetProsjekt 5231101 Bydelsfond investering*

Det er en årlig ramme på 2,5 mill. kr. Bydelsfond investering er en søkbar ordning med søknadsfrist 1. oktober. Det opprettes egne prosjekter i forhold til de innvilgede og godkjente søknadene.

Prosjekt 5231122 Langfeldts Allmenning grøntanlegg

I forbindelse med 2. tertial 2024 ble det omprioritert midler fra avsluttede investeringsprosjekter hos Parkvesenet til grøntanlegget i Langfeldts allmenning, spesielt med tanke på bygging av bro fra Langfeldts allmenning til Bystranda. Siden dette er et nytt prosjekt og ikke har vært behandlet i økonomiplanen fremmes prosjektet for bystyret for endelig avklaring. Prosjektet er tenkt gjennomført i samarbeide med Eiendom, ved småbåthavn og det ble det hentet inn 2 mill. kr fra småbåthavner. Totalt er det satt av kr. 5,273 mill. kr. Det planlegges oppstart høsten 2025.

Arbeidsplaner Parkvesenet

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Regnskap hiå. 31.08.25	Budsjett*	Forventet budsjettavvik pr. 31.12.25
5213000	Arbeidsplan Nærmiljø	-57	6 314	0
5216000	Arbeidsplan Friluftsliv	1 124	2 622	0
Sum		1 067	8 936	0

Prosjekt 5213000*Arbeidsplan Nærmiljø

Arbeidsplanen Nærmiljø består av flere prosjekter med egne prosjektnumre. Arbeidsplan er politisk godkjent, og prosjektene er igangsatt.

Prosjekt 5216000*Arbeidsplan Friluftsliv

Arbeidsplanen for friluftsliv består av flere prosjekter med egne prosjektnumre. Arbeidsplan er politisk godkjent, og prosjektene er igangsatt. 5 nye friluftstoiletter er under bygging.

EiendomProsjekt 5430018 Utskifting av pelletsanlegg

Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det at 8,4 mill. kr skyves til 2026, og innarbeides i økonomiplanen.

Prosjekt 5430050 Nytt omsorgssenter 2026 Strømme

Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det å nedjustere årets budsjett med 8 mill. kr.

Prosjekt 7039010 Midtheilia byggetrinn 2

Prosjektet er igangsatt og fremdriftsplanen tilsier ferdigstillelse sommeren 2026.

Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det at 11,8 mill. kr skyves til 2026, og innarbeides i økonomiplanen.

Investeringer

Prosjekt 7117010 Utvidelse av Lundeveien avlastning

Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det at 1,5 mill. kr skyves til 2026, og innarbeides i økonomiplanen.

Prosjekt 7118010 6 boenheter Langenesåsen

Prosjektet ble ferdigstilt og overlevert 1. november 2024 i henhold til plan. Prøvedrift pågår uten avvik. Prosjektets totale ramme foreslås redusert med 5 mill. kr som tilføres bykassa. Ny ramme blir 58,25 mill. kr inkl. mva.

Prosjekt 9220020 Tordenskjoldsgate skole - ombygging og utvidelse

Prosjektet er i henhold til dagens vedtatte fremdriftsplan. Skisseprosjekt utføres høsten 2025, inkludert utredninger knyttet til kvalitetsprogram for FutureBuilt. Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det at 3,5 mill. kr skyves til 2026, og innarbeides i økonomiplanen.

Prosjekt 9501010 Nytt helsehus Eg

Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det at 2 mill. kr skyves til 2026, og innarbeides i økonomiplanen.

Prosjekt 9604030 Brannstasjonen – rehabilitering og utvidelse

Den videre fremdriften i prosjektet forutsetter avklaringer av reguleringsmessige forhold. Grunnet noe justert fremdrift for prosjektet foreslås det at 1,0 mill. kr av bevilgningen som ligger i 2026 skyves frem til i år.

Prosjekt 9745010 64 nye omsorgsboliger og aktivitetssenter

Prosjektet har fått utbetalt støtte fra Husbanken og Enova, og følgelig foreslås det at prosjektet budsjettreguleres med totalt 193 000 kr. Prosjektets utgiftsside foreslås videre redusert med 1,5 mill. kr, som tilføres bykassa. Ny ramme blir 278,2 mill. kr inkl. mva.

Prosjekt 9810010 Ny kulturskole sentrum

Prosjektet har en inntektsside som ikke er regulert inn, og følgelig foreslås det at prosjektet budsjettreguleres med totalt 0,513 mill. kr. Prosjektets utgiftsside foreslås videre redusert med 5 mill. kr, som tilføres bykassa. Ny ramme blir 319,6 mill. kr inkl. mva.

Klima og arealutvikling

Prosjekt 5530000 Kjøp og salg av fast eiendom

Prosjektet går mot en akkumulert mindreinntekt ved årsskiftet på 115,3 mill. kr. Det er forsinkelser knyttet til foreløpig uspesifiserte salgsobjekter, og det ligger an til at disse tidligst realiseres i 2026. Disse har en samlet inntektsforventning på 46 mill. kr. Videre er det sannsynlig at betydelige salgsinntekter (52 mill. kr) på enkeltobjekter ikke vil realiseres før i 2026 og 2027. Flere av disse objektene avventer reguleringsendringer før salg kan gjennomføres.

Avviket ved årsslutt sett mot årsbudsjettet blir noe mindre enn akkumulert budsjettavvik. Dette skyldes at årets inntekter delvis kommer fra objekter fra tidligere års budsjetter. Dette gjelder bl.a. Åsane skole og Løvollveien 2. I tillegg er det forventet salgsinntekter fra tomtene i Birkedalsveien. Musikkens hus er solgt med forbehold, men det legges foreløpig til grunn i prognosen at inntekten kommer først neste år. Det legges videre til grunn at det vil komme inntekter fra salg av kinoeiendommen i år.

Kommunedirektøren foreslår å skyve 54,3 mill. kr i inntekter fra budsjettet for 2025 over til økonomiplanen 2026–2029.

Investeringer

Prosjekt 5531* Boligpolitiske prosjekter

For gruppen boligpolitiske prosjekter er prognosen et merforbruk på 3,9 mill. kr til årsskiftet. Avtalen med utbygger på Kroodden er terminert, og det er tilbakebetalt forskuddsbetaling. Det foreslås å justere ned inntektsforventningene på til sammen 7 mill. kr i årets investeringsbudsjett, slik at prognosen etter budsjettendringer blir et mindreforbruk på 3,1 mill. kr. Hoveddelen av dette mindreforbruket knytter seg til buffermidler avsatt til strategiske eiendomskjøp.

I prognosen for prosjektslutt er det i tillegg til inntektssvikten på 7 mill. kr i år, tatt høyde for at terminering av avtalen fører til at inntekter og utgifter i gjeldende økonomiplan i forbindelse med utbyggingen av Kroodden faller bort i 2026. Dette korrigeres i økonomiplanen for 2026–2029.

Budsjettendringer

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Utgift (+økning/ -reduksjon)	Inntekt (- økning/+reduksjon)
Direktør			
5000001	Kommunalt bidrag byvekstavtale til ING	-300	
Ingeniørvesenet			
Bykassen			
5183011	Gulv Lager Dalane	400	-400
5183012	Ny Sonestasjon Øst	3 300	-3 300
5183014	Tak varmgarasje Dalane	500	-500
5136048	Asfaltering Grim/Solholmen skole	215	
5151081	Byvekst Utbedring av gang- og sykkelvei langs Tinnheiveien Egenandel	715	-640
5151082	Byvekst Intensivbelysning gangfelt Tordenskjoldsgate/Kronprinsens gt Egenandel	290	-260
5151083	Byvekst Hjertesonetiltak ved Ve og Slettheia skole	580	-520
5151084	Byvekst Nedsenket kantsteiner i Gislemyrveien	145	-130
5151085	Byvekst Sykkelskur på Lundeveien avlastning	580	-520
5151086	Byvekst Sykkelskur ved Jegersberg gård	580	-520
Selvkost			
<u>Avløp</u>			
5170000	Arbeidsplan avløp	-4 300	
5176000	Utskifting av pumper 35000 105	-1 000	

Investeringer

Prosjekt	Prosjektnavn	Utgift (+økning/ -reduksjon)	Inntekt (- økning/+reduksjon)
5176020	Reduksjon utslipp Kvadraturen og Lund	10 000	
5176046	Kjoskrysset	-8 000	
5176034	Odderøya renseanlegg, oppgradering	3 000	
5176101	Tiltak Lastad - Ålo RA - Trysnes RA	-5 000	
5176102	Slam kiosk	-1 500	
5176099	Oppgradering ledning Oftenes/Kjellandsheia	-8 000	
5176100	Sodefjed Stangen	-7 000	
5176031	Renseløsning Søgne og Songdalen	-4 000	
5176098	Mjåvann avløp	-6 600	
5176204	Fåretjønn - Stemtjønn	-2 000	
5176206	Oppgradering sikkerhet pumpestasjoner	-1 000	
5176205	Solvika kunstgress bane	-3 000	

Vann

5160000	Arbeidsplan vann	-5 000	
5166030	Reduksjon utslipp Kvadraturen/Lund vann 34000 105	11 000	
5166046	Kjoskrysset	-8 000	
5166060	Reservevannf. Øst for Topdalsfj. 34000 105	-10 000	
5166078	Vannbehandlingsanlegg Grimevann VBA 34000 105	-5 000	
5166073	Hovedvannl. Korsvik - Fidgeåsen 34000 105	-6 000	
5166076	Vesvann til Grasåsen HB sammenkobling 34000 10	-4 000	
5166079	Kapasitetsøkning rosse vann 34000 105	-10 000	
5165003	Vannledning Rosse vann/Rosedalen 34000 105	-8 000	
5166111	Tiltak Lastad - Ålo RA - Trysnes RA	-4 000	
5166110	Eg høydebasseng	-4 000	

Parkvesenet

5231310	Svarttjønnheia Lokalpark - Bydelsfond	1 000	-442
5231101	Bydelsfond Investering til Svarttjønnheia lokalpark	-558	
5231313	Sødal Terrasse kvartalslek - Bydelsfond	550	-275

Investeringer

Prosjekt	Prosjektnavn	Utgift (+økning/ -reduksjon)	Inntekt (- økning/+reduksjon)
5231101	Bydelsfond Investering til Sødal Terrasse kvartalslek	-275	
Eiendom			
5410001	Kjøp og oppgradering kommunale boliger	-3 000	-1 838
5410003	Rehabilitering av kommunale boliger		-350
5430018	Utskifting av pelletsanlegg	-8 400	
5430050	Nytt omsorgssenter 2026 Strømme	-8 000	
7039010	Midtheilia byggetrinn 2	-11 838	
7113010	Tangvall skole	-4 000	
7113030	Nye Søgne stadion		675
7117010	Utvidelse av Lundeveien avlastning	-1 500	
7118010	6 boenheter Langenes	-5 000	
9220020	Tordenskjoldsgate skole - ombygging og utvidelse	-3 500	
9501010	Nytt helsehus Eg	-2 000	
9604030	Brannstasjonen - rehabilitering og utvidelse	1 000	
9745010	64 nye omsorgsboliger og aktivitetssenter	-1 500	-193
9810010	Ny Kulturskole sentrum, oppstart 2019	-5 000	-513
9564010	Ærfuglveien 27-49, rehabilitering av tak	3 000	
9205010	Setedalsveien 53, nybygg etter brann	300	-1 400
9348010	Valhalla helsesenter - rehabilitering av fasader	1 000	-1 000
9274010	Vardåssløyfen 26, nybygg etter brann	-2 000	
9643010	Korsvikkilen 87, nybygg etter brann	-8 000	
Klima og areal			
5019999	Justeringsavtaler	2 777	
5530000	Kjøp og salg av fast eiendom		54 300
5531*	Boligpolitiske prosjekter		7 000
8*	Utbyggingsområdene		
Sum		-138 339	49 174

Investeringer

Samlet sett reduseres investeringsutgiftene med 142,4 mill. kr og inntektene reduseres med 49,2 mill. kr. Netto investeringsutgifter reduseres dermed med 93,2 mill. kr. Beløpet fremkommer dels som forskyvning av investeringer til senere år, dels at det foreslås å tilføre prosjekter midler da det er konstatert merforbruk og dels at prosjekter avleverer midler, fordi det er åpenbart at det vil bli mindreforbruk ved prosjektslutt.

Investeringsprosjektene som er omtalt under punktene «Prognose prosjekter og «Prosjekter som avsluttes» omtales ikke igjen her.

I tillegg kommer følgende prosjekter:

Ingeniørvesenet – Bykassen

Prosjekt 5136048 Asfaltering Grim/Solholmen skole

Prosjektet har fått tilført 215 000 kr fra Oppvekst. Midlene skal benyttes til asfaltering på Grim/Solholmen skole og finansieres ved overføring av restmidler fra prosjektene 4210006, 4210012 og 4210014. Se tekst under avsluttede prosjekter hos Oppvekst.

Prosjekt 5183011 Gulv lager Dalane

I 1. tertial ble det hentet inn 4,2 mill. kr fra disposisjonsfond til drift, men de planlagte arbeidene hører regnskapsmessig hjemme i investeringsregnskapet. Midlene overføres fra drift til 3 prosjekter i investering. Det overføres 400 000 kr til dette prosjektet.

Prosjekt 5183012 Ny sonestasjon øst

I 1. tertial ble det hentet inn 4,2 mill. kr fra disposisjonsfond til drift, men de planlagte arbeidene hører regnskapsmessig hjemme i investeringsregnskapet. Midlene overføres fra drift til 3 prosjekter i investering. Det overføres 3,3 mill. kr til dette prosjektet.

Prosjekt 5183014 Tak varmegarasje Dalane

I 1. tertial ble det hentet inn 4,2 mill. kr fra disposisjonsfond til drift, men de planlagte arbeidene hører regnskapsmessig hjemme i investeringsregnskapet. Midlene overføres fra drift til 3 prosjekter i investering. Det overføres 500 000 kr til dette prosjektet.

Prosjekt 5151081 Byvekst Utbedring av gang- og sykkelvei langs Tinnheiveien

Prosjektet har en total kostnad på 715 000 kr. Den kommunale egenandelen utgjør 75 000 kr, mens resten finansieres gjennom byvekstavtalen.

Prosjekt 5151082 Byvekst Intensivbelysning gangfelt Tordenskjoldsgate/Kronprinsens gate

Prosjektet har en total kostnad på 290 000 kr. Den kommunale egenandelen utgjør 30 000 kr, mens resten finansieres gjennom byvekstavtalen.

Prosjekt 5151083 Byvekst Hjertesonetiltak ved Ve og Slettheia skole

Prosjektet har en total kostnad på 580 000 kr. Den kommunale egenandelen utgjør 60 000 kr, mens resten finansieres gjennom byvekstavtalen.

Prosjekt 5151084 Byvekst Nedsenket kantsteiner i Gislemyrveien

Prosjektet har en total kostnad på 145 000 kr. Den kommunale egenandelen utgjør 15 000 kr, mens resten finansieres gjennom byvekstavtalen.

Prosjekt 5151085 Byvekst Sykkelskur på Lundeveien avlastning

Prosjektet har en total kostnad på 580 000 kr. Den kommunale egenandelen utgjør 60 000 kr, mens resten finansieres gjennom byvekstavtalen.

Prosjekt 5151086 Byvekst Sykkelskur ved Jegersberg gård

Prosjektet har en total kostnad på 580 000 kr. Den kommunale egenandelen utgjør 60 000 kr, mens resten finansieres gjennom byvekstavtalen.

Ingeniørvesenet – Selvkost

Avløp

Prosjektene nedenunder har bevilgning i 2025, men fremdriften er forsinket. Budsjettene justeres budsjettene ned med til sammen 30 mill. kr.

- 5176101 Tiltak Lastad
- 5176102 Slam kiosk
- 5176100 Sodefjed Stangenes
- 5176031 Renseløsning Søgne og Songdalen
- 5176098 Mjåvann avløp
- 5176204 Fåretjønn Stemtjønn
- 5176206 Oppgradering sikkerhet pumpestasjoner
- 5176205 Solvika kunstgressbane

Prosjekt 5176046 Kjoskrysset

Fremdriften er forsinket og det er usikkerhet knyttet til oppstartstidspunkt. Budsjettet justeres ned med 8 mill. kr.

Prosjekt 5176034 Odderøya renseanlegg, oppgradering

Det har vært økte kostnader i 2025 i forbindelse med oppgradering av utstyr på odderøya renseanlegg. Det er behov for å tilføre prosjektet midler og budsjettet økes med 3 mill. kr

Prosjekt 5176099 Oppgradering ledning Oftenes/Kjellandsheia

Prosjektet er forsinket, og det forventes et mindreforbruk ved årsskiftet. Budsjettet justeres ned med 8 mill. kr.

Vann

Prosjektene nedenunder har bevilgning i 2025, men fremdriften er forsinket. Budsjettene justeres budsjettene ned med til sammen 23 mill. kr.

- 5166078 Vannbehandlingsanlegg Grimevann
- 5166073 Hovedvannledning Korsvik - Fidjeåsen
- 5166076 Vesvann til Grasåsen
- 5166111 Tiltak Lastad
- 5166110 Eg høydebasseng

Prosjekt 5166046 Kjoskrysset

Fremdriften er forsinket og det er usikkerhet knyttet til oppstartstidspunkt. Budsjettet justeres ned med 8 mill. kr.

Prosjekt 5166060 Reservevannforsyning Øst for Topdalsfjorden

Fremdriften er forsinket, hovedsakelig som følge av utfordringer med grunnerverv. Budsjettet justeres ned med 10 mill. kr.

Investeringer

Prosjekt 5166079 Kapasitetsøkning rossevang

Oppstarten i prosjektet er forsinket. Budsjettet justeres ned med 10 mill. kr.

Prosjekt 5165003 Vannledning Rossevang/Rosedalen

Prosjektet Vannledning Rossevang/Rosedalen er utsatt i tid, men det er noe pågående aktivitet på knyttet til prosjektering. Budsjettet justeres ned med 8 mill. kr.

Parkvesenet

Prosjekt 5231310 Svarttjønnheia lokalpark

Kostnaden til prosjektet er blitt noe dyrere etter utlysning av anbud enn det som er omsøkt og tildelt til prosjektet. 3 av delområdene., basket, balløkke, skileik, kan få spillemidler på til sammen 442 000 kr, resterende midler 558 000 kr tas fra ufordelte midler Bydelsfond investering.

Prosjekt 5231313 Sødal Terrasse Kvartalslek

Kostnaden til prosjektet er blitt noe dyrere etter utlysning av anbud enn det som er omsøkt og tildelt til prosjektet. 2 av delområdene., Tuftpark og balløkke, kan få spillemidler på til sammen 275 000 kr, resterende midler 275 000 kr tas fra ufordelte midler Bydelsfond investering.

Eiendom

Prosjekt 5410001 Kjøp og oppgradering kommunale boliger

Prosjektets midler skal anvendes til kjøp av utleieboliger evt. store oppussinger. Prosjektet har fått tilsagn på støtte fra Husbanken, og følgelig foreslås det at prosjektet budsjettreguleres med totalt 1,838 mill. kr.

Prosjekt 5410003 Rehabilitering av kommunale boliger

Løpende prosjekt for rehabilitering, utbedringer og installering av tekniske installasjoner i kommunale boliger. Det er søkt om og innvilget støtte fra Husbanken til ENØK tiltak. Inntektsbudsjettet reguleres med 350 000 kr

Prosjekt 7113030 Nye Søgne stadion

Prosjektet ble ferdigstilt i 2023 i henhold til prosjektets fremdriftsplan. Prosjektet har fått utbetalt noe mindre spillemidler enn tidligere budsjettet, og følgelig foreslås det at inntektene budsjettreguleres ned med totalt 675 000 kr.

Prosjekt 9274010 Vardåssløyfen 26, nybygg etter brann

Prosjektet gjelder en enebolig som ble totalskadet i brann. Prosjektet har mottatt oppgjør fra forsikringen. Byggearbeidene antas å starte opp sent 2025. 2 mill. kr av budsjettet skyves derfor til 2026 og innarbeides i økonomiplanen.

Prosjekt 9643010 Korsvikkilen 87, nybygg etter brann

Prosjektet gjelder en flermannsbolig som ble totalskadet i brann. Prosjektet har mottatt oppgjør fra forsikringen. Byggearbeidene antas å starte opp sent 2025. 8 mill. kr av budsjettet skyves derfor til 2026 og innarbeides i økonomiplanen.

Prosjekt 9564010 Ærfuglveien 27-49, rehabilitering av tak

Ærfuglveien 27-49 er et serviceboligkompleks med totalt 53 leiligheter. Det pågår rehabilitering og oppgradering av komplekset, inkludert nytt tak og svalganger. Det overføres 3 mill. kr fra prosjekt 5410001 Kjøp og oppgradering av kommunale boliger.

Investeringer

Prosjekt 9348010 Valhalla helsesenter – Rehabilitering av fasader

Det overføres 1 mill. kr fra driftsregnskapet til investering. Det igangsettes prosjektering og kartlegging av omfang av fasaderehabilitering ved Valhalla helsesenter.

Prosjekt 9205010 Setesdalsveien 53, nybygg etter brann

Det er delutbetalt forsikringsoppgjør etter brann i Setesdalsveien 53. Det budsjetteres med 1,4 mill. kr i inntekter på prosjektet, og 300 000 kr til prosjektering for gjenoppbygging.

Prosjekt 7113010 Tangvall skole

Prosjektet er ferdigstilt, men det gjenstår fortsatt noen avklaringer og kostnader før prosjektet etter planen prosjektavsluttes i 2026. Totalbudsjettet foreslås nedjustert med 4 mill. kr, som tilbakeføres bykassen.

Klima og areal

Prosjekt 5019999 Justeringsavtaler

I henhold til vedtak i bystyret settes kommunens 10%-andel av justeringsavtalene inn på et eget investeringsfond, for å dekke kommunens utgifter til administrasjon av justeringsavtalene.

Budsjettendringer prosjekter som avsluttes

Avslutning av investeringsprosjekter:

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Utgift (+økning/- reduksjon)	Inntekt (- økning/+reduksjon)
Ingeniørvesenet			
<u>Bykassen</u>			
5136034	Gatebruksplan posebyen	-19	
5136028	Gatebruksplan posebyen og Rådhusgata	19	
Parkvesenet			
5231101	Bydelsfond Investering	896	
5231301	Ytre Andøya vel - treningspark Bydelsfond	50	-59
5231302	Ringveien borettslag - fotball/basket Bydelsfond	14	-144
5231308	Bråvann Vel - oppgradering ballbinge Bydelsfond	-409	
5231309	Randesund Bydelsråd - badeplass Sukkevann/Dalen Bydelsfond	-41	
5231312	Odderhei Vel trimpark - Bydelsfond	-274	-33
5261301	Friluftsområde Fidjekilen	-4 027	
5261306	Opprustning av turvei Tunballen Bergstøl	-1 786	

Investeringer

Prosjekt	Prosjektnavn	Utgift (+økning/- reduksjon)	Inntekt (- økning/+reduksjon)
Eiendom			
5410006	Malmveien 11, Kjøp og omregulering	-2 564	
5430000	Forurensing Bredalsholmen sjø	1 357	-88
5430012	ENØK bygningsmessige tiltak	190	2
5430023	Utfasing av 2G og 3G nettet	83	
5430032	Utredningsarbeid Oppvekst ifbm. Hånes skolestruktur	575	
5439005	Oppgradering av bryggeplasser	21	-71
7000010	Kulturell møteplass Nodeland sentrum - Sygna kultursenter	-296	
7019040	Songdalstunet avfallshåndtering	0	
7019070	Songdalstunet gul avdeling	0	
7109010	Havåsen barnehage	-689	
9140030	Mosby oppvekstsenter, oppstart 2014	2 070	
9220010	Todda skole strakstiltak	-906	
9386040	Øvre Slettheia barnehage	63	
9502010	Familiens hus øst, Strømme senter rehab. 2022	-64	
9742010	Rehabilitering av fasader og tak - Songdalsvegen 63A	-950	
Sum		-6 686	-392

Prosjektene omtales under punktet «Prosjekter som avsluttes».

Prosjekter som avsluttes

Tall i 1000 kr

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap	Total ramme	Avvik*
Ingeniørvesenet				
<u>Bykassen</u>				
5136034	Gatebruksplan Posebyen	642	662	19

Investeringer

Prosjekt	Prosjektnavn	Totalt regnskap	Total ramme	Avvik*
Parkvesenet				
5231301	Ytre Andøya vel - treningspark Bydelsfond	492	502	9
5231302	Ringveien borettslag - fotball/basket Bydelsfond	24	153	129
5231308	Bråvann Vel - oppgradering ballbinge Bydelsfond	546	955	409
5231309	Randesund Bydelsråd - badeplass Sukkevann/Dalen Bydelsfond	259	300	41
5231312	Odderhei Vel trimpark - Bydelsfond	143	450	307
5261301	Friluftsområde Fidjekilen	-527	3 500	4 027
5261306	Opprustning av turvei Tunballen Bergstøl	14	1 800	1 786
Eiendom				
5410006	Malmveien 11, Kjøp og omregulering	40 536	43 100	2 564
5430000	Forurensing Bredalsholmen sjø	4 957	3 688	-1 270
5430012	ENØK bygningsmessige tiltak	40 179	39 988	-192
5430023	Utfasing av 2G og 3G nettet	4 189	4 106	-83
5430032	Utredningsarbeid Oppvekst ifbm. Hånes skolestruktur	1 140	565	-575
5439005	Oppgradering av bryggeplasser	4 050	4 100	50
7000010	Kulturell møteplass Nodeland sentrum - Sygna kultursenter	35 185	35 481	296
7019040	Songdalstunet avfallshåndtering	52	52	0
7019070	Songdalstunet gul avdeling	36 225	36 225	0
7109010	Havåsen barnehage	52 811	53 500	689
9140030	Mosby oppvekstsenter, oppstart 2014	249 168	247 098	-2 070
9220010	Todda skole strakstiltak	8 577	9 764	906
9386040	Øvre Slettheia barnehage	5 882	5 819	-63
9502010	Familiens hus øst, Strømme senter rehab. 2022	3 306	3 370	64
9742010	Rehabilitering av fasader og tak - Songdalsvegen 63A	0	950	950
Sum		487 852	496 127	7 993

Samlet sett foreligger det mindreforbruk på til sammen 8 mill. kr, mens 7,1 mill. kr tilbakeføres bykassen. Avviket på 900 000 kr henger sammen med at enkelte prosjekter overfører restbudsjetter tilbake til hovedprosjektet hvor midlene stammer fra.

Ingeniørvesenet – bykassen

Prosjekt 5136034 Gatebruksplan posebyen

Prosjektet er ferdigstilt. Det ble foretatt en budsjettregulering i 1. tertial, men det gjenstår å overføre

restbudsjett på 19 400 kr til prosjekt 5136028 Gatebruksplan posebyen og Rådhusgata, hvor budsjettmidlene kom fra.

Parkvesenet

Prosjekt 5231301 Ytre Andøya vel – treningspark Bydelsfond

Prosjektet har hatt et mindreforbruk på 9 230 kr. Mindreforbruket tilbakeføres 5231101 Bydelsfond investering.

Prosjekt 5231302 Ringveien borettslag -fotball/basket Bydelsfond

Prosjektet har hatt et mindreforbruk på 129 453 kr Mindreforbruket tilbakeføres Bydelsfond investering.

Prosjekt 5231308 Bråvann Vel – oppgradering ballbinge - Bydelsfond

Prosjektet har hatt et mindreforbruk på 409 543 kr. Mindreforbruket tilbakeføres 5231101 Bydelsfond investering.

Prosjekt 5231309 Randesund Bydelsråd – badeplass Sukkevann/Dalen - Bydelsfond

Prosjektet har hatt et mindreforbruk på 41 191 kr. Mindreforbruket tilbakeføres 5231101 Bydelsfond investering.

Prosjekt 5231312 Odderhei Vel trimpark - Bydelsfond

Prosjektet har hatt et mindreforbruk på 307 370 kr. Mindreforbruket tilbakeføres 5231101 Bydelsfond investering.

Prosjekt 5261301 Friluftsområde Fidjekilen

Kommunen regulerte området (plan vedtatt i 2014) og ervervet Trandleholmen fra grunneier i 2014. Reguleringsplanen legger opp til en ny offentlig parkeringsplass i et våtmarksområde og etablering av en større fylling mellom fastlandet og Trandleholmen som offentlig friområde. Med dagens holdning til naturinngrep, fylling i sjø og tiltak i våtmarksområder, anses gjeldende reguleringsplan som uheldig og ikke tilpasset områdets naturverdier og kvaliteter. Kommunedirektøren vurderer i dag de skisserte løsningene som ikke gjennomførbare på grunn av store naturinngrep og kompliserte grunnforhold.

Utomhusplanen som ble utarbeidet i 2019 legger opp til en forenklet løsning med brygger langs Trandleholmen og flytebrygge over sundet. Det har etter mange forsøk ikke lyktes å komme til noen avtale med grunneier. Kommunen leier i dag parkeringsplass for allmenheten øst for Kystveien og har avtale om midlertidig adkomst for allmenheten til Trandleholmen over den sydligste flytebryggen i båthavna. Kommunen anser dagens midlertidige løsning som god nok frem til en fullgod løsning i tråd med utomhusplanen/landskapsplanen kan finansieres og realiseres.

Prosjektet har ubrukte midler på 4 027 736 kr. Med utgangspunkt i overnevnte situasjon avsluttes prosjektet og midlene tilbakeføres til bykassen.

Prosjekt 5261306 Opprustning turvei Tunballen – Bergstøl

Det har vært avholdt møter og befaring med grunneier og turveien er ferdig prosjektert. Det er dessverre ikke oppnådd enighet med grunneier om betaling som ligger innenfor kommunens prispolitikk. Den prosjekterte veien vil trolig likevel bli opparbeidet i forbindelse med etablering av nye nettlinj (strømmaster) i området i regi av Glittre nett.

Prosjektet foreslås avsluttet, og midlene på 1 785 692 kr tilbakeføres til bykassen, etter fratrekk av medgåtte prosjekteringskostnader.

Eiendom

Prosjekt 5410006 Malmveien 11, Kjøp og omregulering

Malmveien 11 er et tidligere serviceboligkompleks for eldre som var eid av Kristiansand Boligstiftelse. Bystyret vedtok i 2017 at Kristiansand Boligselskap skulle kjøpe eiendommen og klargjøre denne for salg. Dette var en del av strategien for å redusere antall serviceboliger i den kommunale porteføljen som en konsekvens av synkende etterspørsel etter denne typen boliger. Kjøp ble gjennomført i 2018, og det har siden vært jobbet med reguleringer og områdeplaner før gjennomføring av salg. Prosjektet er avsluttet med et mindreforbruk på 2,56 mill. kr.

Agder kommunerevisjon IKS har gjennomført en revisjon av prosjektet.

Revisjonens uttalelse:

Vi har utført handlingene beskrevet nedenfor, som avtalt med kommunen, vedrørende sluttregnskap for investeringsprosjekt Malmveien 11, kjøp og omregulering avsluttet per 02.06.2025.

	Handlinger	Funn
1.	At byggeprosjektet er gjennomført i samsvar med vedtak og budsjettforutsetninger	Byggeprosjektet er gjennomført i samsvar med vedtak og budsjettforutsetninger.
2.	At det er ført protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kr ekskl. mva.	En anskaffelse hvor det ikke foreligger protokoll, planlagt anskaffelse var estimert til under 100 000 kr. Overskridelse forklart.
3.	At anskaffelser som overstiger 500 000/1 300 000 kr ekskl. mva, er kunngjort på korrekt vis og at anskaffelsen således er basert på konkurranse	IA
4.	At det er innhentet skatteattest og HMS-erklæring iht. lov- og forskrift om offentlige anskaffelser, for anskaffelser som overstiger 500 000 kr ekskl. mva	IA
5.	At anbudssum er i samsvar med kontraktssum for anskaffelser som overstiger 500 000 kr ekskl. mva.	IA
6.	At det ved bruk av rammeavtaler er det benyttet mini-konkurranse der dette er pliktig	IA
7.	At utgifter og inntekter som er bokført på prosjektet vedrører det aktuelle prosjekt	Vi har kontrollert 40 068 199 av utgiftene. De kontrollerte utgiftene og vedrører prosjektet.
8.	At sluttregnskapet er avsluttet i samsvar med kommunens instruks for investeringer	Sluttregnskapet er avsluttet iht. kommunens investeringsinstruks.

Prosjekt 5430000 Forurensing Bredalsholmen sjø

Undersøkelser viste forurensing i sjøen ved Bredalsholmen. Det er gjort tiltak med tildekking av grunnen. Nye prøver er gjennomført og analysert og er oversendt statsforvalteren. Det er ikke kommet krav om nye tiltak. Dette prosjektet avsluttes, og dersom statsforvalteren kommer med krav om ytterligere utbedringer, må det håndteres ved rullering av framtidige økonomiplaner. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 1 269 750 kr.

Prosjekt 5430012 ENØK bygningsmessige tiltak

Det er gjennomført bygningsmessige tiltak for å redusere energiforbruket i kommunale bygg. Det er skiftet lys og lysstyring til moderne LED belysning i store deler av bygningsmassen, blant annet skoler, omsorgssentre og idrettshaller. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 191 920 kr.

Prosjekt 5430023 Utfasing av 2G og 3G nettet

For å være forberedt til stenging av 2G og 3G nettene, er det i kommunens bygg skiftet ut heisalarmer og sendere, slik at disse fortsetter å fungere. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 83 452 kr.

Investeringer

Prosjekt 5430032 Utredningsarbeid Oppvekst ifbm. Hånes skolestruktur

Utredningsarbeid relatert til Hånes skolestruktur ble mer omfattende enn først antatt. I tillegg bistod også ekstern utreder i arbeidet, grunnet begrensede interne ressurser hos Oppvekst. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 575 000 kr.

Prosjekt 5439005 Oppgradering av bryggeplasser

Prosjektet har bestått i oppgradering av brygger i kommunens småbåthavner. Det siste tiltaket som ble gjennomført var å montere nye redningsstiger i alle havner. Prosjektet avsluttes med en besparelse på 50 083 kr.

Prosjekt 7000010 Kulturell møteplass Nodeland sentrum - Sygna kultursenter

Arbeidet med utredning av nytt kultursenter i Nodeland sentrum startet i 2016. Prosjektering ble utført i daværende Songdalen kommune. Oppstart av prosjektet med entreprenør var i mars 2020, og ferdigstillelse var i 2021. Prosjektet avsluttes med en besparelse på 295 998 kr.

Prosjekt 7019040 Songdalstunet avfallshåndtering

Den planlagte avfallsløsningen har ikke vært mulig å gjennomføre innenfor prosjektets rammer på grunn av utfordrende grunnforhold og tilkomst. Ubrukte prosjektmidler ble i 2. tertial 2024 overført til bykassen. Prosjektet avsluttes dermed i balanse.

Prosjekt 7019070 Songdalstunet gul avdeling

I forbindelse med pandemien ble det besluttet at gul avdelingen på Songdalstunet skulle oppgraderes da avdelingen hadde vært stengt i flere år og hadde klare oppgraderingsbehov. Det ble senere vedtatt at prosjektet ikke skulle gjennomføres. Ubrukte prosjektmidler ble i 2. tertial 2024 overført til bykassa. Prosjektet avsluttes dermed i balanse.

Prosjekt 7109010 Havåsen barnehage

Bygging av ny barnehage i gamle Søgne kommune med tilhørende uteområde ble igangsatt i 2018 og ferdigstilt i 2020. Grunnet enkelte utfordringer med uteområdet og overvann avsluttes prosjektet først nå. Prosjektet avsluttes med en besparelse på 688 519 kr.

Prosjekt 9140030 Mosby oppvekstsenter, oppstart 2014

Mosby Oppvekstsenter består av skole, barnehage, gymsal og fellesfunksjoner. Prosjektet innbefattet etablering av totalt 120 barnehageplasser og elevtallsprognosen tilsa at skolen ble dimensjonert for 220 elever. Prosjektet er avsluttet med et merforbruk på 2,07 mill. kr.

Agder kommunerevisjonen IKS har gjennomført en revisjon av prosjektet.

Revisjonens uttalelse:

Vi har utført handlingene beskrevet nedenfor, som avtalt med kommunen, vedrørende sluttregnskap for investeringsprosjekt 9140030 Mosby oppvekstsenter, som er avsluttet per 05.05.2025.

	Handlinger	Funn
1.	At byggeprosjektet er gjennomført i samsvar med vedtak og budsjettforutsetninger	Byggeprosjektet er gjennomført i samsvar med vedtak og budsjettforutsetninger.
2.	At det er ført protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kr ekskl. mva.	Det er ikke avdekket avvik for de kontrollerte anskaffelsene.
3.	At anskaffelser som overstiger 1 300 000 kr ekskl. mva, er kunngjort på korrekt vis og at anskaffelsen således er basert på konkurranse	Det er avdekket et avvik, hvor avrop på en rammeavtale fikk et omfang som oversteg rammeavtalens samlede anslåtte verdi.

Investeringer

4.	At det er innhentet skatteattest iht. lov- og forskrift om offentlige anskaffelser, for anskaffelser som overstiger 500 000 kr ekskl. mva.	Det er ikke avdekket avvik på dette punktet for de kontrollerte anskaffelsene, med unntak av at to skatteattester ikke er fremlagt.
5.	At anbudssum er i samsvar med kontraktssum for anskaffelser som overstiger 1 300 000 kr ekskl. mva.	Det er ikke avdekket avvik på dette punktet.
6.	At det ved bruk av rammeavtaler er det benyttet mini-konkurranse der dette er pliktig	Det er ikke avdekket avvik for de kontrollerte anskaffelsene.
7.	At utgifter og inntekter som er bokført på prosjektet vedrører det aktuelle prosjekt	Vi har kontrollert utgifter for 130,73 MNOK (ekskl. mva) og alle inntektene. De kontrollerte utgifter og inntekter vedrører prosjektet.
8.	At sluttregnskapet er avsluttet i samsvar med kommunens instruks for investeringer	Sluttregnskapet er avsluttet iht. kommunens investeringsinstruks.

Prosjekt 9220010 Todda skole strakstiltak

I forbindelse med tilsyn fra Miljørettet helsevern på Tordenskjoldsgate skole (Todda) ble det bevilget 9,6 mill. kr til strakstiltak for å bedre situasjonen for elevene.

Flere områder som blant annet oppgradering av skolegård, solavskjerming, varmeanlegg og støyforhold ble utbedret gjennom prosjektet. Prosjektet er avsluttet med et mindreforbruk på 906 343 kr.

Agder kommunerevisjon IKS har gjennomført en revisjon av prosjektet.

Revisjonens uttalelse:

Vi har utført handlingene beskrevet nedenfor, som avtalt med kommunen, vedrørende sluttregnskap for investeringsprosjekt 9220010 Tordenskjoldsgate skole - strakstiltak avsluttet per 06.06.2025.

	Handlinger	Funn
1.	At byggeprosjektet er gjennomført i samsvar med vedtak og budsjettforutsetninger	Byggeprosjektet er gjennomført i samsvar med vedtak og budsjettforutsetninger.
2.	At det er ført protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kr ekskl. mva.	Det er ikke avdekket avvik for de kontrollerte anskaffelsene.
3.	At anskaffelser som overstiger 1 300 000 kr ekskl. mva, er kunngjort på korrekt vis og at anskaffelsen således er basert på konkurranse	Det er ikke avdekket avvik.
4.	At det er innhentet skatteattest iht. lov- og forskrift om offentlige anskaffelser, for anskaffelser som overstiger 500 000 kr ekskl. mva.	Det er innhentet skatteattest for anskaffelsene, med unntak for en leverandør.
5.	At anbudssum er i samsvar med kontraktssum for anskaffelser som overstiger 1 300 000 kr ekskl. mva.	Det er ikke avdekket avvik.
6.	At det ved bruk av rammeavtaler er det benyttet mini-konkurranse der dette er pliktig	Det er ikke avdekket avvik for de kontrollerte anskaffelsene.
7.	At utgifter og inntekter som er bokført på prosjektet vedrører det aktuelle prosjekt	Vi har kontrollert 4,646 MNOK ekskl. mva av utgiftene. De kontrollerte utgiftene og vedrører prosjektet.
8.	At sluttregnskapet er avsluttet i samsvar med kommunens instruks for investeringer	Sluttregnskapet er avsluttet iht. kommunens investeringsinstruks.

Prosjekt 9386040 Øvre Slettheia barnehage

Barnehagen ved Øvre Slettheia Oppvekstsenter ble vedtatt revet, jfr. kommunalutvalgets behandling av saken 02.04.2019. Barnehagebygget var totalskadet av råte, og tilstandsvurderingen utført i slutten av 2018 viste at konstruksjonen hadde store bygningstekniske feil og mangler. Det ble derfor vedtatt at eksisterende bygningskonstruksjon skulle rives, og ny barnehage etableres.

Med bakgrunn i vedtak i bystyret ble byggeprosjektet stoppet, og dette sees i sammenheng med ombygging av Øvre Slettheia skole til barnehageformål.

Ubrukte prosjektmidler ble i 2. tertial 2023 overført til bykassen. Prosjektet avsluttes med 63 255 kr i merforbruk.

Prosjekt 9502010 Familiens hus øst, Strømme senter rehab. 2022

Ved Familiens hus Øst ble det avdekket behov for flere strakstiltak grunnet HMS-avvik som omhandlet blant annet innelima, ventilasjon, lydtetthet mellom kontorer og noen manglende brannkrav. Prosjektet er avsluttet med et mindreforbruk på 64 391 kr.

Prosjekt 9742010 Rehabilitering av fasader og tak - Songdalsvegen 63A

Det har vært avsatt midler for rehabilitering av Songdalsvegen 63A. Boligen ligger i området for sentrumsutvikling på Nodeland. Boligen er planlagt solgt og rehabilitering vil derfor ikke bli gjennomført. Bevilging på 950 000 kr leveres tilbake til bykassen.

Overordnede økonomiske forhold – område 9

Prosjekt 4920002 Ansvarlig kapital KKP

Det ble bevilget 48,879 mill. kr i årsbudsjettet til egenkapitalinnskuddet i Kristiansand kommunale Pensjonskasse (KKP). Fakturaen fra KKP er 116 641 kr lavere enn budsjettet. Det foreslås å redusere bevilgningen med tilsvarende beløp og tilbakeføre dette til kapitalfondet.

Prosjekt 4920003 Ansvarlig kapital KLP

Det ble bevilget 3,257 mill. kr i årsbudsjettet til egenkapitalinnskuddet i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Fakturaen fra KLP er 390 928 kr høyere enn budsjettet. Det foreslås å øke bevilgningen med tilsvarende beløp. Dette kan i henhold til regelverket ikke finansieres av lån. Det foreslås derfor at kapitalfondet finansierer dette.

Prosjekt 4910000 og 5019999 Justeringsavtaler utbyggere

Det blir en noe høyere inntekt og utgift på justeringsavtalene ettersom det kom flere nye avtaler sent i årsoppgjøret 2024 som ikke ble tatt med i årsbudsjettet. Inntekten økes opp med 5,6 mill. kr og utgiften økes med 5,0 mill. kr. Det avsettes 2,777 mill. kr til et ubundet investeringsfond vedr justeringsavtalene.

Prosjekt 4920020 Overført fra boligstiftelsene

De to kommunale boligstiftelsene (Kristiansand boligstiftelse og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger) ble avviklet 28.02.2025 og gjeld og anleggsmidler mv ble overført til Kristiansand kommune. Totalt ble det overført 437 mill. kr i anleggsmidler (boliger) og 65 mill. kr i langsiktig gjeld. Netto av dette skal føres som en overføringsinntekt. Bruk av lån økes tilsvarende med 65 mill. kr. slik at nettoeffekt i budsjettet er 0. Boligtilskuddene fra de to boligstiftelsene skal føres som en overføringsinntekt og utgjør 3,4 mill. kr.

Låneopptak

I den grad det tidligere i saken ikke er kommentert annen finansiering av de enkelte prosjekter, vil samlet økt finansieringsbehov måtte dekkes ved låneopptak.

I beregningene for budsjetterte avdrag i 2025 er det lagt til grunn 25 års avdragstid på nye lån til investeringer i opptaksåret. Kommunedirektøren er i finansreglementet delegert fullmakt til å godkjenne rentebetingelsene og undertegne lånedokumentene.

I denne saken foreslår kommunedirektøren at låneopptak til årets investeringer samlet reduseres med 91,3 mill. kr. Lån til investeringer som skal tas opp i 2025 utgjør inntil 644,5 mill. kr. Inklusiv Startlån blir totalt lån inntil 844,5 mill. kr.

Startlån

Boligmarkedet i Kristiansand har pr. 2. tertial hatt en prisvekst på 9,6 % i 2025, noe som fortsatt er høyere enn gjennomsnittet i Norge. Kristiansand kommune har pr. 31. august mottatt 365 søknader om startlån og tilskudd i 2025. Dette er 36 % færre enn i samme periode i fjor, noe som betyr at nedgangen fra 1. tertial til en viss grad har fortsatt.

Kommunen har innvilget 77 nye startlån, og utbetalt totalt 136,4 mill. kr. Dette er fortsatt lavere enn forventet, og ytterligere innlån fra Husbanken i 2025 vil ikke være nødvendig. Startlånene er utbetalt til barnefamilier i 55,3 % av sakene.

Det har blitt innvilget og utbetalt tilskudd på totalt ca. 4 mill. kr. fordelt på 15 saker, der 4 av utbetalingene er tilskudd til tilpasning, og 11 av utbetalingene er tilskudd til etablering. Det er i tillegg innvilget 11 tilskudd på ca. 4,8 mill. kr. som foreløpig ikke er utbetalt. Beløpet for utbetalte tilskudd har tatt seg opp i 2. tertial, men er fortsatt lavere enn pr. 2. tertial 2024.

Det er pr. 2. tertial ikke regnskapsført tap på startlån i 2025.